

**Ocena programowa
Profil praktyczny**

Raport Samooceny

**Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu
51-612 Wrocław, al. I.J. Paderewskiego 35**

Nazwa ocenianego kierunku studiów: TURYSTYKA I REKREACJA

1. Poziom/y studiów: **pierwszy i drugi**
2. Forma/y studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}

Nauki o kulturze fizycznej

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Studia pierwszego stopnia: Nauki o kulturze fizycznej	97	54
Studia drugiego stopnia: Nauki o kulturze fizycznej	88	73

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Studia pierwszego stopnia:		
	ekonomia i finanse	18	10
	nauki o zarządzaniu i jakości	69	36
2.	Studia drugiego stopnia:		
	ekonomia i finanse	11	9
	nauki o zarządzaniu i jakości	21	18

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art.5 ust. 3 ustawy podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty uczenia się przedstawiono poniżej w tabelach 0.1. (studia I stopnia) i 0.2. (studia II stopnia). Są one określone w *uchwale nr 26 Senatu z dnia 25 czerwca 2020 roku w sprawie ustalenia efektów uczenia się na kierunkach studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (Zał.0.1)*, a także podane na stronie internetowej AWF we Wrocławiu w jej części wewnętrznej. Poniżej przedstawiamy linki do stosownych dokumentów. Komentarz do tych efektów został przedstawiony w niniejszym Raporcie w *Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się (pkt.7)*.

Efekty uczenia się na studiach I stopnia

[https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwały%20Senatu/2020/zaczniki_do_uchwy_26/Zacznik_6 - EFEKTY Uczenia 2019 TIR I stopie 07-10-2019.pdf](https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwały%20Senatu/2020/zaczniki_do_uchwy_26/Zacznik_6_-_EFEKTY_Uczenia_2019_TIR_I_stopie_07-10-2019.pdf)

Efekty uczenia się na studiach II stopnia

[https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwały%20Senatu/2020/zaczniki_do_uchwy_26/Zacznik_7 - EFEKTY Uczenia 2019 TIR II stopie 07-10-2019.pdf](https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwały%20Senatu/2020/zaczniki_do_uchwy_26/Zacznik_7_-_EFEKTY_Uczenia_2019_TIR_II_stopie_07-10-2019.pdf)

Tabela 0.1. Efekty uczenia się dla kierunku Turystyka i Rekreacja na studiach I stopnia

Efekty uczenia się dla kierunku Turystyka i Rekreacja	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Po zakończeniu studiów I stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja absolwent:	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji
WIEDZA		
K_W01_KF	zna i rozumie podstawy budowy organizmu człowieka w zakresie biernego i czynnego układu ruchu.	P6S_WG
K_W02_KF	zna i rozumie podstawowe procesy fizjologiczne zachodzące w organizmie człowieka podczas pracy i wypoczynku w zakresie funkcji ośrodkowego układu nerwowego, mięśni, układu wewnątrzwydalniczego, krążenia i oddechowego.	P6S_WG
K_W03_KF	zna i rozumie historyczne uwarunkowania kształtowania się współczesnej kultury turystyki i rekreacji.	P6S_WG
K_W04_KF	zna w podstawowym zakresie dziedzictwo kultury i sztuki, rozumie jego wartość, szczególnie dla tożsamości społeczeństw i atrakcyjności wyjazdów turystycznych.	P6S_WG P6S_WK
K_W05_KF	zna i rozumie podstawowe czynniki cywilizacyjne, kształtujące styl życia współczesnego człowieka.	P6S_WG
K_W06_KF	zna psychologiczne podstawy kształtowania zachowań człowieka.	P6S_WG
K_W07_KF	zna podstawowe zagadnienia związane z organizacją życia społecznego, procesy przemian społeczeństw oraz kształtowanie się kategorii czasu wolnego w turystyce i rekreacji.	P6S_WG P6S_WK
K_W08_KF	zna relacje zachodzące między organizmami żywymi a środowiskiem, rozumie pojęcie i funkcjonowanie ekosystemu oraz źródła jego zagrożenia	P6S_WK

	i degradacji.	
K_W09_ZJ	zna i rozumie mechanizmy oddziaływania ruchu turystycznego (m.in. poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej) na środowisko i związaną z tym potrzebę rozwoju zrównoważonego; zna rozmieszczenie i specyfikę walorów turystycznych regionów Polski i Europy, ich uwarunkowania przyrodnicze, historyczno-kulturowe i społeczno-ekonomiczne oraz identyfikuje i interpretuje zjawiska w nich zachodzące.	P6S_WG P6S_WK
K_W10_ZJ	zna i rozumie podstawy tworzenia i stosowania prawa oraz zakres jego regulacji w działalności turystycznej i rekreacyjnej.	P6S_WG
K_W11_EF	zna podstawowe pojęcia ekonomiczne i rozumie funkcjonowanie mechanizmów gospodarczych w skali mikro- i makroekonomicznej; rozumie oddziaływanie turystyki i rekreacji na gospodarkę.	P6S_WG P6S_WK
K_W12_ZJ	posiada podstawową wiedzę z zakresu zarządzania oraz funkcjonowania podmiotów organizujących turystykę i rekreację.	P6S_WG
K_W13_KF	zna i rozumie podstawowe pojęcia charakteryzujące turystykę, klasyfikację zjawisk turystycznych i typologię turystów, strukturę aktywności turystycznej różnych grup społecznych oraz eufunkcje i dysfunkcje turystyki.	P6S_WG
K_W14_KF	rozumie pojęcie aktywności i rekreacji fizycznej.	P6S_WG
K_W15_KF	zna i rozumie istotę i znaczenie rekreacji ruchowej dla różnych grup społecznych i w różnych okresach życia człowieka.	P6S_WG P6S_WK
K_W16_KF	rozumie rolę rekreacji ruchowej w promocji zdrowia i profilaktyce chorób cywilizacyjnych.	P6S_WG P6S_WK
K_W17_KF	zna zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.	P6S_WG
K_W18_ZJ	posiada podstawową wiedzę z zakresu ochrony własności intelektualnej.	P6S_WG
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01_ZJ	potrafi zaplanować i zorganizować przedsięwzięcia turystyczne i rekreacyjne, zajęcia ruchowe, dostosowane do zainteresowań ich uczestników oraz posiadanych warunków.	P6S_UW P6S_UK
K_U02_EF	potrafi zaplanować i przeprowadzić imprezy turystyczne dostosowane do potrzeb uczestników, zróżnicowanych pod względem wieku, stanu zdrowia, poziomu wiedzy i zainteresowań oraz możliwości finansowych.	P6S_UW P6S_UU
K_U03_ZJ	potrafi wyszukać, zinterpretować i zastosować podstawowe przepisy prawa, określające prowadzenie działalności w zakresie turystyki i rekreacji.	P6S_UW
K_U04_KF	potrafi przeprowadzić zajęcia ruchowe w wybranych formach sportowych i rekreacyjnych.	P6S_UW
K_U05_ZJ	potrafi wykonać typowe zadania związane z obsługą turystów na wybranych stanowiskach pracy (przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek, w biurze turystycznym, hotelu lub ośrodku wypoczynkowo-rekreacyjnym).	P6S_UW P6S_UO
K_U06_ZJ	potrafi ocenić przydatność i atrakcyjność przestrzeni geograficznej, jej zagospodarowania, warunków naturalnych, walorów przyrodniczych i antropogenicznych do potrzeb turystyki i rekreacji.	P6S_UW
K_U07_ZJ	potrafi formułować cele, dobrać metody oddziaływania i przygotowywać osoby z różnych grup społecznych do racjonalnego spędzania czasu	P6S_UW P6S_UU

	wolnego.	
K_U08_ZJ	potrafi wykorzystywać systemy informacyjne do pozyskiwania i rozpowszechniania informacji turystycznej, krajoznawczej i użytkowej.	P6S_UW
K_U09_ZJ	potrafi posługiwać się typowymi systemami informatycznymi, wykorzystywanymi w pracy biurowej oraz używanymi w branży turystycznej i rekreacyjnej.	P6S_UW
K_U10_KF	potrafi ocenić, opierając się na podstawowych parametrach, możliwości podejmowania wysiłku przez uczestników różnych form turystyki i rekreacji.	P6S_UW
K_U11_ZJ	potrafi wykorzystać standardowe narzędzia badania opinii i zainteresowań uczestników zajęć turystycznych i rekreacyjnych.	P6S_UW P6S_UK
K_U12_EF	posiada umiejętność rozpoznawania warunków funkcjonowania podmiotów organizujących turystykę i rekreację na podstawie wskaźników ekonomicznych i społecznych.	P6S_UW P6S_UK
K_U13_EF	potrafi przygotować biznes plan lub analizę wykonalności przedsięwzięcia z zakresu turystyki i rekreacji, zarówno na potrzeby własnej działalności gospodarczej, jak i działalności instytucji publicznej lub społecznej.	P6S_UW P6S_UU
K_U14_EF	posiada umiejętność dostrzegania społecznych problemów m.in. zdrowotnych, kulturowych czy ekonomicznych w obszarze turystyki i rekreacji oraz posiada umiejętność wykorzystywania podstawowych metod badawczych do ich opisu.	P6S_UW
K_U15_KF	posiada umiejętność oceny sytuacji i postępowania w miejscu wypadku w różnych stanach zagrożenia zdrowia i życia.	P6S_UW
K_U16_ZJ	potrafi wypowiadać się na tematy zawodowe z zakresu turystyki i rekreacji, wykorzystując terminologię adekwatną do omawianego zagadnienia w języku polskim i obcym (przyrodniczą, społeczną, prawniczą i ekonomiczną oraz branżową).	P6S_UW P6S_UK
K_U17_ZJ	potrafi wyrazić własną opinię w ważnych sprawach społecznych, zawodowych i światopoglądowych, związanych z turystyką i rekreacją.	P6S_UK
K_U18_KF	posiada umiejętność rozumienia psychicznych, społecznych, kulturowych i ekonomicznych mechanizmów podejmowania aktywności w zakresie turystyki i rekreacji.	P6S_UW
K_U19_KF	posiada standardowe umiejętności ruchowe w wybranym sporcie umożliwiające samodzielne uczestnictwo w jego formach rekreacyjnych.	P6S_UW
K_U20_KF	potrafi ocenić potrzeby ruchowe uczestników prowadzonych zajęć rekreacyjnych i dostosować ich formę i intensywność do tych potrzeb.	P6S_UW P6S_UO
K_U21_ZJ	potrafi posługiwać się językiem obcym w zakresie turystyki i rekreacji, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P6S_UW P6S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01_KJ	potrafi zorganizować swoje stanowisko pracy i samodzielnie wykonywać obowiązki z nim związane, zgodnie z celami całej organizacji.	P6S_KO
K_K02_KF	dba o poziom sprawności fizycznej, niezbędny do kształcenia się i wykonywania zadań zawodowych.	P6S_KR
K_K03_KJ	stosuje ogólne zasady etyczne, obowiązujące w społeczeństwie, i normy	P6S_KR P6S_KO

	etyczne, właściwe dla działalności sportowej i turystycznej, w tym przestrzega zasad zapisanych w Kodeksie Etyki w Turystyce (WTO).	
K_K04_KF	wykazuje aktywność w samodzielnym podejmowaniu zadań, szczególnie w sytuacji potrzeb wynikających ze zmieniających się warunków realizacji imprez turystycznych czy zajęć rekreacyjnych.	P6S_KR P6S_KK
K_K05_KJ	posiada zdolność pracy w zespole, potwierdzoną udziałem w pracy organizacji realizujących cele społeczne, szczególnie związanych z propagowaniem zdrowego stylu życia i organizacją turystyki i rekreacji.	P6S_KO
K_K06_KF	potrafi sprawnie komunikować się z ludźmi, także w warunkach stresu, przekazywać im informacje związane z programem zajęć i zapewnieniem bezpieczeństwa a także prawidłowo interpretować oczekiwania uczestników prowadzonych zajęć.	P6S_KO P6S_KK
K_K07_KF	potrafi zainteresować uczestników imprez turystycznych i zajęć rekreacyjnych o różnym poziomie wykształcenia przekazywaną wiedzą krajoznawczą i metodyczną.	P6S_KR
K_K08_KF	jest zdolny do uzupełniania i doskonalenia kwalifikacji – potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności w zakresie wybranej specjalności zawodowej z wykorzystaniem wiarygodnych i efektywnych źródeł i metod.	P6S_KK
K_K09_KF	jest odpowiedzialny za swoje działanie oraz za zachowanie osób powierzonych jego opiece, wykonuje swoje zadania niezawodnie i punktualnie, szczególnie gdy wykonuje przedsięwzięcia trudne i złożone.	P6S_KR P6S_KO
K_K10_KF	jest przedsiębiorczy, wykazuje inicjatywę i samodzielność w proponowaniu wyjazdów turystycznych i zajęć rekreacyjnych.	P6S_KR
K_K11_KF	wykazuje dbałość o bezpieczeństwo osób uczestniczących w zajęciach rekreacyjnych i imprezach turystycznych, szczególnie w sytuacji potencjalnych zagrożeń i przestrzeganiu sprawdzonych reguł postępowania.	P6S_KR P6S_KO

Tabela 0.2. Efekty uczenia się dla kierunku Turystyka i Rekreacja na studiach II stopnia

Efekty uczenia się dla kierunku Turystyka i Rekreacja	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Po zakończeniu studiów II stopnia na kierunku Turystyka i Rekreacja absolwent:	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji
WIEDZA		
K_W01_KF	analizuje i ocenia zmiany w budowie i funkcjonowaniu organizmu człowieka pod wpływem ukierunkowanych ćwiczeń fizycznych i zabiegów intensyfikujących wypoczynek.	P7S_WG
K_W02_KF	rozumie i poddaje analizie wpływ uwarunkowań kulturowych, przyrodniczych społecznych i cywilizacyjnych na wielkość, kierunki i formy ruchu turystycznego.	P7S_WG P7S_WK
K_W03_KF	analizuje i ocenia znaczenie turystyki, rekreacji i sportu dla rozwoju	P7S_WG

	kultury, przemian cywilizacyjnych i społecznych.	
K_W04_KF	rozumie i poddaje ocenie skutki instytucjonalizacji czasu wolnego dla zmian w sferze aktywności fizycznej i społecznej człowieka, zmian modelu konsumpcji i systemu wartości.	P7S_WK
K_W05_KF	rozumie przyczyny i mechanizmy powstawania obciążeń i zaburzeń psychosomatycznych i poddaje analizie możliwości wykorzystywania aktywności fizycznej dla ich ograniczania lub eliminowania.	P7S_WG
K_W06_KF	analizuje i ocenia działania instytucji międzynarodowych i krajowych, państwowych, samorządowych i gospodarczych w zakresie tworzenia warunków rozwoju turystyki i rekreacji.	P7S_WG
K_W07_KF	zna regulacje prawne wybranego obszaru aktywności turystycznej i rekreacyjnej i analizuje ich wpływ na możliwości podejmowania działalności i ochronę interesów osób uczestniczących w zorganizowanych formach tej aktywności.	P7S_WG
K_W08_KJ	analizuje i ocenia ekonomiczne i organizacyjne warunki prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa i instytucje non-profit świadczące usługi turystyczne i rekreacyjne.	P7S_WG P7S_WK
K_W09_KF	ma pogłębioną wiedzę na temat gospodarowania przestrzenią i możliwości ochrony terenów cennych dla turystyki i rekreacji ze względu na wartości przyrodnicze, kulturowe lub funkcjonalne .	P7S_WG
K_W10_KF	ma zaawansowaną wiedzę na temat miejsca turystyki i rekreacji w systemie nauk, zna zakres i metody badania ruchu turystycznego i związaną z nimi międzynarodową terminologię statystyczną.	P7S_WG
K_W11_KF	rozumie i diagnozuje wpływ czynników społecznych i zmian cywilizacyjnych na styl życia oraz – związane z tym – zagrożenia i możliwości ich ograniczania poprzez aktywność fizyczną.	P7S_WK
K_W12_KF	analizuje i ocenia nowe formy aktywności fizycznej proponowane uczestnikom zajęć rekreacyjnych.	P7S_WG
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01_KJ	potrafi prowadzić własną działalność gospodarczą lub kierować przedsiębiorstwem turystycznym przy zatrudnieniu pracowników.	P7S_UW P7S_UU
K_U02_KF	posiada umiejętność analitycznego rozwiązywania problemów natury ogólnej, w szczególności teoretycznych, społecznych i organizacyjnych.	P7S_UW
K_U03_KF	posiada umiejętność syntetycznego ujmowania i rozumienia problemów, na podstawie danych szczegółowych.	P7S_UW
K_U04_KJ	potrafi zorganizować przedsiębiorstwo turystyczne lub rekreacyjne, gromadząc niezbędne zasoby.	P7S_UW P7S_UO
K_U05_EF	potrafi zapewnić finansowanie podejmowanych przedsięwzięć przy wykorzystaniu dostępnych źródeł prywatnych i publicznych oraz właściwych form prawnych.	P7S_UW P7S_UO
K_U06_KJ	potrafi przeprowadzić, pod względem organizacyjnym, przedsięwzięcie inwestycyjne w zakresie bazy turystycznej i rekreacyjnej	P7S_UW P7S_UO
K_U07_KF	potrafi zintegrować uczestników imprezy turystycznej, zajęć rekreacyjnych lub wspólnego przedsięwzięcia, pomimo istotnych różnic	P7S_UO

	społecznych lub kulturowych.	
K_U08_KF	potrafi projektować imprezy turystyczne i planować zajęcia rekreacyjne w sposób uwzględniający ich wychowawcze wartości.	P7S_UW
K_U09_KJ	potrafi posługiwać się specjalistycznymi programami, wspomagającymi prowadzenie przedsiębiorstwa turystycznego, w tym centralnymi systemami rezerwacji i innymi programami wspierającymi e-biznes.	P7S_UW P7S_UK
K_U10_KJ	wykazuje umiejętność krytycznej analizy i selekcji informacji pochodzących z wielu źródeł, wyciągania wniosków oraz formułowania sądów.	P7S_UW P7S_UK
K_U11_EF	potrafi przygotować narzędzia i przeprowadzić badania marketingowe na potrzeby podejmowanej działalności.	P7S_UW
K_U12_EF	potrafi dobrać lub stworzyć odpowiednie narzędzia, przeprowadzić badania empiryczne na próbie reprezentatywnej i dokonać ich statystycznego opisu	P7S_UW
K_U13_KF	posiada umiejętność pracy badawczej w zakresie turystyki i rekreacji oraz prezentacji jej wyników w formie raportu, analizy lub sprawozdania, zgodnie z przyjętymi zasadami redakcji tekstów naukowych.	P7S_UW
K_U14_KF	umie formułować własne poglądy i idee w ważnych sprawach światopoglądowych i społecznych, wykazując się niezależnością myślenia.	P7S_UW
K_U15_EF	potrafi analizować informacje rynkowe i przewidywać koniunkturę na usługi turystyczne i rekreacyjne określonego rodzaju w różnych perspektywach czasowych.	P7S_UW
K_U16_KF	potrafi, w oparciu o wybrane parametry fizyczne, prognozować wpływ zajęć i zabiegów określonego rodzaju i intensywności na organizm człowieka, w różnych etapach jego rozwoju.	P7S_UW P7S_UU
K_U17_KF	posiada specjalistyczne umiejętności ruchowe w wybranym obszarze aktywności fizycznej związanej z turystyką lub rekreacją.	P7S_UW
K_U18_KF	posiada zaawansowane umiejętności w zakresie kierowania i realizowania zajęć rekreacyjnych, szczególnie wymagających współpracy zespołu specjalistów lub wyższych niż podstawowe umiejętności metodycznych i technicznych.	P7S_UW P7S_UO
K_U19_KF	potrafi proponować nowe formy aktywności ruchowej w rekreacji, uwzględniające postęp wiedzy i zmiany zachowań społecznych,	P7S_UW P7S_UK
K_U20_KJ	potrafi tworzyć innowacyjne lub modyfikować istniejące formy imprez lub usług turystycznych, korzystając także z nowych technologii i możliwości komunikacyjnych.	P7S_UW
K_U21_KF	potrafi posługiwać się językiem obcym w zakresie turystyki i rekreacji zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P7S_UW P7S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01_KF	reprezentuje postawę promującą zdrowie i aktywność fizyczną, ze szczególnym uwzględnieniem aktywnego wypoczynku.	P7S_KR
K_K02_KJ	promuje na różnych szczeblach zarządzania i z wykorzystaniem odpowiednich instrumentów rozwój sportu, turystyki i rekreacji.	P7S_KR

K_K03_KF	dostrzega i formułuje problemy etyczne związane z własną pracą, szczególnie związane z możliwością naruszenia dobra wspólnego lub dóbr osobistych innych osób.	P7S_KO
K_K04_KF	przyjmuje na siebie odpowiedzialność przed współpracownikami i innymi osobami, których dobra naruszył, za działania sprzeczne z etyką.	P7S_KO
K_K05_KF	podejmuje się trudnych, złożonych zadań zawodowych, w dziedzinie, w której się specjalizuje; potrafi wziąć odpowiedzialność za kierowanie pracą zespołu realizującego takie zadanie.	P7S_KR P7S_KK
K_K06_KF	inicjuje i organizuje działania zespołów i organizacji realizujących zadania społeczne z zakresu turystyki i rekreacji, na rzecz własnego środowiska lub dla innych	P7S_KR P7S_KO
K_K07_KF	posiada umiejętność stosowania technik efektywnego komunikowania się i negocjacji.	P7S_KO
K_K08_KF	samodzielnie podejmuje uzupełnianie posiadanej wiedzy, także w zakresie wykraczającym poza profil studiów, oraz nabytych umiejętności; merytorycznie i krytycznie ocenia proponowane formy kształcenia i doskonalenia.	P7S_KK
K_K09_KF	jest przedsiębiorczy, nie obawia się podejmowania uzasadnionego ryzyka w oparciu o jego rzetelną analizę.	P7S_KO
K_K10_KF	wykazuje przywództwo wobec kierowanego zespołu a także wobec uczestników imprez turystycznych i zajęć rekreacyjnych, zgodnie z pełnioną funkcją zawodową.	P7S_KR P7S_KO
K_K11_KF	kieruje zadaniami w sposób zapewniający bezpieczeństwo współpracowników i uczestników imprez turystycznych i zajęć rekreacyjnych.	P7S_KR P7S_KO

Objaśnienia oznaczeń:

K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty uczenia się

W – kategoria wiedzy

U – kategoria umiejętności

PRK – Polska Rama Kwalifikacji

P7 – Poziom 7

S – charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego

W – wiedza

G – głębina i zakres

K – kontekst

U – umiejętności

W- wykorzystywanie wiedzy

K – komunikowanie się

O – organizacja pracy

U – uczenie się

K – kompetencje społecznie

K – krytyczna ocena

O – odpowiedzialność

R – rola zawodowa

Dyscyplina nauki: KF – kultura fizyczna, EF - ekonomia i finanse, ZJ - zarządzanie i jakość

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w Uczelni
Teresa Sławińska-Ochła	prof. dr hab. /profesor
Janusz Olearnik	prof. dr hab. /profesor
Piotr Oleśniewicz	dr hab./ prof. AWF/ kierownik Zakładu Turystyki
Marek Rejman	dr hab./ prof. AWF/ kierownik Zakładu Pływania
Piotr Zarzycki	dr /adiunkt/ kierownik Zakładu Rekreacji
Ryszard Błacha	dr /adiunkt
Wojciech Fedyk	dr /adiunkt
Jacek Grobelny	dr /adiunkt/ pełnomocnik dziekana ds. praktyk
Urszula Szczepanik	dr /adiunkt
Daria Rudnik	mgr /asystent dydaktyczny

Prezentacja Uczelni	12
Część I. Samoocena Uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	13
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	13
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	26
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	32
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	45
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	51
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	56
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	65
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	75
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	85
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	90
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	99
Część III. Załączniki	101
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	101
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	108

Prezentacja Uczelni

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (w skrócie AWF, AWF we Wrocławiu) jest uczelnią dwuwydziałową z Wydziałem Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Wydziałem Fizjoterapii, kształcąca na sześciu kierunkach w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych - dziennych, zaocznych oraz podyplomowych, a także studiów doktoranckich. Od roku akademickiego 2019/2020 prowadzone jest kształcenie doktorantów w ramach Szkoły Doktorskiej. Wydziały posiadają pełne uprawnienia akademickie do nadawania tytułów zawodowych licencjata i magistra oraz stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej (dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu).

AWF we Wrocławiu jest beneficjentem logo HR Excellence in Research nadawanego przez Komisję Europejską instytucjom, które wdrażając zasady „Europejskiej Karty Naukowca” i „Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych”, tworzą przyjazne środowisko pracy i rozwoju. Misją Uczelni jest przyczynianie się do doskonalenia poziomu zdrowia i jakości życia Polaków przez tworzenie, poszerzanie i upowszechnianie wiedzy w zakresie kultury fizycznej, kształtowanie umiejętności wykorzystywania wiedzy przez specjalistów zawodowych w obszarach wychowania fizycznego, rekreacji ruchowej, sportu i fizjoterapii, dla pożytku poszczególnych obywateli i całego społeczeństwa oraz przez wpływ na podwyższanie stanu kultury fizycznej w Polsce. Misją Uczelni jest także kultywowanie i rozwijanie tradycji akademickich i umacnianie etosu wiedzy, wolności i poszanowania europejskich zasad demokracji.

Kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja odbywa się na Wydziale Wychowania Fizycznego i Sportu. Studia są dwustopniowe o profilu praktycznym. Przygotowują absolwentów do pracy na dynamicznie zmieniającym się rynku turystyczno – rekreacyjnym w Polsce i na świecie nie tylko w charakterze dobrze wykwalifikowanego pracownika, ale także menedżera turystyki, menedżera aktywnego wypoczynku, organizatora przedsięwzięć turystycznych i rekreacyjnych, trenera outdoor, instruktora rekreacji, czy animatora czasu wolnego. Kreatywne podejście do wykonywanego zawodu współbrzmie z misją Uczelni nakierowaną na dbałość o zdrowie i jakość życia społeczeństwa.

Uczelnia stwarza swoim studentom wiele możliwości rozwijania zainteresowań naukowych i sportowych. Swoje pasje naukowe studenci mogą rozwijać w studenckich kołach naukowych, korzystać z certyfikowanych nowoczesnych laboratoriów badawczych, brać udział w konferencjach naukowych. Studenci i pracownicy AWF mają możliwość studiowania i odbycia stażu na zagranicznych uczelniach europejskich o pokrewnym profilu w ramach programu ERASMUS+.

Kampus AWF mieści się głównie na Stadionie Olimpijskim, gdzie znajdują się liczne obiekty sportowe i rekreacyjne, m.in. kryta pływalnia, sale gimnastyczne, lekkoatletyczne i do gier sportowych, siłownie, stadion lekkoatletyczny, boiska, hala kortów tenisowych. Poza kampusem Uczelnia oferuje studentom naukę i doskonalenie umiejętności w ośrodku sportowo-dydaktycznym w Olejnicy (sporty letnie) i w Zieleńcu (sporty zimowe). Przy AWF działa Klub Sportowy AZS-AWF Wrocław skupiający wszystkich chętnych do uprawiania sportu. AWF ma także ofertę kulturalną. Od ponad 35 lat działa przy Uczelni Zespół Pieśni i Tańca „KALINA” kultywujący tradycje narodowe. Pracownicy i studenci podejmują różne inicjatywy integracji społeczności akademickiej i mieszkańców miasta organizując festyny sportowo-rekreacyjne takie jak: Przewietrz się na Olimpijskim z AWF Wrocław i Onkoigrzyska, w których studenci ocenianego kierunku czynnie uczestniczą doskonaląc swoje umiejętności i zdolności organizacyjne.

Część I. Samoocena Uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1. Koncepcja i cele kształcenia

Koncepcja kształcenia w ramach ocenianego kierunku opiera się na dwóch filarach: **efektach uczenia się** oraz **programie kształcenia** odzwierciedlającym sposób osiągania tych efektów.

Koncepcja kształcenia uwzględnia trzy rodzaje efektów uczenia się:

- efekty ogólne dla obszaru - ustalone zgodnie z prawem,
- efekty dla kierunku – ustalane przez Senat, zostały one przedstawione w dalszej części tego raportu, w pkt.9;
- efekty dla przedmiotów – ustalane corocznie w sylabusach przez osoby prowadzące dany przedmiot i zatwierdzane przez ich przełożonych oraz Dziekana.

Drugim filarem koncepcji kształcenia na kierunku jest program kształcenia, uchwalany przez Senat dla poszczególnych kierunków i poziomów. Obecnie obowiązujące programy kształcenia są przedstawione w niniejszym Raporcie samooceny w części III.

Obok efektów uczenia się oraz programów kształcenia – istotnymi elementami koncepcji kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja są: cele kształcenia i jego powiązanie z określonymi dyscyplinami nauki, założenie o praktycznym profilu kształcenia, sylwetki absolwentów dla każdego poziomu studiów, zapewnienie zgodności koncepcji kształcenia ze strategią Uczelni oraz z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i konkretnych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W ostatnim okresie szczególnego znaczenia nabrało nauczanie zdalne, które stało się znaczącym składnikiem koncepcji kształcenia. Każdy z wyżej wymienionych elementów koncepcji kształcenia jest omówiony poniżej.

Kształcenie na kierunku wychodzi naprzeciw oczekiwaniom podmiotów sektora usług rekreacyjnych i turystycznych, które zgłaszają zapotrzebowanie na pracowników o szerokiej i interdyscyplinarnej wiedzy oraz bogatych umiejętnościach i kompetencjach specjalistycznych. U podstaw tych oczekiwań leży złożoność sektora usług rekreacyjnych i gospodarki turystycznej, ich heterogeniczna struktura wynikająca z wielkości i różnorodności potrzeb w zakresie usług rekreacyjnych i turystycznych.

Do podstawowych **celów kształcenia** w ramach kierunku (na obydwu poziomach) zaliczamy:

- przygotowanie absolwentów do samodzielnego identyfikowania i rozwiązywania problemów, które z jednej strony mają naturę humanistyczną i dotyczą organizmu człowieka, konkretnie jego potrzeb w zakresie rekreacji i turystyki, a z drugiej strony obejmują pragmatyczne podejście do sposobów zaspokojenia tych potrzeb;
- ukształtowanie takich postaw społecznych absolwentów, gdzie łączy się wrażliwość na ludzkie potrzeby z kreatywnością i sprawnością ich zaspokajania opartą na znajomości procesów organizacji i zarządzania;
- przygotowanie absolwentów o interdyscyplinarnym profilu zawodowym, zdolnych do dalszego samodoskonalenia, co musi zwiększyć ich możliwości zawodowe i szanse na rynku pracy.

Kierunek jest jasno i jednoznacznie przyporządkowany do dyscypliny nauk o kulturze fizycznej. Nie jest to tylko kwestia deklaracji, ale także obraz wyłaniający się ze struktury przekazywanych treści

nauczania. Jak wskazano wcześniej (**str.2 Raportu**) – wiodącą dyscyplinę naukową dla kierunku stanowią nauki o kulturze fizycznej, obejmujące na pierwszym stopniu studiów 54% punktów ECTS, a na drugim stopniu – 73% punktów ECTS. Wzbogacenie efektów nauczania o wiedzę, kompetencje i umiejętności z obszaru nauk ekonomicznych uwzględnia charakter rynku pracy i poszerza możliwości zatrudnienia absolwentów.

2. Praktyczny profil kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia

Ustawa z dnia 20-07-2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668) oraz Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. RP z dnia 28 września 2018 r. poz. 1861) formułują określone wymogi wobec prowadzenia studiów o profilu praktycznym. W poniższych tabelach zestawiamy te wymogi z praktyką działania w AWF we Wrocławiu w zakresie studiów na kierunku Turystyka i Rekreacja na poziomie pierwszym i drugim.

Tabela 1.1. Wymogi prawne i praktyka działania AWF we Wrocławiu w zakresie prowadzenia studiów o profilu praktycznym na kierunku Turystyka i Rekreacja – I stopień

Wymogi dla studiów o profilu praktycznym – studia pierwszego stopnia	Praktyka działania w AWF we Wrocławiu
<i>Program studiów o profilu praktycznym przewiduje praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej 6 miesięcy - w przypadku studiów pierwszego stopnia (Ustawa).</i>	W programie studiów AWF we Wrocławiu zapisano praktykę zawodową w wymiarze 6 miesięcy. Takie praktyki są realizowane pod nadzorem pełnomocnika dziekana ds. praktyk.
<i>W ramach programu studiów o profilu praktycznym - co najmniej 50% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy (Ustawa).</i>	W programie studiów ponad 90% godzin zajęć jest prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w AWF we Wrocławiu jako podstawowym miejscu pracy.
<i>Program studiów o profilu praktycznym obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS (rozp. MNiSZW).</i>	Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne obejmują 100 punktów ECTS, co wobec łącznej liczby punktów ECTS na studiach wynoszącej 184, stanowi 54% ogólnej liczby punktów ECTS.
<i>Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej (rozp. MNiSZW).</i>	AWF we Wrocławiu zapewnia właściwe warunki dla zajęć praktycznych przez: <ul style="list-style-type: none"> – odbywanie zajęć w miejscach odpowiednio przystosowanych na terenie Uczelni: obiektach sportowych i laboratoriach; – organizowanie części zajęć (ćwiczeń) w formie wizyt w przedsiębiorstwach: hotelach, obiektach rekreacyjnych, miejscach atrakcyjnych turystycznych lokalnych, – zajęcia w formie organizowanej przez studentów kilkudniowej wycieczki turystycznej krajowej tzw. objazdówki (<i>Funkcje turystyczne obszarów - pilotaż i przewodnictwo</i>).
<i>Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone w sposób umożliwiający</i>	Jest to realizowane przez: <ul style="list-style-type: none"> – przewagę zajęć w formie ćwiczeń – proporcja godzinowa wykładów do ćwiczeń w programie wynosi 41/59;

wykonywanie czynności praktycznych przez studentów (rozp. MNiSZW).	<ul style="list-style-type: none"> – znaczący udział (202 godziny) zajęć terenowych opartych na dominującym udziale studentów w wykonywaniu zadań; takie zajęcia to: <i>Funkcje turystyczne obszarów - pilotaż i przewodnictwo, Organizacja działalności rekreacyjnej i turystycznej w ośrodkach wypoczynku letniego (obóz letni), Zimowe formy rekreacji i turystyki (obóz zimowy)</i>; – prace licencjackie o praktycznej tematyce; – praktyki zawodowe; – udział studentów w imprezach rekreacyjnych, sportowych, konferencjach, spotkaniach w charakterze asystentów obsługi.
--	---

Tabela 1.2. Wymogi prawne i praktyka działania AWF we Wrocławiu w zakresie prowadzenia studiów o profilu praktycznym na kierunku Turystyka i Rekreacja – II stopień

Wymogi prawne dla studiów o profilu praktycznym – studia drugiego stopnia	Praktyka działania w AWF we Wrocławiu
<i>Program studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym przewiduje praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej 3 miesiące (Ustawa).</i>	W programie studiów AWF we Wrocławiu zapisano praktykę zawodową w wymiarze 3 miesiące, co zostało przeliczone dla celów rozliczeniowych na 400 godzin. Takie praktyki są realizowane pod nadzorem pełnomocnika dziekana ds. praktyk.
<i>W ramach studiów o profilu praktycznym - co najmniej 50% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy (Ustawa).</i>	W programie studiów ponad 90% godzin zajęć jest prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w AWF we Wrocławiu jako podstawowym miejscu pracy.
<i>Program studiów o profilu praktycznym obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS (rozp. MNiSZW).</i>	Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne obejmują 73 pkt. ECTS, co wobec łącznej liczby punktów ECTS na studiach wynoszącej 120, stanowi 61% ogólnej liczby punktów ECTS.
<i>Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej (rozp. MNiSZW).</i>	AWF we Wrocławiu zapewnia właściwe warunki dla zajęć praktycznych przez: <ul style="list-style-type: none"> – odbywanie zajęć w miejscach odpowiednio przystosowanych na terenie Uczelni: obiektach sportowych i laboratoriach; – organizowanie części zajęć (ćwiczeń) w formie wycieczek w przedsiębiorstwach: hotelach, obiektach rekreacyjnych, miejscach atrakcyjnych turystycznych lokalnych, – zajęcia w formie organizowanej przez studentów kilkudniowej wycieczki turystycznej zagranicznej tzw. objazdówki (<i>Projektowanie przedsięwzięć turystycznych – ćwiczenia terenowe</i>).
<i>Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są</i>	Jest to realizowane przez: <ul style="list-style-type: none"> – przewagę zajęć w formie ćwiczeń – proporcja godzinowa wykładów do ćwiczeń w programie

<p><i>prowadzone w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów (rozp. MNiSZW).</i></p>	<p>wynosi od 46/54 do 50/50 zależnie od specjalności;</p> <ul style="list-style-type: none"> – znaczący udział (60-80 godzin zależnie od specjalności) zajęć terenowych opartych na dominującym udziale studentów w wykonywaniu zadań; takie zajęcia to: <i>Funkcjonowanie hoteli – zajęcia terenowe, Projektowanie przedsięwzięć turystycznych – ćwiczenia terenowe, Projektowanie aktywnych form turystyki, Sporty rekreacyjne, Kreowanie innowacyjnych form szkoleń outdoor – warsztat trenerski; Organizacja wyprawy incentive;</i> – prace magisterskie o praktycznej tematyce, w tym prace projektowe; – praktyki zawodowe; – udział studentów w imprezach rekreacyjnych, sportowych, konferencjach, spotkaniach w charakterze asystentów obsługi.
--	--

3. Sylwetka absolwenta

3.1. Sylwetka absolwenta kierunku Turystyka i Rekreacja – studia pierwszego stopnia

Studia na kierunku trwają 3 lata (sześć semestrów) i kończą się uzyskaniem przez absolwenta tytułu zawodowego licencjata. Celem ogólnym kształcenia na tym kierunku jest przygotowanie wysoko kwalifikowanych kadr dla szeroko rozumianego sektora usług rekreacyjnych i turystycznych.

W sylwetce absolwenta studiów pierwszego stopnia wskazujemy trzy wyróżniki (walory):

- podstawowym walorem i cechą specyficzną absolwenta jest zdolność połączenia merytorycznej i wszechstronnej znajomości człowieka jako podmiotu korzystającego ze świadczeń rekreacyjnych i turystycznych z umiejętnościami organizatorskimi zapewniającymi sprawność procesów obsługi tego człowieka we wskazanych zakresach,
- drugim walorem absolwenta jest **wszechstronność** jego wiedzy, w tym jej interdyscyplinarność,
- trzecim walorem jest przygotowanie **zawodowe**, rozumiane jako zdolność do przyjęcia i prawidłowego wykonania powierzonych obowiązków z zakresu turystyki i rekreacji.

Absolwent posiada kompetencje z zakresu nauk o kulturze fizycznej, w tym z turystyki i rekreacji, a także podstawowych elementów nauk ekonomicznych i o zarządzaniu. Posiada też wiedzę o biologicznych, kulturowych i organizacyjnych uwarunkowaniach aktywności turystycznej i rekreacyjnej ludzi. Zna mu zasady i uwarunkowania funkcjonowania i rozwoju turystyki i rekreacji w przestrzeni publicznej i gospodarczej. Dysponuje podstawową wiedzą z zakresu organizacji i obsługi turystyki i rekreacji na poziomie międzynarodowym, regionalnym i lokalnym. Wykazuje się podstawową wiedzą na temat znaczenia dla turystyki i rekreacji dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego, krajoznawczego. Posiada wiedzę o przydatności i sposobach przystosowania ekosystemów dla potrzeb turystyki i rekreacji oraz o wpływie turystyki i rekreacji na zmiany tych systemów. Wykazuje podstawową wiedzę z zakresu projektowania i organizowania przestrzeni turystycznej i rekreacyjnej oraz potrzeb i oczekiwań społecznych w odniesieniu do terenów wypoczynkowych i rekreacyjnych. Zna wybrane technologie informacyjne stosowane

w świadczeniu usług rekreacyjnych i obsłudze ruchu turystycznego. Dysponuje podstawową wiedzą na temat aspektów prawa z zakresu turystyki i rekreacji, ochrony własności intelektualnej.

Absolwent jest biegły w projektowaniu i organizowaniu przedsięwzięć turystycznych i rekreacyjnych w przestrzeni publicznej i biznesowej. Potrafi on identyfikować i opisywać problemy w obszarze turystyki i rekreacji oraz proponować ich rozwiązania. Ocenia walory krajoznawcze i dokonuje waloryzacji turystycznej i rekreacyjnej regionu. Przygotowuje projekt i realizuje przedsięwzięcia turystyczne i rekreacyjne z uwzględnieniem uwarunkowań poznańczo-rozwojowych, organizacyjnych, ekonomicznych, kulturowych, i ekologicznych. Potrafi formułować misję i wizję projektów turystycznych lub rekreacyjnych, umie identyfikować interesariuszy projektów i organizować dedykowane imprezy turystyczne lub rekreacyjne. Jest w stanie pracować w zespołach zadaniowych projektujących elementy infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Potrafi korzystać z materiałów źródłowych, w tym szczególnie z baz internetowych, tj. wyszukiwać i analizować dane dotyczące branży turystycznej i rekreacyjnej (fitness) oraz przedstawia wykonaną analizę.

Mając wszechstronne wykształcenie absolwent posiada następujące umiejętności: planowania i kierowania własnymi lub mu zleconymi przedsięwzięciami organizacyjnymi z zakresu turystyki lub rekreacji, swobodnego nawiązywania kontaktów i efektywnej pracy twórczej samodzielnej i zespołowej, posługiwania się językiem obcym w zakresie wybranej specjalności turystycznej lub rekreacyjnej.

3.2. Sylwetka absolwenta kierunku Turystyka i Rekreacja – studia drugiego stopnia

Studia II stopnia trwają 2 lata (cztery semestry) i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra.

W sylwetce absolwenta studiów drugiego stopnia wskazujemy cztery wyróżniki (walory):

- pierwszym walorem jest wrażliwość na **organizm człowieka**, znajomość funkcjonowania tego organizmu, w kontekście aktywności turystycznej i rekreacyjnej,
- drugim walorem jest zdolność **biznesowa**, polegająca na możliwości samodzielnego przygotowania i prowadzenia działalności przedsiębiorczej w usługach turystycznych i rekreacyjnych,
- trzecim walorem jest przygotowanie **menedżerskie**, obejmujące umiejętności organizowania usług i kierowania ludźmi,
- czwartym walorem jest **samodzielność** w praktycznym działaniu, zdolność samodzielnej oceny i decyzji.

Absolwent studiów drugiego stopnia na ocenianym kierunku posiada wiedzę ogólną w zakresie nauk o kulturze fizycznej, nauk społecznych (ekonomia, prawo, socjologia, logistyka) i przyrodniczych (geografia, środowisko naturalne), a także wiedzę profesjonalną w zakresie m.in. ekonomik szczegółowych (turystyki, usług, przedsiębiorstwa) oraz organizacji usług rekreacyjno-sportowych. Zna i rozumie on psychofizyczne aspekty identyfikowania i zaspokajania potrzeb pojedynczego człowieka i określonych grup społecznych w zakresie rekreacji i turystyki, jak też zna procesy i techniki działań zdolnych te potrzeby skutecznie zaspokajać. Potrafi przygotować i realizować imprezy rekreacyjne, animacyjne, turystyczne, konferencje, większe i mniejsze eventy różnego charakteru, a praktyczna wiedza specjalistyczna z zakresu metodyki i organizacji wypoczynku, animacji zajęć rekreacyjnych, prowadzenia zajęć prozdrowotnych umożliwia absolwentowi samodzielne projektowanie usług uwzględniających potrzeby zdrowotne, wypoczynkowe i turystyczne człowieka. Absolwent jest dodatkowo przygotowany do zawodowej samodzielności, polegającej w szczególności na: przedsiębiorczym podejściu do swojej przyszłości, zdolności do podjęcia ryzyka, gotowości do budowania relacji biznesowych, chęci samorozwoju. Tym samym jest

on przygotowany do pracy zawodowej jako świadomy i odpowiedzialny pracownik podmiotów świadczących określone usługi, m.in.: obiektów hotelarskich, biur podróży, przedsiębiorstw transportu turystycznego, atrakcji turystycznych, centrów rekreacji i odnowy biologicznej, obiektów spa & wellness, zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, ośrodków wypoczynkowych z rozbudowanym zapleczem rekreacyjnym i zabiegowym, ośrodków sportu, kultury i rekreacji. Absolwent posiada umiejętność komunikacji z ludźmi i organizacjami, zarówno w sensie wrażliwości na ich potrzeby, jak i pracę w zespołach, czy też sprawność w posługiwaniu się nowoczesnymi środkami komunikacji społecznej, w tym technologiami informacyjnymi, a także językiem obcym na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. W szczególności absolwent kierunku:

- posiada umiejętność skutecznej realizacji przedsięwzięć adresowanych do wieloosobowych grup odbiorców, skutecznie prezentuje ofertę usług i buduje pozytywny autowizerunek;
- posiada pogłębioną, w stosunku do studiów pierwszego stopnia, wiedzę z zakresu procesów biologicznych, przyrodniczych i psychologicznych, uwarunkowań historycznych, społecznych, kulturowych i geograficznych oraz mechanizmów społecznych i ekonomiczno-prawnych, wpływających na aktywność fizyczną i uczestnictwo w turystyce i rekreacji;
- potrafi łączyć znajomość zróżnicowanych cech fizjologicznych i zdolności motorycznych człowieka z ofertą turystyczną i rekreacyjną;
- ma umiejętność tworzenia ofert zajęć i imprez turystycznych i rekreacyjnych w dostosowaniu do potrzeb odbiorców oraz warunków rynkowych;
- ma kompetencje związane z umiejętnościami kierowania ludźmi oraz organizowania pracy zespołów ludzkich i jednostek organizacyjnych, podejmowania działań o charakterze strategicznym, działań przedsiębiorczych.

4. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi Uczelni

Przedstawiona powyżej w zarysie koncepcja kształcenia na kierunku jest ściśle powiązana ze strategią realizowaną przez Uczelnię. Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu do niedawna realizowała strategię rozwoju na okres 2011-2020. Z zapisanej w niej wizji wynikało dążenie do kształcenia w Uczelni „**najlepszych specjalistów zawodowych oraz przyczynianie się do rozwoju nauk związanych z rehabilitacją ruchową, rekreacją i turystyką, sportem i wychowaniem fizycznym.**” W ówczesnej Strategii przedstawiono też misję Uczelni jako „(...) poszerzanie i upowszechnianie wiedzy w zakresie kultury fizycznej, kształtowanie umiejętności wykorzystywania wiedzy przez **specjalistów zawodowych w obszarach wychowania fizycznego, rekreacji ruchowej, sportu i fizjoterapii, dla pożytku poszczególnych obywateli i całego społeczeństwa (...)**”. Wskazano, iż w zakresie kształcenia misja ta jest realizowana m.in. przez: „**wyposażanie w wiedzę i umiejętności niezbędne w pracy zawodowej i w funkcjonowaniu w złożonym świecie, wyrabianie umiejętności samodzielnego zdobywania i uzupełniania wiedzy przez całe życie (...), rozwijanie umiejętności dostosowywania się do zmian zachodzących w otaczającej nas rzeczywistości, szczególnie na rynku pracy; rozwijanie kompetencji zawodowych i społecznych do pracy i życia we współczesnej Europie (...)**”.

Od roku 2021 Uczelnia realizuje nową strategię przyjętą na okres 2021-2030. Tam przyjęto, że „**misją Uczelni jest przyczynianie się do doskonalenia poziomu zdrowia i jakości życia społeczeństwa przez tworzenie, poszerzanie i upowszechnianie wiedzy w zakresie kultury fizycznej, kształtowanie umiejętności wykorzystywania wiedzy przez ekspertów i specjalistów **promujących zdrowy i aktywny styl życia (...)****”.

Wśród celów strategicznych w obszarze *Kształcenie* sformułowano dwa cele: *osiągnięcie wiodącej pozycji na rynku edukacyjnym w obszarze kultury fizycznej oraz osiągnięcie doskonałości edukacyjnej w kształceniu kadr kultury fizycznej wyrażonej najwyższymi ocenami w postępowaniach akredytacyjnych*.

Podsumowując, zwracamy uwagę na następujące cechy:

- Jak wynika z przytoczonych sformułowań misji, wizji i edukacyjnych celów strategicznych AWF, kształcenie specjalistów jest zasadniczym kierunkiem działania Uczelni, przy czym wskazuje się tam, że powinno ono przygotowywać absolwentów do funkcjonowania w zmieniającej się rzeczywistości rynku pracy.
- Uczelnia jasno wskazuje w celach strategicznych swoją dominującą domenę - nauki o kulturze fizycznej; właśnie w obszarze tych nauk (jako dominującym) pozycjonuje się kształcenie na ocenianym tu kierunku studiów.
- Kierunek studiów Turystyka i Rekreacja – w realizowanej koncepcji kształcenia - służy do stworzenia szans dla absolwentów na rynku pracy, realizując w ten sposób zapis zawarty w Strategii Uczelni, która deklaruje hasło przewodnie: *Z AWF Wrocław każdy osiąga sukces*. Kształcenie na ocenianym tu kierunku jest więc podporządkowane zapewnieniu absolwentom możliwości sukcesu zawodowego i stworzenie szans na rynku pracy. Dotyczy to studiów pierwszego i drugiego stopnia.
- Widoczna jest praktyczna orientacja Uczelni w procesie kształcenia, co odzwierciedla się w profilu praktycznym przyjętym na studiach pierwszego i drugiego stopnia.
- Specyfika wrocławskiej AWF zakłada silne powiązanie humanistycznej wiedzy o człowieku, jego organizmie, potrzebach i aktywności fizycznej z wymogami współczesnej gospodarki w zakresie usług turystycznych i rekreacyjnych. Znajduje to wyraz w realizowanej koncepcji kształcenia – na obydwu poziomach studiów.

5. Nauczanie zdalne jako element koncepcji kształcenia

Epidemia Covid 19 i związane z nią ograniczenia wywołały konieczność aktywizacji metod nauczania na odległość. Nauczanie to nie było wcześniej wyrazistym elementem koncepcji kształcenia, choć nie było dla niego żadnych przeciwwskazań. Sytuacja epidemiczna wyzwoliła szybką mobilizację i wprowadzenie już w semestrze letnim 2019/2020 nauczania zdalnego jako formy zdecydowanie dominującej, kontynuowanej w roku 2020/2021.

W warstwie formalno-prawnej podstawą były następujące akty prawa wewnętrznego:

- Zarządzenie nr 32/2020 Rektora AWF we Wrocławiu z dnia 23. marca 2020 roku w sprawie realizacji procesu dydaktycznego w warunkach ograniczenia funkcjonowania Akademii w związku ze stanem epidemii w kraju (**Zał.1.1**);
- Uchwała Senatu AWF we Wrocławiu nr 14/2020 z dnia 30.04.2020 r. w sprawie ustalenia trybu przeprowadzania egzaminów dyplomowych w sytuacji epidemii COVID-19 w roku akademickim 2019/2020 w AWF we Wrocławiu (**Zał.1.2**);
- Zarządzenie nr 96/2020 Rektora AWF we Wrocławiu z dnia 28 września 2020 roku w sprawie organizacji zajęć dydaktycznych w AWF we Wrocławiu w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/21 w warunkach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem wirusa SARS-Cov-2 (**Zał.1.3**).

Powyższym aktom regulującym przebieg procesu dydaktycznego towarzyszyły liczne zarządzenia i pisma regulujące sprawy bezpieczeństwa zdrowotnego studentów i pracowników.

W warstwie organizacyjno-technicznej Uczelnia przygotowała i wdrożyła (szkolenia pracowników, testowanie, informacje dla studentów) w krótkim czasie możliwość korzystania z platform edukacyjnych. W roku akademickim 2019-2020 wprowadzono szereg nowatorskich procedur realizacji procesów rekrutacji, dydaktyki i dyplomowania, także na kierunku Turystyka i Rekreacja w warunkach epidemii COVID-19, z wykorzystaniem systemów metod i technik kształcenia na odległość. Nie stwierdzono istotnych problemów ani zakłóceń procesu dydaktycznego, w tym egzaminowania. Jakość dydaktyki oraz obsługi studentów została utrzymana.

6. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku Turystyka i Rekreacja

Jak wynika z przedstawionej sylwetki absolwenta, obszary działalności zawodowej i gospodarczej właściwe dla absolwentów kierunku Turystyka i Rekreacja to:

- działalność podmiotów biznesowych prowadzących usługi turystyczne i rekreacyjne;
- działania organizacji niekomercyjnych i samorządów terytorialnych związane z turystyką i rekreacją;
- własna, samodzielnie prowadzona działalność gospodarcza.

W każdym z tych obszarów absolwent musi być przygotowany do wypełniania ról zawodowych. Stwierdzamy, że istnieje silny i prawidłowy związek realizowanej koncepcji kształcenia kierunkowego z tymi obszarami. Polega on na tym, że realizowany program kształcenia przygotowuje studentów do sprawnej działalności w każdym z tych obszarów. Składają się na to następujące konkretne elementy:

- praktyczny profil studiów na obydwu poziomach (przedstawiony powyżej);
- rozpoznanie rynku pracy oraz uwzględnianie opcji interesariuszy w tworzeniu i stosowaniu programów kształcenia na kierunku (zob. punkt poniżej);
- stosowanie zasady ścisłego powiązania miejsc odbywania praktyk z treściami nauczania i profilem kierunku;
- stosowanie zasady ścisłego powiązania tematyki prac magisterskich ze specyfiką kierunku studiów;
- stosowanie zasady ustalania praktycznej tematyki prac magisterskich, nawiązującej do rzeczywistości usług turystycznych i rekreacyjnych;
- zapewnianie więzi studentów z przedstawicielami środowiska turystycznego i rekreacyjnego przez: zapraszanie przedstawicieli firm na zajęcia, udział studentów w konferencjach i spotkaniach branżowych, pracę studenckich wolontariuszy w trakcie imprez turystycznych i rekreacyjnych, rekomendacje zatrudnienia studentów i absolwentów dla podmiotów zewnętrznych.

Osobnym zagadnieniem jest pytanie, czy i w jakim stopniu koncepcja kształcenia uwzględnia dokonujące się zmiany i postęp w wyżej wzmiankowanych obszarach działalności gospodarczej? Odpowiedź na to pytanie jest zawarta w dwóch obszarach działalności pracowników. Pierwszy stanowią **badania naukowe** prowadzone przez pracowników Zakładu Turystyki i Zakładu Rekreacji, które są ściśle powiązane z praktyką. Drugi obszar to **kontakty bieżące z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego**, które są opisane poniżej. Należy podkreślić, że aktywność pracowników w każdym z tych dwóch obszarów pozwala obserwować i analizować, a zwłaszcza przenosić do dydaktyki wszelkie nowe trendy, zmiany, innowacje, itp. Jesteśmy przekonani, że dokonująca się w ten sposób aktualizacja wiedzy i jej nowoczesność są naszą mocną stroną.

7. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

W związku z prowadzeniem kształcenia o profilu praktycznym duże znaczenie ma dla nas to, aby treści nauczania praktycznego uwzględniały opcje interesariuszy zewnętrznych, zwłaszcza podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego. W związku z tym Uczelnia prowadzi szereg zróżnicowanych form działań.

1. Pierwszą formą uwzględnienia opcji interesariuszy jest **badanie ich opinii i preferencji**. Były to:
  - *Badania pracodawców na temat ich oczekiwań wobec absolwentów AWF we Wrocławiu i sposobu ich kształcenia* (badaniami objęto 57 podmiotów branży turystycznej i rekreacyjnej z Dolnego Śląska, zarówno jednostki publiczne, jak i organizacje pozarządowe i społeczne oraz przedsiębiorstwa) - wrzesień 2017, raport – październik 2017; badanie powtórzone w roku akademickim 2020/2021.
  - *Badania sondażowe studentów studiujących na kierunku Turystyka i Rekreacja na AWF we Wrocławiu (I i II stopień studiów)* – lipiec 2017, raport – wrzesień 2017; badaniami objęto 97 studentów ostatnich lat studiów I stopnia i 67 studentów II stopnia.
  - *Dokonanie analizy rozwiązań zagranicznych i krajowych w zakresie kształcenia w obszarze turystyki i rekreacji* - przeanalizowano programy kształcenia realizowane w 13 uczelniach krajowych oraz 8 uczelniach zagranicznych, oferujących edukację na kierunku Turystyka i Rekreacja – sierpień-wrzesień, raport – październik 2017.
2. Drugą formą poznawania i respektowania interesariuszy zewnętrznych są relacje powstające przy **organizowaniu praktyk zawodowych studentów**. Wtedy zawierane są stosowne umowy, dochodzi do licznych kontaktów bezpośrednich i rozmów na temat przygotowania studentów. W ostatnich trzech latach każdego roku Uczelnia zawiera 80-100 takich umów dla studentów studiów 1. stopnia oraz 40-50 umów dla 2. stopnia.
3. Trzecią formą uwzględniania opcji interesariuszy są **umowy i porozumienia**, także o współdziałaniu w procesie kształcenia, które są zawierane z podmiotami zewnętrznymi (zob. Kryterium 7 raportu).
4. Czwartą formą uwzględniania interesów podmiotów otoczenia jest wyposażenie absolwentów w **oczekiwane przez pracodawców kwalifikacje instruktorskie**. Studenci na studiach pierwszego stopnia w ramach specjalnego bloku zajęć uzyskują potwierdzone kwalifikacje instruktorskie ze stosownymi certyfikatami, takimi jak: instruktora narciarstwa, fitness, gier zespołowych, wspinaczki skałkowej.
5. Piątą formą dostosowania koncepcji kształcenia do warunków rynku pracy jest bieżąca **współpraca z uczelnianym Biurem Karier** – jednostką bieżąco monitorującą ten rynek i kariery absolwentów.
6. Szóstą formą są **relacje z organizacjami zrzeszającymi lub oddziałującymi na podmioty rynku turystycznego** takimi jak: Dolnośląska Izba Turystyczna, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Polska Organizacja Turystyczna. Posiadamy tu dobre kontakty osobiste i instytucjonalne związane dzięki wspólnej płaszczyźnie działania w obszarze turystyki. Pozwala to na bieżące pozyskiwanie opinii związanych z przygotowaniem naszych absolwentów.
7. Siódmą formą relacji z otoczeniem jest **współdziałanie z Urzędem Miasta Wrocławia** w zakresie rozwoju turystyki. Trzech pracowników Zakładu Turystyki jest członkami Forum Konsultacyjno-

Analizy przy Prezydencie Wrocławia. Liczne kontakty z tym związane pozwalają także na zbieranie opinii o naszym procesie kształcenia dla turystyki.

8. Ósmą formą jest udział naszych pracowników w **centralnych gremiach doradczych**, jeden jest członkiem (od 2020r.) Rady Ekspertów ds. Turystyki – organu pomocniczego Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii (od 2021r.), dwóch innych – członkami Rady do Spraw Kształcenia i Doskonalenia Kadr Kultury Fizycznej przy Ministrze Sportu. Udział w pracach tych ważnych gremiów stwarza doskonałą płaszczyznę kontaktów ze środowiskiem polityki i rynku pracy w zakresie turystyki i rekreacji.

Możliwość poznania opinii o procesie i efektach kształcenia kierunkowego jest punktem wyjścia do działań ulepszających i dostosowujących to kształcenie do oczekiwań wzmiankowanych grup interesariuszy. Oto przykłady takich działań w ostatnich latach:

- 2015-2017 – utworzenie i uruchomienie nowego kierunku studiów drugiego stopnia pod nazwą *Usługi rekreacyjne i relaksacyjne* – jako rozwinięcie kierunku Turystyka i Rekreacja, w celu jego lepszego dostosowania do rynku pracy. Kierunek ten funkcjonował w okresie 2015-2017.
- 2015-2017 – zorganizowanie i przeprowadzenie rozległego projektu w celu uruchomienia studiów interdyscyplinarnych z turystyki i rekreacji wspólnie z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu. W wyniku tych prac powstał oryginalny program studiów na dwóch kierunkach i poziomach, gotowy do wdrożenia, które jednak nie nastąpiło z powodu wycofania się Uniwersytetu Ekonomicznego (po zmianie władz Uczelni).
- 2018 – Podjęcie prac nad utworzeniem kierunku studiów o nazwie *Fitness* – jako odpowiedzi na dynamiczny rozwój rynku fitness w Polsce. Prace te zostały wstrzymane wskutek niespodziewanej śmierci ich inicjatora – profesora Ryszarda Panfila.
- 2017-2018 - przeprowadzenie z inicjatywy pracowników ówczesnych Katedr Turystyki oraz Rekreacji projektu głębokiej reformy kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja, w wyniku czego powstał gotowy projekt programu kształcenia, wraz z sylabusami. Projekt uwzględnił badane opcje interesariuszy. Niestety nie zyskał on aprobaty ówczesnej Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia.
- 2020 – Rozpoczęcie głębokiej reformy kierunku Turystyka i Rekreacja na obydwu poziomach studiów, prace są obecnie zaawansowane, opracowano projekt nowego programu kształcenia, który jest w toku procedowania. Przewiduje się jego wdrożenie od 1 października 2021 roku.

Powyższy zbiór projektów dydaktycznych - zrealizowanych i niezrealizowanych – ma jedną wspólną cechę. Każdy projekt powstawał jako wynik inspiracji ze strony interesariuszy zewnętrznych oraz w wyniku współpracy z nimi. Również podejmowane próby reform koncepcji kształcenia kierunkowego w latach 2017-2018 oraz 2021 następowały/następują we współdziałaniu z podmiotami gospodarki turystycznej i rekreacyjnej, przede wszystkim jako skutek odbieranych od pracodawców sygnałów o przygotowaniu naszych absolwentów.

8. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia na tle wykorzystanych wzorców krajowych i międzynarodowych

Uczelnia prowadzi okresowe analizy porównawcze swoich programów kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja z praktykami innych uczelni. W ocenianym okresie wykonano dwie takie analizy.

- Pierwsza miała miejsce w roku 2017, a jej owocem był raport z października 2017r. pt. *Analiza rozwiązań zagranicznych i krajowych w zakresie kształcenia w obszarze turystyki i rekreacji* -

przeanalizowano programy kształcenia realizowane w 13 uczelniach krajowych oraz 8 uczelniach zagranicznych, oferujących edukację na kierunku Turystyka i Rekreacja.

- Druga analiza została wykonana w listopadzie 2020 roku i opierała się na szczegółowym porównaniu AWF Wrocław z pozostałymi pięcioma uczelniami tego typu (AWF-ami). Zadanie podjęto w związku z zamiarem reformowania kierunku Turystyka i Rekreacja.

Istotą tego punktu w Raporcie samooceny jest wskazanie cech wyróżniających koncepcję kształcenia AWF Wrocław na tle porównywanych uczelni krajowych i zagranicznych. Jak wynika z powyższych analiz, w porównaniu z uczelniami krajowymi – akademiami wychowania fizycznego – nie ma istotnych różnic w koncepcjach kształcenia.

Z całą pewnością można stwierdzić, że w każdej z tych typów uczelni, w większym lub mniejszym stopniu, kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja ma fundamentalną cechę. Jest nią połączenie wiedzy i doświadczeń naukowych tych uczelni w dyscyplinie nauk o kulturze fizycznej z praktyczną orientacją na przygotowanie absolwentów w zakresie organizacji, zarządzania, marketingu usług turystycznych i rekreacyjnych. To jest także **specyfika AWF we Wrocławiu, gdzie w kształceniu kładzie się z jednej strony nacisk na znajomość cech fizjologicznych i właściwości motorycznych człowieka oraz jego potrzeb i możliwości ruchowych, a z drugiej strony – na techniczno-organizacyjną warstwę turystyki i rekreacji, w tym umiejętności organizowania i kierowania usługami, procesami i ludźmi.**

9. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się i ich związek z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów

Kierunkowe efekty kształcenia są określane na mocy uchwały Senatu. Obecnie obowiązujące efekty zostały przedstawione w części wstępnej niniejszego Raportu w postaci **tabel 0.1 i 0.2.**

Na **studiach pierwszego stopnia** sformułowano 50 efektów, w tym: 18 efektów z zakresu wiedzy, 21 – z zakresu umiejętności oraz 11- kompetencji społecznych.

Należy tu odpowiedzieć na pytania, jaki jest związek tych efektów z koncepcją kształcenia, a także z ich praktycznym profilem. Oceniając zgodność efektów z koncepcją kształcenia należy uwzględnić przyjęte cele i profil kształcenia (zob. poniższe tabele).

Tabela 1.3. Ocena kierunkowych efektów uczenia się na tle podstawowych właściwości koncepcji kształcenia – studia pierwszego stopnia

Właściwości koncepcji kształcenia na kierunku	Ocena zgodności efektów uczenia się
Kształcenie na kierunku wychodzi naprzeciw oczekiwaniom podmiotów sektora usług rekreacyjnych i turystycznych, które zgłaszają zapotrzebowanie na pracowników o rozległej wiedzy oraz bogatych umiejętnościach i kompetencjach specjalistycznych.	Efekty uczenia się uwzględniają wymogi rynku pracy i rozpoznane oczekiwania pracodawców. Ponadto ukazują one wiedzę z różnych dziedzin, a umiejętności i kompetencje są różnorodne. Sformułowania poszczególnych efektów wskazują, iż głębokość specjalizacji absolwentów nie jest nadmierna, a akcent pada na dobre przygotowanie zawodowe.
Pierwszym celem kształcenia kierunkowego jest przygotowanie absolwentów do samodzielnego identyfikowania i rozwiązywania problemów zawodowych, które	Na studiach pierwszego stopnia wskazano 50 efektów, z tego 13 służy wprost realizacji tego celu kształcenia (5 – wiedza, 6 – umiejętności, 2 – kompetencje społeczne). Przykładowe efekty: – zna i rozumie podstawy budowy organizmu człowieka

<p>z jednej strony dotyczą <u>organizmu człowieka</u>, jego właściwości i potrzeb w zakresie rekreacji i turystyki, a z drugiej strony obejmują <u>pragmatyczne podejście do sposobów zaspokojenia tych potrzeb</u>;</p>	<p>w zakresie biernego i czynnego układu ruchu (W);</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi ocenić potrzeby ruchowe uczestników prowadzonych zajęć rekreacyjnych i dostosować ich formę i intensywność do tych potrzeb (U); – dba o poziom sprawności fizycznej, niezbędny do kształcenia się i wykonywania zadań zawodowych (K).
<p>Drugim charakterystycznym celem jest połączenie <u>wrażliwości na ludzkie potrzeby</u> z kreatywnością i sprawnością ich zaspokajania opartą na <u>znajomości procesów organizacji i zarządzania</u>;</p>	<p>Na studiach pierwszego stopnia spośród 50 efektów, 17 służy wprost realizacji tego celu kształcenia (5 – wiedza, 9 – umiejętności, 3 – kompetencje społeczne). Przykładowe efekty dla tego celu kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna psychologiczne podstawy kształtowania zachowań człowieka (W); – potrafi zaplanować i zorganizować przedsięwzięcia turystyczne i rekreacyjne, zajęcia ruchowe, dostosowane do zainteresowań ich uczestników oraz posiadanych warunków (U); – potrafi zainteresować uczestników imprez turystycznych i zajęć rekreacyjnych o różnym poziomie wykształcenia przekazywaną wiedzą krajoznawczą i metodyczną (K).
<p>Trzecim celem kształcenia jest przygotowanie absolwentów o <u>interdyscyplinarnym profilu zawodowym</u>, zdolnych do dalszego samodoskonalenia i poszukiwania szans na rynku pracy.</p>	<p>Na studiach pierwszego stopnia spośród 50 efektów, 20 służy wprost realizacji tego celu kształcenia (8 – wiedza, 6 – umiejętności, 6 – kompetencje społeczne). Przykładowe efekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna w podstawowym zakresie dziedzictwo kultury i sztuki, rozumie jego wartość, szczególnie dla tożsamości społeczeństw i atrakcyjności wyjazdów turystycznych (W); – potrafi posługiwać się typowymi systemami informatycznymi, wykorzystywanymi w pracy biurowej oraz używanymi w branży turystycznej i rekreacyjnej (U); – wykazuje aktywność w samodzielnym podejmowaniu zadań, szczególnie w sytuacji potrzeb wynikających ze zmieniających się warunków realizacji imprez turystycznych czy zajęć rekreacyjnych (K).
<p>Kształcenie ma <u>profil praktyczny</u>, a efekty uwzględniają kierunkowe umiejętności praktyczne</p>	<p>Spośród 50 efektów uczenia się na pierwszym poziomie studiów – 33 mają charakter wybitnie praktyczny. Są to wszystkie efekty w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych oraz jeden efekt w zakresie wiedzy.</p>
<p>Efekty kształcenia opierają się na dyscyplinie <u>nauk o kulturze fizycznej</u></p>	<p>W efektach uczenia się pokazanych w linku zamieszczonym przed tabelą, w kolumnie nr 1, każdy z 50 efektów został przypisany do dyscypliny naukowej. Pokazuje to przejrzystość strukturę tych efektów, w tym to, iż 27 wskazanych efektów (54%) przynależy do nauk o kulturze fizycznej.</p>
<p>Kształcenie opiera się na efektach zgodnych z <u>poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji</u></p>	<p>W efektach uczenia się pokazanych w linku zamieszczonym przed tabelą, w kolumnie nr 3, każdemu z 50 efektów przypisano odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK. Potwierdza to pełną zgodność efektów z PRK.</p>

Na **studiach drugiego stopnia** sformułowano 44 efekty, w tym: 12 efektów z zakresu wiedzy, 21 – z zakresu umiejętności oraz 11- kompetencji społecznych.

Należy tu odpowiedzieć na pytania, jaki jest związek tych efektów z koncepcją kształcenia, a także z ich praktycznym profilem. Oceniając zgodność efektów z koncepcją kształcenia należy uwzględnić przyjęte cele i profil kształcenia (zob. poniższa tabela).

Tabela 1.4. Ocena kierunkowych efektów uczenia się na tle podstawowych właściwości koncepcji kształcenia – studia drugiego stopnia

Właściwości koncepcji kształcenia na kierunku	Ocena zgodności efektów uczenia się
<p>Kształcenie na kierunku wychodzi naprzeciw oczekiwaniom podmiotów sektora usług rekreacyjnych i turystycznych, które zgłaszają zapotrzebowanie na pracowników o rozległej wiedzy oraz bogatych umiejętnościach i kompetencjach specjalistycznych.</p>	<p>Efekty uczenia się uwzględniają wymogi rynku pracy i rozpoznane oczekiwania pracodawców. Ponadto ukazują one wiedzę z różnych dziedzin, a umiejętności i kompetencje są różnorodne. Sformułowania poszczególnych efektów wskazują, iż głębokość specjalizacji absolwentów nie jest nadmierna, a akcent pada na dobre przygotowanie zawodowe. Duży nacisk jest położony na umiejętności organizatorskie i menedżerskie.</p>
<p>Pierwszym celem kształcenia kierunkowego jest przygotowanie absolwentów do samodzielnego identyfikowania i rozwiązywania problemów zawodowych, które z jednej strony dotyczą <u>organizmu człowieka</u>, jego właściwości i potrzeb w zakresie rekreacji i turystyki, a z drugiej strony obejmują <u>pragmatyczne podejście do sposobów zaspokojenia tych potrzeb</u>;</p>	<p>Na studiach drugiego stopnia wskazano 44 efekty, z tego 12 służy wprost realizacji tego celu kształcenia (4 – wiedza, 6 – umiejętności, 2 – kompetencje społeczne). Przykładowe efekty: – analizuje i ocenia zmiany w budowie i funkcjonowaniu organizmu człowieka pod wpływem ukierunkowanych ćwiczeń fizycznych i zabiegów intensyfikujących wypoczynek (W); – potrafi zintegrować uczestników imprezy turystycznej, zajęć rekreacyjnych lub wspólnego przedsięwzięcia, pomimo istotnych różnic społecznych lub kulturowych (U); – reprezentuje postawę promującą zdrowie i aktywność fizyczną, ze szczególnym uwzględnieniem aktywnego wypoczynku (K).</p>
<p>Drugim charakterystycznym celem jest połączenie <u>wrażliwości na ludzkie potrzeby</u> z kreatywnością i sprawnością ich zaspokajania opartą na <u>znajomości procesów organizacji i zarządzania</u>;</p>	<p>Na studiach drugiego stopnia spośród 44 efektów, 15 służy wprost realizacji tego celu kształcenia (3 – wiedza, 10 – umiejętności, 2 – kompetencje społeczne). Przykładowe efekty dla tego celu kształcenia: – analizuje i ocenia ekonomiczne i organizacyjne warunki prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa i instytucje non- profit świadczące usługi turystyczne i rekreacyjne (W); – potrafi posługiwać się specjalistycznymi programami, wspomagającymi prowadzenie przedsiębiorstwa turystycznego, w tym centralnymi systemami rezerwacji i innymi programami wspierającymi e- iznes (U); – promuje na różnych szczeblach zarządzania i z wykorzystaniem odpowiednich instrumentów rozwój</p>

	sportu, turystyki i rekreacji (K).
Trzecim celem kształcenia jest przygotowanie absolwentów o <u>interdyscyplinarnym profilu zawodowym</u> , zdolnych do dalszego samodoskonalenia i poszukiwania szans na rynku pracy.	Na studiach drugiego stopnia spośród 44 efektów, 17 służy wprost realizacji tego celu kształcenia (5 – wiedza, 5 – umiejętności, 7 – kompetencje społeczne). Przykładowe efekty dla tego celu kształcenia: – analizuje i ocenia działania instytucji międzynarodowych i krajowych, państwowych, samorządowych i gospodarczych w zakresie tworzenia warunków rozwoju turystyki i rekreacji (W); – wykazuje umiejętność krytycznej analizy i selekcji informacji pochodzących z wielu źródeł, wyciągania wniosków oraz formułowania sądów (U); – wykazuje przywództwo wobec kierowanego zespołu a także wobec uczestników imprez turystycznych i zajęć rekreacyjnych, zgodnie z pełnioną funkcją zawodową (K).
Kształcenie ma <u>profil praktyczny</u> , a efekty uwzględniają kierunkowe umiejętności praktyczne	Spośród 44 efektów uczenia się na drugim poziomie studiów – 37 ma charakter wybitnie praktyczny. Są to wszystkie efekty w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych oraz pięć efektów w zakresie wiedzy.
Efekty kształcenia opierają się na dyscyplinie <u>nauk o kulturze fizycznej</u>	W efektach uczenia się pokazanych w linku zamieszczonym przed tabelą w kolumnie nr 1, każdy z 44 efektów został przypisany do dyscypliny naukowej. Pokazuje to przejrzystość strukturę tych efektów, w tym to, iż 33 wskazanych efektów (75%) przynależy do nauk o kulturze fizycznej.
Kształcenie opiera się na efektach zgodnych z <u>poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji</u>	W efektach uczenia się pokazanych w linku zamieszczonym przed tabelą w kolumnie nr 3, każdemu z 44 efektów przypisano odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 PRK. Potwierdza to pełną zgodność efektów z PRK.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Studia na kierunku „Turystyka i Rekreacja” są prowadzone w zakresie nauk o kulturze fizycznej (dyscyplina wiodąca), ekonomii i finansów oraz nauk o zarządzaniu i jakości. Studia I stopnia mają profil praktyczny i trwają 3 lata, studia II stopnia, również o profilu praktycznym, trwają 2 lata. W latach 2017 - 2021 studia były i są prowadzone tylko w systemie stacjonarnym.

Kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja umożliwia zdobycie ogólnej wiedzy z zakresu nauk o kulturze fizycznej, przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i nauk o zarządzaniu, a przede wszystkim wiedzy praktycznej, pozwalającej na podejmowanie działalności w zakresie turystyki i rekreacji. Programy kształcenia zostały skonstruowane tak, aby kształtować wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne służące prowadzeniu własnej działalności gospodarczej i przygotowują do pracy w biurach podróży, hotelach, ośrodkach wypoczynkowych i rekreacyjnych, centrach rekreacji

i odnowy biologicznej, gospodarstwach agroturystycznych, administracji rządowej i samorządowej. Punkty ECTS w ponad połowie obejmują przedmioty o charakterze praktycznym (**Część III. Raportu, Zał.1. Tab. 3 i 4**). Integralną częścią obowiązującego programu są zajęcia praktyczne w postaci:

- przedmiotu: Organizacja działalności rekreacyjnej i turystycznej w ośrodkach wypoczynku letniego (obóz letni)
- przedmiotu: Zimowe formy rekreacji i turystyki (obóz zimowy)
- przedmiotów do wyboru ogólnych i kierunkowych (**Zał. 2.3**),
- specjalizacji instruktorskiej wspomaganą od roku 2018 projektem: Zintegrowany program rozwoju AWF Wrocław” POWR.03.05.00-00-Z101/18,
- praktyk zawodowych realizowanych w kraju oraz zagranicą,
- przedmiotu: Funkcje turystyczne obszarów - pilotaż i przewodnictwo,
- przedmiotu: Funkcje hoteli - ćwiczenia terenowe,
- przedmiotu: Projektowanie przedsięwzięć turystycznych - ćwiczenia terenowe
- zajęć z przedmiotu: wychowanie fizyczne z różnych atrakcyjnych form aktywności ruchowej.

Szczególnie praktyki zagraniczne są cenne w procesie kształcenia pomagają wydatnie w opanowywaniu i utrwalaniu języka obcego, poznawanego i kontynuowanego na studiach.

Końcowym efektem studiów jest złożenie egzaminu dyplomowego upoważniającego do otrzymania tytułu licencjata. Dyplomowanie podlega odpowiedniej procedurze zawartej w Zarządzeniu Dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, wydawanego w każdym roku akademickim (**Zał.2.1, Zał.2.2**).

Wypracowana koncepcja kształcenia znajduje odzwierciedlenie w treściach programowych i zapewnia uzyskanie efektów uczenia się we wszystkich przyporządkowanych dyscyplinach. Plany studiów obejmują przedmioty niezbędne, wynikające z przyjętej sylwetki absolwenta (program - **Część III. Raportu, Zał.2. Pkt.1**; opis sylwetki absolwenta zawiera **Kryterium 1**). Przedmioty dodatkowe, które realizowane są na kierunku, sprzyjają poszerzeniu i pogłębieniu wiedzy.

Programy studiów I stopnia o profilu praktycznym zawierają następujące moduły kształcenia:

- moduł przedmiotów podstawowych,
- moduł przedmiotów kierunkowych,
- moduł językowy,
- moduł przedmiotów do wyboru,
- moduł praktyk,
- moduł pracy dyplomowej.

Szczegółowe przyporządkowanie poszczególnych przedmiotów do określonych modułów, z uwzględnieniem podziału na godziny dydaktyczne i punkty ECTS zawiera **Część III. Raportu, Zał.2. Pkt.1**. Na **studiach I stopnia** jest realizowanych **1960 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem** (na wykłady przypada 798 godzin, a na ćwiczenia 1162 godziny) oraz 720 godzin praktyk. Ofertę zajęć do wyboru na I stopniu studiów stanowią:

- przedmioty wybierane (spośród wymienionych w **Zał.2.3**):
  - 1 przedmiot ogólny x 5 semestrów - łącznie 150 godzin – 10 pkt ECTS
  - 1 przedmiot kierunkowy x 5 semestrów - łącznie 150 godzin – 10 pkt ECTS
  - 1 przedmiot kierunkowy x 3 semestry - łącznie 90 godzin – 6 pkt ECTS
- specjalizacja instruktorska + warsztaty praktyczne - łącznie 150 godzin – 10 pkt ECTS
- język obcy łącznie 120 godz – 10 pkt.ECTS
- praktyka asystencka turystyczno – rekreacyjna - łącznie 400 godzin – 10 pkt ECTS

Przedmioty do wyboru to w planie studiów I stopnia 1060 godzin (54%) i 56 punktów ECTS, co stanowi 30,4 % wszystkich punktów ECTS.

Na studiach II stopnia realizowanych jest 1050 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem (na wykłady przypada 510 godzin, na ćwiczenia 540 godzin) oraz 400 godzin praktyk. W trakcie studiów na II stopniu studenci mają możliwości pogłębiania wiedzy i rozwijania własnych zainteresowań w ramach przedmiotów wchodzących w skład specjalności, którą student wybiera na pierwszym roku studiów. Program studiów II stopnia o profilu praktycznym zawiera następujące moduły kształcenia:

- moduł przedmiotów podstawowych,
- moduł przedmiotów kierunkowych,
- moduł językowy,
- moduł przedmiotów do wyboru, w które wchodzi specjalności,
- moduł praktyk,
- moduł pracy dyplomowej.

W Części III. Raportu, Zał.2. Pkt.1 przedstawiono szczegółowe przyporządkowanie poszczególnych przedmiotów do określonych modułów, z uwzględnieniem podziału na godziny dydaktyczne i punkty ECTS. Przedmioty modułów podstawowego, kierunkowego i językowego obowiązują na wszystkich specjalnościach. Ofertę zajęć do wyboru na II stopniu studiów stanowią:

- przedmioty tworzące jedną ze specjalności (wymienione w Części III. Raportu, Zał.2. Pkt.1), łącznie 385 godzin – 33 pkt ECTS
- język obcy 30 godz – 3 pkt.ECTS

Przedmioty do wyboru to w planie studiów II stopnia 415 godzin (40%) oraz 36 punktów ECTS, co stanowi 30 % wszystkich punktów ECTS

W trakcie studiów studenci wybierają jedną ze specjalności, która jest realizowana przez trzy semestry (semestr 2, 3 i 4). W programie występują następujące specjalności: HOTELARSTWO, ORGANIZATOR PRZEDSIĘWZIĘĆ TURYSTYCZNYCH, ORGANIZATOR PRZEDSIĘWZIĘĆ REKREACYJNYCH, TRENER OUTDOOR. Pierwszy semestr jest wspólny dla wszystkich studentów, a na 2., 3. i 4. semestrze studenci realizują program studiów na wybranych przez siebie specjalnościach. Na wykłady i ćwiczenia przypada na poszczególnych specjalnościach:

- HOTELARSTWO: wykłady 485, ćwiczenia 565, razem 1050,
- ORGANIZATOR PRZEDSIĘWZIĘĆ TURYSTYCZNYCH: wykłady 485, ćwiczenia 565, razem 1050
- ORGANIZATOR PRZEDSIĘWZIĘĆ REKREACYJNYCH: wykłady 420, ćwiczenia 530, razem 1050,
- TRENER OUTDOOR: wykłady 510, ćwiczenia 540, razem 1050

W procesie kształcenia studentów na kierunku Turystyka i Rekreacja wykorzystywane są projekty współfinansowane przez Unię Europejską:

1. Projekt: „Zintegrowany program rozwoju AWF Wrocław” POWR.03.05.00-00-Z101/18 współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W ramach zadania 1 projektu zmodyfikowano programów kształcenia na I stopniu studiów stacjonarnych, na specjalizacjach instruktorskich w celu zwiększenia nabywania umiejętności praktycznych instruktora w 22

dwóch specjalizacjach instruktorskich (student w trakcie studiów realizuje jedną specjalizację instruktorską).

2. Projekt: „Zintegrowany program kształcenia i rozwoju Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu” POWR.03.05.00-00-Z115/17. Umożliwiono studentom podnoszenie swoich kwalifikacji poza programem studiów w ramach organizowanych kursów. Student po ukończeniu kursu uzyskiwał certyfikaty kompetencji lub kwalifikacje cząstkowe lub patenty związków sportowych.

Przy doborze metod kształcenia uwzględniono specyfikę przedmiotów, formę zajęć oraz praktyczny profil kierunku na pierwszym i drugim stopniu studiów. Najczęściej na wykładach stosowane są metody podające (wykład, pogadanka, odczyt, prelekcja, opis, wyjaśnianie) i problemowe (wykład konwersatoryjny i wykład problemowy). Na pozostałych zajęciach wykorzystywane są metody aktywizujące (analiza przypadków, symulacja), metody programowe z użyciem komputera, metoda sytuacyjna oraz metody praktyczne (ćwiczenia przedmiotowe, ćwiczenia laboratoryjne, metoda projektów, symulacja, metoda prób i błędów). Przykładowo w zakresie realizacji efektów uczenia się stosowane są następujące metody kształcenia (sylabusy - **Część III. Raportu, Zał.2.**):

- wiedzy: wykład, pogadanki, opowiadanie, opis, prelekcja, odczyt, wyjaśnianie, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, metoda aktywizacyjna, seminarium, dyskusja, film, pokaz z użyciem podręcznika, pokaz z użyciem komputera (w tym e-learning),
- umiejętności: ćwiczenia laboratoryjne, klasyczna metoda problemowa, metoda aktywizacyjna, seminarium, pokaz z użyciem podręcznika, pokaz z użyciem komputera (w tym e-learning), pomiar, opis, ćwiczenia przedmiotowe, symulacja, metoda projektu, metoda praktycznego działania, metoda prób i błędów,
- kompetencji społecznych: pogadanki opowiadanie, prelekcja, wyjaśnianie, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja, film, pokaz z użyciem podręcznika, pokaz z użyciem komputera (w tym e-learning), anegdota, instruktaż, metody aktywizujące – przypadków.

Na kierunku Turystyka i Rekreacja obowiązuje semestralny rozkład zajęć z podziałem na 15 tygodni. Studia I stopnia trwają przez 6 semestrów (184 pkt. ECTS), a na II stopniu przez 4 semestry (120 pkt. ECTS). Na studiach stacjonarnych zajęcia odbywają się w dniach powszednich.

Organizacja roku akademickiego przebiega zgodnie z Zarządzeniem JM Rektora w sprawie: organizacji roku akademickiego (Terminarz – **Część III. Raportu, Zał.2.,Pkt.3**). W tym dokumencie umieszczone są informacje dotyczące:

- rozpoczęcia roku akademickiego i jego zakończenia,
- tygodnia zerowego dla pierwszego roku studiów na I i II stopniu,
- terminów semestralnych sesji egzaminacyjnych,
- praktyk,
- sesji egzaminu licencjackiego i egzaminu magisterskiego,
- ferii zimowych i wiosennych,
- oraz innych zajęć np.: obozów letnich i zimowych (organizacja procesu nauczania i uczenia w bieżącym roku akademickim została skorygowana, gdyż z powodu pandemii obozy zimowe zostały przesunięte na rok przyszły).

Zajęcia dydaktyczne na studiach I i II stopnia realizowane są najczęściej w grupach studenckich o liczebności:

- a) wykłady - cały rocznik,
- b) ćwiczenia w grupach – 36 osób +/- 4 lub 18 +/- 2,
- c) zajęcia do wyboru w grupach – 36 osób +/- 4

(Załącznik 2.4; Uchwała Senatu 29/2020 z załącznikiem - Załącznik 2.5.1 i Załącznik 2.5.2).

Bardzo ważną rolę w kształceniu odgrywają **praktyki**. Nadzór merytoryczny i organizacyjny nad praktykami sprawuje wyznaczony przez Dziekana **Pełnomocnik Dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego do spraw zawodowych praktyk studenckich na kierunku Turystyka i Rekreacji**. Dziekan określił zakres obowiązków Pełnomocnika. Od początku roku 2020/2021 funkcjonuje Pracownia praktyk i obozów, której zadaniem jest wspieranie swoimi działaniami, głównie o charakterze organizacyjnym, pracy wszystkich Pełnomocników ds. praktyk na Wydziale Wychowania Fizycznego i Sportu. Wcześniej, w pracy Pełnomocnika, pomagała oddelegowana na ½ etatu specjalistka ds. praktyk, która zajmowała się zadaniami organizacyjnymi związanymi z przygotowaniem, realizacją i rozliczaniem praktyk.

W kształceniu studentów na kierunku Turystyka i Rekreacja realizowane są praktyki asystenckie turystyczno-rekreacyjne na I stopniu oraz praktyka zawodowa na II stopniu. Praktyka zawodowa funkcjonuje na specjalnościach: Hotelarstwo, Organizator Przedsięwzięć Turystycznych, Trener Outdoor, Organizator Przedsięwzięć Rekreacyjnych.

Do roku akademickiego 2019/2020 praktyka asystencka obejmowała 300 godzin a zawodowa 150 godzin. W roku akademickim 2019/2020 wprowadzono, w myśl zapisów Ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. art. 67. „Programy studiów”, pkt. 5. s 19, wymiar 6 miesięcy praktyk zawodowych na I stopniu i 3 miesiące na II stopniu. Zapis ustawowy jest dość ogólny, więc przyjęto interpretację, że 6 miesięcy, to 180 dni praktyk. W ciągu jednego dnia praktyki student musi realizować zadania przez minimum 4 godziny (Załącznik 2.6. i Załącznik 2.7). Tym samym do zrealizowania na I stopniu jest minimum 720 godzin praktyk a na II minimum 360 godzin. 21 maja 2020 roku ukazało się stanowisko interpretacyjne nr 3/2020 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej, które dookreśliło godzinowy wymiar praktyk na studiach licencjackich (720 godzin) i magisterskich (360 godzin). Liczby godzin w obu przypadkach są więc zgodne, aczkolwiek postępowanie metodologiczne w ich ustaleniu w przypadku AWF we Wrocławiu jest zdecydowanie inne niż w PKA. Praktyka zawodowa na studiach magisterskich w roku 2020/2021 realizowana jest według wskazań PKA. Obecnie proces realizacji praktyki regulują Zarządzenie Dziekana WWF 6/2019/2020 z dn. 17.10.2019 r. oraz Zarządzenie Dziekana 41/2019/2020 Wydziału WF z dn. 26.02.2020 r. (Załącznik 2.7. i Załącznik 2.8).

Każda grupa studentów na praktyce ma **swojego opiekuna dydaktycznego**. Opiekunami praktyk są nauczyciele akademicy z Zakładu Rekreacji i Zakładu Turystyki, którzy powoływani są w zarządzeniu dziekańskim. Zadaniem opiekuna praktyki jest: pomoc przy wyborze miejsca praktyki, wyjaśnianie kwestii niezrozumiałych związanych z realizacją zadań praktyki, kontrola postępów w realizacji zadań praktyki oraz zaliczanie praktyk. Pełnomocnik ds. praktyk i opiekunowie są dostępni dla studentów na konsultacjach lub za pomocą poczty elektronicznej. Poszczególni nauczyciele organizują także swoiste formy komunikacji ze studentami np. grupy na serwisie społecznościowym Facebook.

Studenci realizują praktyki w oparciu o zadania, które są wyznaczone w dzienniku praktyk i które pozwolą osiągnąć określone efekty uczenia się zawarte w sylabusach. Każda praktyka ma swój oryginalny dziennik (Załącznik 2.9).

W dzienniku praktyk na I stopniu znajdują się 2 moduły: zadania obowiązkowe i do wyboru. Zadania obowiązkowe obejmują 80 dni praktyk (minimum **320 godzin**), które podzielone są na część rekreacyjną i turystyczną. Zadań do wyboru jest więcej, bo ogólnie przeznaczono na nie 100 dni praktyk (minimum **400 godzin**), które także podzielone są na część rekreacyjną i turystyczną (**Zař. 2.10**). Ta część praktyk, która jest realizowana przez studentów w ramach tzw. „godzin wolnych”, zaliczana jest do puli godzin do wyboru na I stopniu kształcenia. W sylabusie praktyk asystenckich na I stopniu podkreśla się z jednej strony treści praktyki do wyboru („Realizacja zadań z puli wolnych, które mają doprowadzić do doskonalenia warsztatu profesjonalisty w sektorze turystycznym i rekreacyjnym - udział w imprezach rekreacyjnych, rekreacyjno-sportowych, charytatywnych, turystycznych; czynne uczestnictwo w zajęciach sportowo-rekreacyjnych; udział w kursach doszkoleniowych; wolontariat; wychowawstwo na koloniach, obozach; udział w targach, wystawach; analiza badań sondażowych w firmach rekreacyjnych i turystycznych itd.”) oraz efekty uczenia się związane z realizacją zadań do wyboru („student opanuje umiejętności związane z zadaniami wolnymi z programu praktyk, które pozwolą mu doskonalić warsztat pracownika w sektorze turystyki i rekreacji - umiejętności językowe, animatorskie, opiekuńcze, informatyczne itp.”).

Dzienniki praktyk umieszczone są na stronie AWF, podobnie jak inne informacje potrzebne studentom do realizacji i dokumentacji praktyk (<https://awf.wroc.pl/dydaktyka/praktyki-zawodowe>). Dzienniki praktyk to autorskie opracowania nauczycieli, którzy są opiekunami dydaktycznymi praktyk. Znajdują się w nich zadania praktyki, które są adekwatne do efektów uczenia się na I stopniu studiów oraz na czterech specjalnościach II stopnia. Rokrocznie dzienniki są aktualizowane na podstawie analiz rozmów ze studentami i innymi opiekunami.

Praktyka na studiach I stopnia realizowana jest od trzeciego do szóstego semestru, natomiast na I stopniu od drugiego do czwartego. Proces realizacji praktyk rozpoczyna spotkanie wszystkich studentów z rocznika lub specjalności z pełnomocnikiem i opiekunami (w okresie pandemii zebrania organizacyjne odbywały się za pośrednictwem platformy Zoom). Studenci informowani są tam m.in. o tym, jak postępować, żeby zapisać się na praktyki. W celu sformalizowania przyjęcia na praktykę, student pobiera z Pracowni praktyk i obozów druki, porozumienia i karty praktyki, które zawierają najważniejsze informacje o praktyce (**Zař. 2.11**). Po podpisaniu ich przez upoważnionego pracownika podmiotu turystycznego lub rekreacyjnego składa te dokumenty w Pracowni praktyk i obozów. Podjęcie praktyki możliwe jest dopiero wtedy, kiedy podpisane karty praktyki, skierowanie i porozumienie zostaną złożone w Pracowni praktyk i obozów.

Na stronie AWF znajduje się lista podmiotów, które AWF proponuje studentom, jako **miejsca realizacji praktyk**. Podmioty, w których student realizuje praktyki muszą spełniać warunki do realizacji zadań, które opisane są szczegółowo w dzienniku praktyk (lub innych dokumentach związanych z realizacją praktyki – np. zadaniach do realizacji praktyki zdalnej). Student, który po rozpoczęciu praktyki uzna, że podmiot nie zapewnia mu możliwości realizacji zadań praktyki lub jest wykorzystywany do zadań zdecydowanie odmiennych od opisanych w dzienniku, co nie pozwoli mu uzyskać określonych efektów uczenia się, powinien takie miejsce opuścić. Procedura poszukiwania miejsca praktyki musi być powtórzona poza terminarzem praktyk. Student może skorzystać z propozycji Uczelni lub samemu znaleźć sobie miejsca do realizacji praktyk, co najczęściej wybiera. Studenci mogą realizować praktyki w kraju i za granicą (także w ramach programu Erasmus+). Podczas zaliczenia praktyki przeprowadzana jest rozmowa uwierzytelniająca, podczas której opiekun

sonduje sposób wykonania zadań przez studenta. Na rozmowę student przynosi wypełnioną **ankietę ewaluacyjną praktyk (Załącznik 2.12)**.

W okresie od maja 2020 do dzisiaj w/w praktyki były realizowane w systemie zdalnym, który został opracowany przez Pełnomocnika ds. praktyk i zespół opiekunów oraz zatwierdzony przez władze dziekańskie Wydziału WF. System zdalnej realizacji praktyk opiera się na zadaniach, które znajdują się w odpowiednim dzienniku praktyk, i które studenci mogą zrealizować zdalnie oraz specjalnie opracowanych zadaniach zdalnych (**Załącznik 2.13 – Załącznik 2.16**), które umożliwiały pozyskiwanie z wykorzystaniem Internetu (kursów, szkoleń, webinarów, stron, rekreacyjnych programów treningowych itp.). Zasady realizacji praktyk zdalnych zostały studentom przedstawione na zebraniach organizacyjnych Pełnomocnika ds. praktyk i opiekunów dydaktycznych. Studenci mogą wybierać interesujące ich zadania zarówno z sektora turystycznego, jak i rekreacyjnego. Dokumentują je na druku harmonogramu praktyk zdalnych (**Załącznik 2.17**). Oprócz tego zbierają filmy, referaty, sprawozdania, które przedstawione opiekunom stanowią podstawę do zaliczenia. Praktyki zdalne, z małymi przerwami, trwają do dzisiaj. Powodem są obostrzenia rządowe, których konsekwencją są zarządzenia rektorskie oraz ograniczone funkcjonowanie podmiotów na rynku rekreacyjnym i turystycznym.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Proces rekrutacji na kierunek Turystyka i Rekreacja (dalej TiR) w AWF we Wrocławiu oparty jest corocznie o Uchwały Senatu oraz Zarządzenia Rektora – **Załącznik 3.1 (pliki 3.1.1 - 3.1.20)**, które regulują: warunki i tryb rekrutacji, terminy rekrutacji, limity osobowe przyjęć na studia, opłaty za postępowanie rekrutacyjne czy zasady rekrutacji dla obcokrajowców, a także precyzyjnie opisany system procedur odwoławczych.

W przypadku studiów I stopnia rekrutacja odbywa się na podstawie czytelnie wskazanych i opisanych w procedurach wyników egzaminu maturalnego (z przedmiotu/przedmiotów branych pod uwagę na wybranym kierunku) (np. <https://awf.wroc.pl/studia/rekrutacja/studia-i-stopnia-i-jednolite-magisterskie>). W przypadku studiów II stopnia rekrutacja odbywa się na podstawie średniej arytmetycznej ocen z przebiegu studiów i oceny końcowej z dyplomu ukończenia studiów I stopnia na dowolnym kierunku (np. <https://awf.wroc.pl/studia/rekrutacja/studia-ii-stopnia>).

Istnieje także system d/t obcokrajowców w zakresie przeliczania ocen z egzaminów maturalnych uzyskanych za granicą a mających znaczenie dla procesu rekrutacji (np. https://awf.wroc.pl/files_mce/STUDIA/Rekrutacja/2019/Przelicznik_punktow_dla_zagranicznych_do_kumnetow_1.pdf).

W procesie rekrutacji wykorzystywany jest także czytelny i transparentny system punktów preferencyjnych (np. <https://awf.wroc.pl/studia/rekrutacja/studia-i-stopnia-i-jednolite-magisterskie>). Proces rekrutacji związany jest z wnoszeniem niewygórowanych opłat wprowadzanych zarządzeniem Rektora (np. Zarządzenie nr 55/2020 z dnia 19. czerwca 2020) (https://awf.wroc.pl/files_mce/STUDIA/Rekrutacja/2020/55_Zarzadzenie_Rektora_2020.pdf

Przykładowe kryteria i warunki rekrutacji dla kandydatów na I i II stopień studiów TiR prezentuje Tabela 3.1, a są one bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Tabela 3.1. Wybrane, podstawowe kryteria i warunki rekrutacji – kandydatów na I i II stopień studiów na kierunku TiR w AWF

Studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne TiR	
Podstawowe formalne wymagania rekrutacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • podanie o przyjęcie na studia, tj. wydruk kwestionariusza (po wypełnieniu internetowej rejestracji kandydatów ze strony www.awf.wroc.pl-eRekrutacja – portal rekrutacyjny), • świadectwo maturalne oraz świadectwo ukończenia szkoły średniej –oryginały oraz ich kserokopie (w celu potwierdzenia zgodności z oryginałem), • aktualne zaświadczenie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do studiowania na kierunku turystyka i rekreacja, • zaświadczenie wydane przez lekarza medycyny pracy lub uprawnionego do przeprowadzenia badań profilaktycznych (formularz skierowania do lekarza oraz druk zaświadczenia do pobrania w serwisie IRKa), • aktualna fotografia zgodna z wymaganiami stosowanymi przy wydawaniu dowodów osobistych w formie elektronicznej (niezbędna przy rejestracji elektronicznej kandydata,
Tryb postępowania kwalifikacyjnego	<p>Warunkiem przyjęcia na studia I stopnia (3-letnia licencjackie) stacjonarne i niestacjonarne na kierunek turystyka i rekreacja jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiednio wysokie miejsce na liście rankingowej, • weryfikacja złożonych (wymaganych) dokumentów, • ocena poziomu wiedzy kandydatów dokonana na podstawie wyniku egzaminu maturalnego (świadectwo) w zakresie trzech wybranych przedmiotów na poziomie rozszerzonym lub podstawowym, różnych ze względu na typ matury tzw. „nowej i starej”.
System punktów preferencyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • 450 pkt – laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego, • 450 pkt – za świadectwo „międzynarodowej matury” (IB) oraz „matury europejskiej” (EB), • 100 pkt – certyfikat językowy B2.
Studia II stopnia stacjonarne i niestacjonarne TiR	
Podstawowe formalne wymagania rekrutacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • podanie o przyjęcie na studia, tj. wydruk kwestionariusza (po wypełnieniu internetowej rejestracji kandydatów ze strony www.awf.wroc.pl-eRekrutacja –portal rekrutacyjny), • dyplom studiów I stopnia licencjackich lub jednolitych studiów magisterskich wraz z suplementem (oryginał lub odpis na oryginalnym druku wraz z kserokopiami, ewentualnie zaświadczenie o uzyskaniu tytułu licencjata, które należy wymienić na oryginał po przyjęciu na studia), średnia arytmetyczna uzyskanych ocen z przebiegu studiów pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich (zaświadczenie wydane przez ukończoną uczelnię o uzyskanej średniej lub średnia wpisana do suplementu), • aktualne zaświadczenie lekarza medycyny pracy o braku

	<p>przeciwwskazań do studiowania na kierunku turystyka i rekreacja –zaświadczenie wydane przez lekarza medycyny pracy lub uprawnionego do przeprowadzenia badań profilaktycznych (formularz skierowania do lekarza oraz druk zaświadczenia do pobrania w serwisie IRKa),</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 aktualna fotografia zgodna z wymaganiami stosowanymi przy wydawaniu dowodów osobistych w formie elektronicznej (niezbędna przy rejestracji elektronicznej kandydata).
Tryb postępowania kwalifikacyjnego	<p>Warunkiem przyjęcia na studia II stopnia (2-letnie magisterskie) stacjonarne i niestacjonarne na kierunek Turystyka i Rekreacja jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiednio wysokie miejsce na liście rankingowej, • weryfikacja złożonych (wymaganych) dokumentów, • ocena końcowa na dyplomie przeliczana na punkty według ustalonej skali, • średnia wszystkich ocen z przebiegu studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na podstawie suplementu lub zaświadczenia wydanego przez dziekanat, przeliczana na punkty według ustalonej skali,
System punktów preferencyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • 10 pkt otrzymują kandydaci za certyfikat znajomości języka obcego na poziomie C1.

Źródło: Uchwała Senatu AWF we Wrocławiu nr 30/2020 z dnia 25. czerwca 2020 r. w sprawie: ustalenia warunków i trybu rekrutacji na studia oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów w roku akademickim 2021/2022 w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.

Wszelkie szczegółowe informacje d/t rekrutacji (wymagań merytorycznych i administracyjnych wobec kandydatów) są upublicznione z wyprzedzeniem czasowym na dedykowanych stronach www Uczelni (np.: <https://awf.wroc.pl/studia/rekrutacja/kierunki-studiow/turystyka-i-rekreacja>; <https://awf.wroc.pl/studia/rekrutacja/studia-i-stopnia-i-jednolite-magisterskie>), w tym także w formie prezentacji multimedialnych (np.: https://www.youtube.com/watch?v=eiP3zYeZThE&feature=emb_title).

W procesie komunikacji z kandydatami na AWF wykorzystywane są również media społecznościowe (np. Facebook, który jest dodatkowo moderowany przez pracowników AWF - Biura Karier i Rekrutacji- realizujących zadania w sferze rekrutacji).

W procesie rekrutacji wykorzystywany jest przyjazny technicznie dla kandydatów na studia system komputerowy (System Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK) (<https://omnis.awf.wroc.pl/recruit/register>), a działania formalne i administracyjne prowadzone są przez specjalnie powoływane Komisje Rekrutacyjne dostępne wielokanałowo dla kandydatów na AWF.

Proces rekrutacji podlega także monitoringowi zasad rekrutacji i oceny dostępności informacji na temat kształcenia w ramach Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia prowadzonego przez Uczelnianą oraz Wydziałową Komisję Jakości Kształcenia Akademii (patrz przykładowo: Raport WKJK z dnia 29.12.2020 r. dotyczący kierunku TiR: https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Dzianat_WFIS/Uchway_RW/Raport_roczny_WKJK_za_rok_akademicki_2019-2020-1.pdf).

Stosowany na AWF system rekrutacji i towarzyszące mu mechanizmy organizacyjne pozwalają na skuteczną rekrutację na studia I i II stopnia na kierunku TiR.

Zaprezentowane systemowe rozwiązania na kierunku TiR wskazują, że warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór Kandydatów/-tek posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się określonych na kierunku na danym stopniu studiów.

2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej Uczelni, w tym w Uczelni zagranicznej.

Proces uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej na kierunku TiR w AWF we Wrocławiu oparty jest o system corocznych Uchwał Senatu oraz Zarządzeń Rektora – **Zał.3.2 (pliki 3.2.1 - 3.2.11)**, które regulują m.in.: dokumenty poświadczające wykształcenie i proces ich uznawania i odpłatności za studia i pomoc stypendialną, zasady uznawania efektów kształcenia zdobywanych na innych uczelniach przez studentów z AWF, warunki zawierania umów z cudzoziemcami podejmującymi edukację na Uczelni, regulaminy wyjazdów na studia i praktyki za granicą (w tym Erasmus+). Prezentowany w w/w aktach prawa mechanizm (uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni) zapewnia możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym w programie studiów na kierunku TiR.

Kluczowe materiały informacyjne ułatwiające studentom proces rekrutacji i edukacji w odniesieniu do cudzoziemców prezentowane są na portalu www AWF w tematycznych zakładkach, w tym:

- *Zasady przyjmowania obcokrajowców na studia*
(np. <https://awf.wroc.pl/studia/rekrutacja/informacje-dla-obcokrajowcow>;
https://awf.wroc.pl/files_mce/STUDIA/Rekrutacja/2020/ZASADY_PRZYJMOWANIA_CUDZOZIEMC_W_NA_STUDIA-skonwertowany.pdf) wraz z pełnym opisem wymagań formalnych.
- *Przeliczenie punktów kandydatów zdających matury zagraniczne i ubiegających się o przyjęcie na studia na zasadach obowiązujących obywateli polskich, np.:*
https://awf.wroc.pl/files_mce/STUDIA/Rekrutacja/2021/Przelicznik_punktow_dla_kandydatow_zagranicznych.pdf.

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu prowadzi aktywną współpracę międzynarodową ukierunkowaną na umiędzynarodowienie procesu kształcenia. AWF Wrocław uczestniczy w programie Erasmus+ w zakresie Akcji 1 (mobilność studentów i pracowników uczelni), Akcji 2 (międzynarodowe partnerstwa strategiczne) oraz Akcji centralnych (m.in. Spot) z możliwością finansowania działań na podstawie przyznanej karty ECHE na lata 2014-2020 (<https://awf.wroc.pl/studia/erasmus/informacje/karta-erasmusa>).

Proces uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej dla studentów na kierunku TiR w AWF we Wrocławiu obejmuje również proces dydaktyki realizowany w ramach programu Erasmus+, którego podstawowe zasady reguluje m.in. Uchwała Senatu nr 24/2018 z dnia 25. października 2018 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu Wyjazdów w Ramach Programu Erasmus+ w roku akademickim 2018/2019. Program kształcenia studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających w ramach programu Erasmus + jest oparty o Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów ECTS umożliwiający uznawanie i przenoszenie osiągnięć. Punkty kredytowe, które są przyporządkowane poszczególnym przedmiotom, określają nakład pracy studenta (czyli wykłady, ćwiczenia, laboratoria, itp., a także pracę własną w domu czy w bibliotece), jaki musi on ponieść, aby uzyskać zaliczenie danego przedmiotu. Student przyjeżdżający

po zrealizowaniu programu dydaktycznego ustalonego w Learning agreement dostaje Wykaz Zaliczeń (Transcript of records) zgodnie z wytycznymi programu Erasmus+. Uzyskanie przez studenta odpowiedniej liczby punktów daje podstawę do zaliczenia semestru studiów. Szczegółowo zasady techniczne i administracyjne realizacji procesu dydaktyki w ramach programu Erasmus+ przedstawiono w opisie do **Kryterium 7**.

Należy jednocześnie wskazać, na znaczące ograniczenia w realizacji wyjazdów na studia i praktyki w programie Erasmus + w roku akademickim 2019-2020 spowodowane były epidemią COVID-19, które dalej skutkowały koniecznością wdrożenia wielu rozwiązań prawno-organizacyjnych na Uczelni, w tym szeroko rozumianej edukacji zdalnej.

3. Zasady, warunki i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

W ramach realizacji programu studiów na kierunku TiR możliwe jest potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się Studenta/-tki poza systemem studiów a kwestia ta regulowana oficjalną wytyczną Prorektora ds. Nauczania pt. *Procedura AWF z dnia 03.11.2015 r. uznawania zajęć już zaliczonych, tj. uznawania dotychczasowych osiągnięć studenta - Załącznik nr 3.3 (plik 3.3.1).* https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Prorektor%20ds%20Nauczania/2015/procedura_uznawanie_osiagniec_4.pdf

Przywołane we wskazanym akcie prawa wewnętrznego szczegółowe warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się (m.in. przedmioty merytoryczne, język obcy) uzyskanych poza systemem studiów na kierunku TiR oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym w programie studiów.

4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów.

Proces dyplomowania na kierunku TiR odbywa się na podstawie wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia oraz Regulaminu studiów, a jest administracyjnie regulowany poprzez Uchwały Senatu, Zarządzenia Rektora i Dziekana Wydziału – **Zał.3.4 (pliki 3.4.1 - 3.4.22)** - odnoszące się do m.in.: terminów zapisów na seminaria dyplomowe, zasad prowadzenie egzaminów, składu komisji egzaminacyjnych, wzorów dyplomów, wzorów zgłoszenie recenzenta, formularzy oceny pracy dyplomowej. Procedura obejmuje: zgłaszanie, zatwierdzanie tematów prac dyplomowych, wydawanie studentom tematów prac dyplomowych, przygotowywanie prac dyplomowych, złożenie ich do obrony, sprawdzenie pracy programem antyplagiatowym oraz przeprowadzenie egzaminu dyplomowego. Ogólnouczelniane procedury dyplomowania uzupełniane są przez zasady przyjęte na Wydziale WFiS, gdzie opisano wymogi formalne dotyczące przygotowywania prac dyplomowych (np. <https://awf.wroc.pl/dydaktyka/dzieskanat-wydzialu-fizjoterapii/wytyczne-przygotowania-prac-dyplomowych>).

Zarządzeniem Dziekana 5/2020/2021 z dnia 30.09.2020 r. powołano Wydziałową Komisję ds. Jakości Prac Dyplomowych. https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Dzieskanat_WFiS/Zarzdzenia_Dziekana/zarz.5-WKJPD.pdf

Prace dyplomowe na studiach I stopnia na kierunku TiR mogą być prowadzone przez pracowników ze stopniem doktora, a magisterskie na II stopniu TiR przez samodzielnych pracowników naukowych, a za zgodą Dziekana również przez doktorów. Wewnętrzne regulacje Uczelni/Wydziału pozwalają na prowadzenie przez promotora do 10 prac w danym roku akademickim (studia II stopnia) a do max 8 prac dla promotora pracy licencjackiej na I stopniu ze stopniem doktora.

Seminaria prowadzone są przez doświadczonych samodzielnych pracowników naukowych. Procedura prowadzenia prac, wymaga następujących kroków: wybór promotora, wybór tematu, przygotowanie planu pracy, przygotowanie bibliografii, wybór metody i techniki badawczej, postawienie hipotezy i pytań badawczych, co wymaga osiągnięcia przez dyplomanta stosownych kompetencji związanych z prowadzeniem badań. Uzupełnieniem programu kształcenia na kierunku TiR są przedmioty: metodologia badań naukowych, wprowadzenie do metodologii, statystyka i seminarium magisterskie/dyplomowe. Mają one wpływ na jakość prac dyplomowych.

Podejmowana przez studentów, w ramach realizacji prac dyplomowych, tematyka badawcza uwzględnia ich preferencje oraz zainteresowania i może też być związana z badaniami własnymi promotora i pracami badawczymi prowadzonymi przez Uczelnię. Wiodącymi zagadnieniami prac dyplomowych na kierunku TiR są zagadnienia obejmujące nauki o kulturze fizycznej, jednak studenci mają również możliwość realizowania prac dyplomowych (w tym praktycznych) obejmujących nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomię i finanse, nauki o Ziemi i środowisku, historię, geografię z uwzględnieniem zjawisk występujących w sferze gospodarki turystycznej i rekreacji.

Na bazie przyjętych formalnie na kierunku TiR wielowymiarowych zasad i procedur dyplomowania można wskazać, że są one trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów na kierunku.

Należy zaznaczyć, że w roku akademickim 2019/2020 wprowadzono szereg aktów prawa wewnętrznego i nowych procedur tryby dyplomowania studentów w okresie pandemii COVID-19, w tym egzaminowanie zdalne, które okazały się skuteczne i efektywne.

5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Proces monitorowania i oceny postępów studentów na kierunku TiR w ujęciu danych administracyjnych (tj. liczby kandydatów, osób przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) jest nadzorowany przez poszczególne sekcje i działy Uczelni lub Wydziału, w tym na poziomie m.in. Komisji Rekrutacyjnych, Dziekanatu Wydziału, wydziałowego Biura Praktyk, a wtórnie także przez Uczelnię i Wydziałową Komisję Jakości Kształcenia w formie specjalistycznych raportów przyjmowanych przez Senat Uczelni, które wskazują na kierunki ewolucji i doskonalenia programu nauczania. Limity przyjęć na kierunek, na specjalności, do grup studenckich na przedmiotach dydaktycznych, i inne regulują stosowne Uchwały Senatu, Zarządzenia Rektora i Dziekana Wydziału (por. **Zał.3.1.-3.4**), które zapewniają optymalne parametry dla prowadzenia zajęć przy danej liczebności studentów. Uzyskiwane dane d/t migracji studentów są także wykorzystywane w działaniach promocyjnych Uczelni prowadzonej przez Biuro Promocji Uczelni oraz w działaniach Pełnomocnik Rektora ds. Mobilności Studentów. Elementem i narzędziem wspierającym proces monitoringu jest funkcjonujący na AWF (także na kierunku TiR) system eOrdo Omnis administrowany przez wyznaczonych pracowników i nadzorowany przez kierunkowe władze Wydziału.

6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku TiR w AWF jest wewnętrznie spójny, obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, i jest regulowany Uchwałami Senatu, Zarządzeniami Rektora i Dziekana Wydziału, a system jest dodatkowo nadzorowany przez Wydziałową i Uczelnią Komisję Jakości Kształcenia (patrz przykładowo: Raport WKJK z dnia 29.12.2020 r. dotyczący kierunku

TiR: https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Dziekanat_WFiS/Uchway_RW/Raport_roczny_WKJK_za_rok_akademicki_2019-2020-1.pdf).

Wskazane akty prawa wewnętrznego i zawarte w nich procedury umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością (istnieje także dodatkowy system aktów prawa wewnętrznego regulujący kwestie studiów osób z niepełnosprawnościami).

Konstrukcja programu studiów na kierunku TiR (w tym na 4 specjalnościach na II stopniu) umożliwia uzyskanie wszystkich zakładanych efektów uczenia się a system opracowywania form, treści poszczególnych przedmiotów i stosowanych środków dydaktycznych pozwala na weryfikację ich osiągnięcia, zarówno na poziomie pojedynczych przedmiotów, jak i kierunku TiR. Na Uczelni jak i kierunku TiR obowiązuje także system weryfikacji treści przedmiotów (w sferze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) ujętych w sylabusach przedmiotów, co pozwala także na monitoring porównawczy osiągnięcia tych efektów przez studentów.

Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii sprawdzana jest za pomocą egzaminów pisemnych/ustnych, a także w oparciu o analizę opracowanych przez studentów projektów, zestawów ćwiczeniowych i zadań oraz ich praktycznej realizacji. Zastosowane procedury zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen uzyskiwanych przez studentów.

Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności opiera się na głównie na bezpośredniej obserwacji studenta w czasie działań właściwych dla danego zadania (realizacji projektu, imprezy, eventu terenowego, ćwiczeń terenowych (w tym tj. prowadzenie wycieczki, pilotaż i przewodnictwo), referowania przygotowanej koncepcji projektowej, inne). Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii kompetencji społecznych umiejętności opiera się na głównie na bezpośredniej obserwacji studenta w czasie wykonywania projektów realizowanych w grupach studenckich, w tym w trakcie ćwiczeń terenowych (pilotaż i przewodnictwo, audyty terenowe np. typu Mystery Check, wizytacje w obiektach turystycznych, spotkania z przedstawicielami branży turystycznej i rekreacyjnej, a pośrednio przez osoby nadzorujące proces praktyk zawodowych reprezentujące podmioty, w których odbywa się praktyka studenta).

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określone są w Regulaminie Studiów. Określa on w szczególności prawa i obowiązki studenta związane zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia, jak i zasady dotyczące skreśleń, wznawiania studiów i udzielania urlopów. Weryfikacja efektów uczenia się to proces odbywający się na wszystkich etapach studiów, tj. w ramach zaliczeń i egzaminów poszczególnych przedmiotów, podczas seminarium dyplomowego i przygotowania pracy dyplomowej oraz w trakcie egzaminu dyplomowego. System weryfikacji uwzględnia zasady zaliczeń i egzaminów w dwóch terminach: pierwszym i poprawkowym.

Na Uczelni a dalej na kierunku TiR przyjęto wyrażanie poziomu osiągnięcia danego przedmiotowego efektu uczenia się w następującej skali ocen: bardzo dobry (5), dobry plus (4,5), dobry (4), dostateczny plus (3,5), dostateczny (3), niedostateczny (2). Warunkiem promocji na kolejne semestry jest osiągnięcie pozytywnej oceny efektów uczenia się przypisanych do przedmiotów w danym semestrze.

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta dobierane są adekwatnie do efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz treści programowych i formy prowadzenia zajęć, i są ujęte w sylabusach przedmiotów, które są

udostępnione studentom w wewnętrznym systemie eOrdoOmnis. Przywołanej wyżej zasady gwarantują przekazywanie studentom informacji zwrotnych dotyczących stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów na kierunku TiR oraz na ich zakończeniu.

Metody przypisane poszczególnym przedmiotom i efektom zawarte są w sylabusach, tam też zamieszczone są zasady oceniania (np. skale ocen) do weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Dostępne metody weryfikacji efektów uczenia się to m.in.: egzamin pisemny, egzamin ustny, zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, na podstawie ocen cząstkowych z odpowiedzi ustnych, na podstawie ocen cząstkowych z odpowiedzi pisemnych, praca kontrolna, ocena ze sprawozdań, ocena z przebiegu ćwiczeń, ocena z przygotowania do ćwiczeń, ocena z przebiegu realizacji projektu, ocena pisemnej realizacji projektu, ocena z obrony projektu, ocena formy prezentacji, ocena treści prezentacji, obserwacja aktywności na zajęciach oraz obserwacja systematyczności.

Prowadzący przedmiot są zobowiązani podać do wiadomości studentów warunki uzyskiwania zaliczeń na pierwszych zajęciach, co także zabezpiecza proces i zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się studentów oraz jest sposobem zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Do egzaminu końcowego i zaliczenia wykładu może przystąpić student, który uzyskał oceny pozytywne z pozostałych form prowadzenia przedmiotu.

Oceny stosowane w procesie weryfikacji poziomu osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się służą wyłącznie określaniu poziomu uzyskania efektów, nie wpływając na liczbę uzyskanych punktów ECTS. W związku z tym, warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie przez studenta liczby punktów ECTS przewidzianych w danym semestrze (na kierunku TiR każdy semestr to 30 punktów ECTS), co oznacza uzyskanie pozytywnej oceny ze wszystkich przewidzianych w danym semestrze przedmiotów. Regulamin Studiów ściśle reguluje i dopuszcza rejestrację studenta na kolejny semestr studiów z kredytem punktowym.

Okres pandemii COVID-19 spowodował konieczność wprowadzenia nowych metod oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się studentów z wykorzystaniem środków i technik (uczenia na odległość) dostępnych na uruchomionych na AWF platformach: ZOOM, Moodle, eOrdoOmnis (sekcja testów), czy z wykorzystaniem przez kadry pracowników np. narzędzi Google (testy, ankiety, formularze, etc.), które jednocześnie gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta TiR w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia dobierane są adekwatnie do oczekiwanych efektów (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz treści programowych i formy prowadzenia zajęć i zostały szczegółowo opisane w sekcji powyżej nr 6.

Walidacja efektów kształcenia (wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych) dokonywana jest na kierunku TiR także poprzez komputerowy system eOrdoOmnis. Obejmuje ona sprawdzenie uzyskanych efektów kształcenia kierunkowych - zakładka „Walidacja efektów kierunkowych” oraz

ocenę przedmiotową - zakładka „Walidacja oceny z przedmiotów”. Raport zbiorczy walidacji oceny z przedmiotów przedstawia zbiorczy rozkład zaliczeń i ocen na poszczególnych kierunkach z podziałem na stopień studiów oraz semestr oraz liczbę osób z nie zaliczonym 1,2,3 i więcej przedmiotami. Raport szczegółowy walidacji oceny z przedmiotów przedstawia rozkład zaliczeń i ocen dla poszczególnych przedmiotów wraz z prowadzącymi dany przedmiot. Przyjęte na kierunku TiR rozwiązania w obszarze metod weryfikacji i oceny osiągnięć studentów zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.

Uczelniane i wydziałowe zasady sprawdzania efektów uczenia się znajdują zastosowanie w weryfikacji stopnia osiąganych w czasie praktyk efektów uczenia się. Te potwierdzają opiekunowie praktyk zawodowych kierunku TiR na podstawie opinii opiekuna praktyki ujętej w dzienniku praktyk (z miejsca jej odbywania) i sprawozdania studenta zamieszczonego w dzienniku praktyk. Opiekun praktyki z Uczelni (kierunku TiR) prowadzi także, zgodnie z zasadami ujętymi w dzienniku praktyk, rozmowy uwierzytelniającej ze studentem w celu weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się. Weryfikacji efektów uczenia realizowanych w trakcie praktyk dokonuje się także na podstawie *Ankiety ewaluacyjna praktyk*, którą Student jest zobowiązany dostarczyć wraz z dziennikiem praktyk jako elementu procesu zaliczenia przedmiotu (np. https://awf.wroc.pl/files_mce/DYDAKTYKA/Praktyki%20i%20ooby/2019/wf/2020-ankieta_ewaluacyjna_praktyki_przez_studenta.pdf). Przyjęte mechanizmy zapewniają możliwość wielowymiarowego sprawdzenia stopnia opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku TiR.

Weryfikacja kompetencji językowych studentów ze znajomości języka obcego odbywa się w trybie i formie przewidzianej dla przedmiotów wskazanych w programie studiów na I i II stopniu TiR (testy, egzaminy, prace pisemne) a wskazanych w sylabusach przedmiotów, i jest to stosownie dokumentowane przez pracowników dydaktycznych oraz w systemie eOrdoOmnis.. Wdrożone na kierunku TiR zasady umożliwiają sprawdzenie i ocenę stopnia opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia lub B2+ na poziomie studiów II stopnia, w tym języka specjalistycznego dla sfery turystyki i rekreacji (dedykowane przedmioty w programie studiów).

Dodatkowo ze względu na specyfikę studiów na kierunku TiR kompetencje językowe studentów są weryfikowane także empirycznie, w praktyce w trakcie ćwiczeniach terenowych realizowanych za granicą (na specjalności Hotelarstwo i Organizator Przedsięwzięć Turystycznych) poprzez pełnienie przez studentów roli pilota i przewodnika grupy turystycznej, w trakcie przygotowywania dokumentów wyjazdów na ćwiczenie terenowe w wersjach językowych (regulaminy, listy uczestników pisma informacyjne, prowadzenie rezerwacji pisemnych i ustnych usług na wyjeździe w języku obcym, etc.).

Każdy student wyjeżdżający na praktyki (czy studia) w ramach programu Erasmus+ jest poddawany egzaminowi językowemu przed procesem kwalifikacji. Osoby odpowiedzialne za przebieg jego studiów mają pewność, że student sprosta językowo nie tylko akademickim zadaniom. Student korzysta również z narzędzi proponowanych przez KE, tj. OLS (Online Linguistic Support) oraz z kursu języka obcego jeśli test biegłości wykazuje konieczność dokończenia. Ponadto, w razie potrzeby, wyjeżdżającym stypendystom AWF oferuje specjalistyczne kursy językowe z zakresu słownictwa związanego ze studiowanym kierunkiem (w przypadku studenta).

Proces doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów kierunku TiR w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (także praktyk) jest nadzorowany (walidowany) przez działania Wydziałowej Komisje Jakości Kształcenia, których efekty są prezentowane w corocznych raportach

przekazywanych do Uczelnianej Komisji Jakości Kształcenia. Przedmiotowa Komisja dokonuje także analiza efektywności kształcenia na podstawie danych ze średnich ocen uzyskiwanych w danym roku akademickim, na bazie analiza wyników ankiet studenckich na wszystkich poziomach kształcenia, dotyczących oceny jakości zajęć, analiza wyników ankiet absolwentów oraz rezultatów badań ich karier zawodowych.

W okresie epidemii COVID-19 na kierunku TiR (rok akademicki 2019-2020) prowadzono zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (ZOOM, Moodle), jednocześnie zapewniając mechanizmy weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce (ćwiczenia, zadania, testy, moderowane dyskusje) oraz poprzez transparentny system przeprowadzania zaliczeń i egzaminów kończących określone zajęcia. Wszystkie wskazane metody zapewniały identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

Informacje dodatkowe dotyczące kierunku TiR

a) Opis rodzajów, tematyki i metodyki prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów.

Na kierunku TiR efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są weryfikowane i uwidocznione w różnego rodzaju pisemnych pracach etapowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych, tj.: kolokwia, testy, sprawozdania, prezentacje, eseje, dzienniki praktyk. W testach (także w formie elektronicznej z wykorzystaniem narzędzi Google, platformy Moodle, ZOOM, eOrdoOmnis - sekcja testy) wykorzystuje się zadania otwarte i zamknięte różnego rodzaju (zamknięte: prawda-falsz, na dobieranie, wielokrotnego wyboru; otwarte: z luką, krótkiej lub rozszerzonej odpowiedzi). Korzysta się również z form interaktywnych (np. wystąpienia, dyskusje, symulowanie określonych sytuacji, warsztaty terenowe) oraz przeprowadza zaliczenia ustne/pisemne, co szczegółowo ujęte jest w sylabusach przedmiotu. Zróżnicowanie rodzajów prac etapowych i metod weryfikacji efektów pozwala na rzetelną ocenę osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a dalej jest bazą do analiz porównawczych pozycji absolwentów TiR na rynku pracy lub diagnozy kierunków dalszej edukacji.

Tematyka realizowanych prac etapowych i zaliczeniowych/egzaminacyjnych jest ściśle związana z treściami programowymi poszczególnych przedmiotów i koresponduje z zakresem realizowanych efektów uczenia się. Rodzaje, formy, tematyka i metodyka prac są dostosowane do poziomu i profilu kierunku TiR oraz zastosowań uzyskanej wiedzy z zakresu turystyki i rekreacji (dyscypliny kultura fizyczna) do norm i zasad oraz praktyki w obszarach działalności zawodowej-gospodarczej oraz rynku pracy adekwatnego dla kierunku TiR.

Osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się jest dokumentowane przez prowadzących zajęcia, którzy zobowiązani są do przygotowania protokołów z zaliczeń i egzaminów i przechowywania prac etapowych (głównie w formie elektronicznej), tj. kolokwia, prezentacje i inne wytwory prac studentów przez okres 1 roku. Z kolei, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych oraz oceny prac dyplomowych dokonane przez promotora i recenzenta, analizy antyplagiatowe są przechowywane i archiwizowane przez stosowne sekcje Dziekanatu Wydziału.

b) Charakterystyka rodzajów, tematyki i metodyki prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów umiejętności praktycznych

Podjęmowana przez studentów TiR prac dyplomowych, tematyka badawcza uwzględnia ich preferencje oraz zainteresowania i może też być związana z badaniami własnymi promotora

i pracami badawczymi czy praktycznymi prowadzonymi przez Uczelnię. W największym stopniu są to zagadnienia obejmujące nauki o kulturze fizycznej, jednak studenci mają również możliwość realizowania prac dyplomowych obejmujących nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomię i finanse, nauki o Ziemi i środowisku, historię, geografię.

Studenci TiR są także współautorami analiz fachowych (np. opracowywanie sondaży diagnostycznych prowadzonych przez pracowników Uczelni) lub posiadają inne osiągnięcia w obszarach działalności zawodowej czy gospodarczej właściwych dla sfery turystyki i rekreacji (uprawnienia zawodowe, równoległa praca w podmiotach branżowych).

Procedury stosowane na kierunku TiR dopuszczają przygotowywanie prac licencjackich o charakterze projektowym, przy wyraźnym wskazaniu, aby praca miała charakter użyteczności praktycznej dla potrzeb szeroko rozumianej sfery turystyki i rekreacji. Licencjacka praca dyplomowa w formie projektu musi zawierać: uzasadnienie projektu (analiza literatury i/lub własnych obserwacji), szczegółowy opis projektu związanego tematycznie z kierunkiem studiów, dokumentację uwierzytelniającą pracę studenta na etapie przygotowania, realizacji oraz zakończenia projektu (np. w postaci zdjęć), przewidywane efekty projektu oraz zalecenia praktyczne.

c) Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych)

Kierownik jednostki organizacyjnej realizujący dany przedmiot lub nauczyciel akademicki prowadzący dany przedmiot na kierunku TiR zobowiązany jest zgodnie z wytycznymi Dziekana Wydziału do dokumentowania prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych oraz uzyskanych efektów kształcenia, co najmniej przez jeden rok akademicki.

W ramach obowiązków pracowników dydaktycznych AWF w tzw. teczkach przedmiotów gromadzone są (głównie w formie elektronicznej) prace zaliczeniowe studentów dokumentujące efekty uczenia się osiągnięte w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów prowadzonych na kierunku TiR. W przypadku dzienników praktyk asystenckich turystyczno-rekreacyjnych i zawodowych na I i II stopniu kierunku TiR dokumenty te są przekazywane na własność studentom po przeprowadzeniu procesu ich oceny (a w sytuacji nie odebrania dziennika praktyk przez studenta w ciągu 1 roku dokument jest utylizowany ze względu na dane wrażliwe w treści dokumentu).

Student studiujący na kierunku TiR jest świadomy i wie, że ma prawo do wglądu do swojej ocenionej pracy zaliczeniowej lub egzaminacyjnej wraz z treścią pytań i kluczem odpowiedzi, w terminie uzgodnionym od ogłoszenia wyników zaliczenia lub egzaminu.

Pracownicy dydaktyczni na kierunku TiR prowadzą różne formy testów i egzaminów przedmiotowych dla studentów, w tym z wykorzystaniem formularzy i arkuszy Google, wewnętrznego systemu eOrdoOmnis., platformy Moodle i ZOOM, a efekty prac studentów muszą być stosownie archiwizowane i zabezpieczone (w tym gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów).

Dokumentacja prac licencjackich i magisterskich (w tym: opinie promotorów i recenzentów, analizy z systemu antyplagiatowego) oraz dokumentacja protokolarna z egzaminów licencjackich i magisterskich prowadzona jest i zabezpieczona przez odpowiednie sekcje Dziekanatu Wydziału.

d) Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku.

Zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) oraz zgodnie z Zarządzeniem Rektora Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu Nr 3/2013 z dnia 17.01.2013 r., od roku akademickiego 2013/2014 w AWF we Wrocławiu prowadzone jest monitorowanie losów absolwentów.

Jednocześnie należy wskazać, że normy Ustawy 2.0 (tzw. *Konstytucji dla nauki*) przeniosły obowiązek monitorowania losów absolwentów na struktury właściwego ministerstwa (art. 352. pkt 1. oraz pkt. 14 -16), a tym samym opisane dalej działania na AWF mają charakter wzmacniający proces budowania jakości dydaktyki na kierunku TiR.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie działań zawodowych i osiągnięć absolwentów AWF na rynku pracy (w zakresie wymaganym normami prawa) jest aktualnie Biuro Karier i Rekrutacji (BKIR), które także na podstawie zgromadzonych statystyk informuje Uczelnię o dalszych losach absolwentów.

Biuro Karier i Rekrutacji (przy ograniczonych zasobach kadrowych) uzyskuje także okresowo opinie pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów Uczelni, co ma na celu uwzględnienie w programach kształcenia – w miarę możliwości – potrzeb rynku pracy.

Działalność BKIR ukierunkowana jest na wspieraniu studentów i absolwentów w wejściu na rynek pracy i monitorowaniu ich karier zawodowych, w tym poprzez

- monitorowanie karier zawodowych absolwentów Uczelni, w szczególności po trzech i pięciu latach od dnia ukończenia studiów,
- wspieranie studentów i absolwentów w wejściu na rynek pracy poprzez doradztwo zawodowe i szkolenia,
- udostępnianie studentom i absolwentom ofert pracy, staży, praktyk i wolontariatu, co pośrednio także pozwala na weryfikację losów absolwentów,
- współdziałanie przy organizacji targów pracy i aktywny w nich udział,
- prowadzenie poradnictwa zawodowego, polegającego na pomocy w zaplanowaniu ścieżki kariery zawodowej oraz w odnalezieniu się na rynku pracy, realizowane poprzez:
- poradnictwo indywidualne w postaci rozmów doradczych,
- poradnictwo grupowe w postaci warsztatów.

Monitorowanie losów absolwentów prowadzone jest przez Biuro Karier i Rekrutacji głównie z wykorzystaniem systemu ELA (przykładowe wyniki badania w tabeli nr 3.3.).

Tabela 3.3. Absolwenci kierunku TiR AWF we Wrocławiu w latach 2016-2018 wg bazy Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów

Liczba absolwentów kierunku którzy uzyskali dyplom w danym roku	Czas poszukiwania pracy etatowej	Wynagrodzenie ogółem brutto (mediana średnich miesięcznych zarobków ze wszystkich źródeł w pierwszym roku po dyplomie)	Względny Wskaźnik Zarobków (wynagrodzenie absolwenta ze wszystkich źródeł w pierwszym roku po dyplomie w stosunku do średnich zarobków w jego miejscu zamieszkania)	Bezrobocie (procent czasu, w którym przeciętny absolwent był bezrobotny w pierwszym roku po dyplomie)	Względny Wskaźnik Bezrobocia (bezrobocie absolwentów w pierwszym roku po dyplomie w stosunku do stopy bezrobocia w ich miejscu zamieszkania).
Studia II stopnia - 2018 r.					
72	2.86 mc	2482.93 zł	0.48	4.28%	1.29
Studia I stopnia - 2018 r.					
74	5,81 mc	2001.29	0.44	2.59%	0.74
Studia II stopnia - 2017 r.					
72	3,8 mc	1949,30	0,41	11,69%	2,24
Studia I stopnia - 2017 r.					
98	3,3 mc	1949,03	0,42	0,17%	0,04
Studia II stopnia - 2016 r.					
126	2,94 mc	1692,34zł	0,39	1,06%	0,2
Studia I stopnia - 2016 r.					
112	3,39 mc	1853,47 zł	0,44	6,55%	0,75

Źródło: <https://ela.nauka.gov.pl/pl>

Dodatkowe badanie ankietowe na potrzeby monitoringu studentów i absolwentów AWF prowadzi Biuro Karier i Rekrutacji w trakcie rozdawania dyplomów ukończenia Uczelni - w ramach prowadzonego sondażu absolwenci anonimowo oceniają poszczególne jednostki Uczelni, poziom i ogólne zadowolenie ze studiów, oczekiwania związane z kierunkiem i inne (np. *Raporty z badań sondażowych z 2016 r. i 2019 r. - Biuro KiR*). Wyniki sondaży są wykorzystywane w procesach ewolucji treści programu nauczania, modelu praktyk zawodowych i innych form dydaktyki na AWF.

Biuro Karier i Rekrutacji aktywnie wspiera studentów i absolwentów w pozyskiwaniu miejsc pracy i staży poprzez m.in. wsparcie procesu przygotowywania CV i listów motywacyjnych, konsultacje w j. polskim i angielskim z symulacją rozmów kwalifikacyjnych u pracodawcy, budowania ścieżki edukacji i kariery, publikację i upowszechnienie ogłoszeń o pracy z wykorzystaniem m.in. mediów społecznościowych (np. dedykowana strona Facebook: <https://www.facebook.com/biuro.karier.awf.wroc/>).

W ramach prezentacji przygotowywanych przez np. Zakład Turystyki na potrzeby procesu rekrutacji na studia II stopniu na specjalnościach (Organizator Przedsięwzięć Turystycznych i Hotelarstwo) wykorzystuje się sylwetki absolwentów (za ich zgodą) prezentujące ich aktualne sukcesy zawodowe w

branży turystycznej, co jest wcześniej zweryfikowane i okresowo monitorowane przez pracowników Zakładu Turystyki (Załącznik 3.5, plik 3.5.1).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Aktualnie trwa proces modyfikacji programu nauczania na kierunku Turystyka i Rekreacji (I i II stopień) w celu jeszcze lepszego dostosowania programu do zmieniających się warunków w gospodarce turystycznej i sferze rekreacji oraz oczekiwań podmiotów rynku usług turystycznych i rekreacyjnych wobec absolwentów wyższych uczelni. Zmiana programu nauczania ma być wdrożona od nowego roku akademickiego 2021/2022.

W roku akademickim 2019-2020 wprowadzono także szereg nowatorskich procedur d/t realizacji procesu rekrutacji, dydaktyki i dyplomowania na kierunku TiR w warunkach epidemii COVID-19, w tym z wykorzystaniem systemów ZOOM, Cisco Webex, Moodle (aktualnie prowadzone są także na AWF sondáže i analizy jakościowe skuteczności wdrożonych instrumentów).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

1. Kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje kadry prowadzącej kształcenie na kierunku Turystyka i Rekreacja

Na kierunku Turystyka i Rekreacja zajęcia prowadzi 107 nauczycieli akademickich (Część III Raportu, załącznik 2.4). Dla 99,96 % jest to podstawowe miejsce pracy. Ponad połowa zatrudnionych (58,9%) to nauczyciele ze stopniem doktora, 6,5% posiada tytuł profesora, 15,9% stopień doktora habilitowanego, 18,7 % tytuł zawodowy magistra. Blisko 79% reprezentuje dyscyplinę nauk o kulturze fizycznej. Pozostali nauczyciele, reprezentują różne dyscypliny nauki (Tab.4.1). Wśród kadry są także nauczyciele, którzy ukończyli drugi fakultet - psychologię, kulturoznawstwo, filologię polską, geografję. Wykształcenie kadry zapewnia wysoki poziom merytoryczny zajęć.

Tabela 4.1. Reprezentowane dyscypliny naukowe (bez dodatkowych fakultetów)

Tytuł /stopień naukowy/ tytuł zawodowy	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu	Dziedzina nauk humanistycznych			Dziedzina nauk społecznych						Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych	Inna dziedzina		
	Nauki o kulturze fizycznej	Językoznawstwo	Historia	Literaturoznawstwo	Ekonomia i finanse	Nauki o zarządzaniu i jakości	Nauki socjologiczne	Pedagogika	Psychologia	Nauki prawne	Nauki biologiczne		Nauki o Ziemi i środowisku	
														dyscyplina
profesor	5		1		1			1						
dr hab.	15					1						1		
doktor	54			1	1	1	1		1		1			1 dr -(n. rolnicze) Technologia żywności i żywienia 1 dr -Inżynieria chemiczna
mgr	10	1			1			1		1				6 mgr filologia ang.

Kadra nauczycieli wykładających na kierunku Turystyka i Rekreacja, to dydaktycy z **dużym doświadczeniem, którzy posiadają minimum 175 różnorodnych uprawnień zawodowych**. Są nimi **uprawnienia trenerskie i instruktorskie w dyscyplinach rekreacyjnych** (m.in. badminton, kajakerstwo, narciarstwo zjazdowe, żeglarstwo, łyżwiarstwo, nordic walking, piłka koszykowa, nożna i siatkowa, pływanie, jazda konna, fitness) i **uprawnienia turystyczne** (pilot wycieczek, przewodnik miejski po Wrocławiu, przewodnik sudecki, przewodnik terenowy po Dolnym Śląsku, kierownik placówek wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, organizator turystyki, wychowawca kolonijny, wychowawca placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży). Oprócz tego wśród kwalifikacji zawodowych można odnaleźć: sternika motorowodnego, ratownika wodnego, ratownika KPP, menedżera organizacji imprez sportowych, kapitana jachtowego, animatora czasu wolnego); **(Załącznik 4.1.1)**.

W okresie ostatnich pięciu lat nauczyciele akademicy uzyskali **60 kwalifikacji zawodowych**. Spośród nich należy wymienić 13 uprawnień trenerskich i 24 uprawnienia instruktorskie. Znaczna część tych uprawnień związana jest z profilem kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja. Przykładem mogą być **uprawnienia w popularnych formach rekreacji ruchowej i turystyki aktywnej**: snowboardzie, tańcu, windsurfingu, survivalu, żeglarstwie, ćwiczeniach siłowych, wspinaczkę skałkowej czy tenisie. Nauczyciele dokształcają się także w dziedzinie ratownictwa wodnego czy kwalifikowanej pierwszej pomocy przedlekarskiej **(Załącznik 4.1.2)**.

Udział nauczycieli akademickich w bardzo dużej liczbie zróżnicowanych studiów podyplomowych, szkoleń czy kursów, pokazuje ciągłą dbałość kadry o podnoszenie kwalifikacji oraz osiąganie nowych **(Załącznik 4.1.3. i Załącznik 4.1.4)**. W ostatnich pięciu latach nauczyciele akademicy poszerzali swoje kompetencje na **230 szkoleniach**, kursach, stażach dydaktycznych, warsztatach, konferencjach i studiach, co zostało poparte odpowiednimi certyfikatami.

Nauczyciele akademicy wykładający na kierunku Turystyka i Rekreacja są także **aktywni w działaniach zawodowych poza Uczelnią**. Analizując **Załącznik 4.1.5.**, w którym przedstawiono 106 przejawów tej działalności warto zaakcentować aktywności rekreacyjno-turystyczne: prowadzenie zajęć treningów rekreacyjnych i rekreacyjno-sportowych; współpracę ze środowiskiem w ramach organizacji imprez rekreacyjnych i rekreacyjno-sportowych; kształcenie instruktorów; piastowanie funkcji w stowarzyszeniach, fundacjach, radach; recenzje projektów unijnych; popularyzację form aktywności ruchowej; prowadzenie szkoleń i kursów, współpracę z mediami; kierowanie i wykładanie w projektach unijnych; członkostwo w branżowych zespołach ministerialnych. Studenci mają możliwość kontaktu na zajęciach z uznanymi specjalistami sportowymi np. trenerem kadry narodowej tenisistów na wózkach, czy trenerem Kadry Olimpijskiej w strzelectwie sportowym.

Nauczyciele akademicy, niezależnie od zajmowanego stanowiska, w większości łączą pracę dydaktyczną z pracą naukową. Dotyczy to wszystkich samodzielnych pracowników nauki, 89% doktorów i 8 % magistrów. W latach 2015-2021, **w przeliczeniu na 1 osobę**, w grupie profesorów i dr habilitowanych opublikowano 36, w grupie doktorów - 10, a w grupie magistrów - 7 artykułów naukowych **(Załącznik 4.2)**.

Wśród samodzielnych pracowników nauki 83% lokowało swoje prace w czasopiśmie z IF, wśród doktorów 43% (m.in. w International Journal of Environmental Research and Public Health; Journal of Sports Medicine and Physical Fitness; International Journal of Contemporary Hospitality Management; Sustainability; BMC Geriatrics, PloS One, Clinical Interventions in Aging, South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation; Perceptual and Motor Skills). Za lata 2015-2021 najwyższy indywidualny sumaryczny IF w grupie samodzielnych pracowników nauki

wyniósł 31,828, największa liczba cytowań - 214. Wśród adiunktów największy indywidualny sumaryczny IF wyniósł 17,011, największa liczba cytowań - 211. Duża liczba i struktura cytowań przekładają się na Indeks Hirscha, który przyjmował wartości od 1 do 8.

Nauczyciele akademicy swoją aktywność naukową wykazywali także prowadząc badania naukowe, recenzując artykuły w czasopismach, biorąc udział w licznych konferencjach naukowych w Polsce i na świecie. W latach 2015-2020 byli organizatorami 9 konferencji i sympozjów naukowych, w tym 2 krajowych i 7 międzynarodowych (Załącznik 4.3). Są to konferencje cykliczne (np. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Aktywność Ruchowa na Obszarach Górskich Polski i Świata”, Forum Turystyki Europejskiej „Przyszłość w Turystyce – Turystyka w Przyszłości”, Międzynarodowe Sympozjum Naukowe „Pływanie i Nauka”, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Outdoor – Fitness – Wellness”), ważne dla rozwoju kierunku Turystyka i Rekreacja, dlatego też kolejna edycja konferencji naukowej „Aktywność Ruchowa na Obszarach Górskich Polski i Świata” z powodu pandemii została zorganizowana jesienią 2020 roku w formie on-line i jeżeli sytuacja w kraju się nie zmieni kolejne konferencje zostaną także przygotowane z wykorzystaniem platform elektronicznych.

W analizowanym okresie ukazało się 6 podręczników i skryptów autorstwa nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku Turystyka i Rekreacja (m.in. „Motoryczność człowieka: podstawowe zagadnienia z antropomotoryki”; „Kompetencje miękkie - dyspozycje niezbędne do pracy w zawodach społecznych: skrypt do zajęć: Warsztaty rozwoju kompetencji psychospołecznych, Psychospołeczne uwarunkowania pracy z klientem; „Teacher Ball Ukemi: metody i narzędzia modelowania sposobów nauczania bezpiecznego upadania”; „Snowboard: ćwiczenia dla początkujących”; „Tenis stołowy: trening z wykorzystaniem dużej liczby piłek: zbiór ćwiczeń”; „Kodeks Dobrej Praktyki w krioterapii ogólnoustrojowej: Szkoła Wrocławska”).

Nauczyciele akademicy wykładający na kierunku Turystyka i Rekreacja w większości (59,8%) **mogą prowadzić zajęcia w języku obcym**. Zdecydowanie najpopularniejszy jest język angielski (42,9%). Znajomość innych języków (rosyjski, niemiecki, hiszpański i francuski) deklaruje 16,9% wykładowców (Tab.4.2)

Tabela.4.2. Nauczyciele akademicy AWF we Wrocławiu wykładający na kierunku Turystyka i Rekreacja według możliwości realizacji zajęć dydaktycznych w języku obcym

Język obcy	j. angielski	j. rosyjski	j. niemiecki	j. hiszpański	j. francuski	Razem
Liczba osób (N=107)	46	9	6	2	1	64 osoby
%	42,9	8,5	5,7	1,8	0,9	59,8

Nauczyciele akademicy z Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu od marca 2019 roku w przeważającej części prowadzą zajęcia w formie zdalnej. **Są przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**. W tym celu udostępniono studentom i nauczycielom platformy Zoom oraz Moodle. Podstawą działania nauczycieli m.in. w obszarze tworzenia sylabusów, wypełniania protokołów zaliczeniowych czy prowadzenia korespondencji ze studentami jest portal eOrdo Omnis (patrz: **Kryterium nr 5, pkt 3**).

Nauczyciele uczestniczyli w:

- a. szkoleniach z obsługi platformy Zoom, wykorzystywanej do prowadzenia zajęć w trybie online, egzaminów w formie ustnej oraz przeprowadzania konsultacji,

- b. szkoleniach z obsługi platformy Moodle, wykorzystywanej do gromadzenia materiałów, przeprowadzania kolokwii oraz egzaminów w formie testowej.

Pracownicy Centrum informatycznego umieścili na stronie AWF instrukcję logowania i korzystania z platformy Zoom (https://awf.wroc.pl/files_mce/DYDAKTYKA/System_ZOOM/prowadzacy.pdf) i Moodle (https://awf.wroc.pl/files_mce/DYDAKTYKA/Moodle/2020/Instrukcja_dla_nauczycieli_Platforma_Moodle_AWF_Wroclaw.pdf). W instrukcjach tych znajdują się także adresy mailowe, gdzie można kierować zapytania i zgłaszać usterki systemów. Można tam znaleźć także linki do filmów edukacyjnych na ww. temat. Oprócz wymienionych platform nauczycieli indywidualnie organizowali i organizują proces dydaktyczny w formie zdalnej. Wykorzystują do tego m.in. platformę cyfrową firmy Oxford University Press oraz Pearson Education Limited, platformę edukacyjną Canvas, aplikację i platformę Quizizz, Google (Google Forms, arkusze Google, Google Meet, Google Classroom, Google Drive), Youtube, aplikacje do nauki języka: Memrise, Learn English Podcasts, Busuu, media społecznościowe np. Facebook, pocztę elektroniczną, komunikator Skype, komunikator Messenger, aplikację Whiteboard, programy prezentacyjne – Power Point, Prezi, programy graficzne Clip Studio, Corel, Testportal, itp.

Zastosowanie tak szerokiej palety środków pozwala na realizację zarówno zajęć teoretycznych, jak i praktycznych. A także:

- 1) tworzenie kursów (zamieszczanie tematyki i materiałów do ćwiczeń, zbierania prac zaliczeniowych),
- 2) przygotowywanie i aplikowanie testów zaliczeniowych i egzaminacyjnych,
- 3) nagrywanie filmów dydaktycznych,
- 4) użycie podręczników wydawnictw Pearson oraz Oxford przystosowanych do kształcenia na odległość (materiały, podcasty, testy online, dziennik elektroniczny),
- 5) interaktywne ćwiczenia warsztatowe,
- 6) archiwizację materiałów,
- 7) prowadzenie **konsultacji**.

2. Obsada zajęć

Zajęcia obsadzone są zgodnie z kompetencjami nauczycieli akademickich. Jak pokazano wcześniej są one szerokie i zapewniają właściwą realizację zajęć na kierunku o charakterze praktycznym. W przypadku wąskich specjalizacji bardzo ważne jest doświadczenie zdobyte poza Uczelnią. W całym procesie kształcenia istotne jest także wykorzystywanie wyników badań naukowych oraz łączenie różnorodnej działalności dydaktycznej z naukową. Tabele z obsadą zajęć na I i II stopniu kierunku Turystyka i Rekreacja znajdują się w **Części III Raportu, Załącznik 2.2.** (wyszczególnienie zajęć praktycznych na obu stopniach zawarte jest w **Części III Raportu, Załącznik 1, tabela 4**).

3. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej

Działania Uczelni w zakresie polityki kadrowej w swoim podstawowym wymiarze są adekwatne do wymogów resortowych aktów normatywnych wyrażonych poprzez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (aktualnej z dnia 20 lipca 2018 roku i wcześniejszej z dnia 27 lipca 2005 roku).

Założenia i cele polityki kadrowej wynikają z bezpośredniej prerogatywy Rektora Uczelni, który przywołując powyższe ustawy, bezpośrednią i aktualną działalność Uczelni, a co najważniejsze Europejską Kartę Naukowca wraz z Kodeksem Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych, zobligował całą społeczność akademicką do jej respektowania. Zawarte w niej zasady,

założenia i cele stały się dla Uczelni podstawowymi wytycznymi, które znalazły swoje odzwierciedlenie w wewnętrznych aktach normatywnych regulujących wszelkie kwestie osobowe. Podstawowe założenia realizowane w procesie rekrutacji, a w konsekwencji zatrudniania nauczycieli akademickich, były zbieżne z wytycznymi w zakresie zaliczenia pracowników do minimum kadrowego (do roku 2018 zgodnie z art. 9a ustawy) lub zasady prowadzenia zajęć dydaktycznych przez osoby posiadające kompetencje i doświadczenie, które zatrudnione są na pierwszym miejscu pracy (po roku 2018 zgodnie z art. 73 pkt 2.1). Proces rekrutacji pracowników odbywa się poprzez transparentne i otwarte konkursy organizowane dla poszczególnych stanowisk zgodnie ze Statutem Uczelni wraz z odpowiednimi regulaminami, w których istotną rolę odgrywają zapisy o kwalifikacjach zawodowych kandydata zbieżnych z obszarem nauki, dziedziną i dyscypliną naukową. Zatrudnienie na Uczelni odbywa się w poszczególnych grupach pracowników zgodnych z wytycznymi zapisanymi w ustawie tj. pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych, jak i stanowisk im przypisanych tj. profesora, profesora Uczelni, adiunkta i asystenta. Istotnym wyznacznikiem dla grupy pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych jest stosowanie się Uczelni do przywoływanej wcześniej Europejskiej Karty Naukowca wraz z kodeksem postępowania. Fakt ten został potwierdzony przez Komisję Europejską, która w dniu 01.03.2019 przyznała AWF Wrocław wyróżnienie w postaci logo – HR Excellence in Research.

Zatrudnienie nauczyciela akademickiego w grupie pracowników dydaktycznych odbywa się zgodnie z zasadą transparentności i otwartości, według bieżącego zapotrzebowania przyjmując kwalifikację i stopień naukowy za wiodący w składanym procesie rekrutacyjnym.

Zgodnie z polityką Uczelni, a w konsekwencji i regulaminem, pracownicy zatrudniani w AWF Wrocław otrzymują umowę o pracę dopuszczając jej niepełne wymiary.

Analizując sposoby, zasady i kryteria oceny pracownika należy przyjąć, że Uczelnia spełnia w tym zakresie wszelkie wymogi, jakie na nią nakłada ustawodawca. Za najważniejsze należy uznać fakt, że wszyscy pracownicy Uczelni podlegają ocenie. Dla każdej z grup pracowniczych, jak i stanowisk, dookreślono zasady przeprowadzenia oceny, jej kryteria i poziomy oceny. Narzędzie do oceny pracownika jest opracowywane przez zespoły powoływane przez Rektora, w których zasiadają przedstawiciele wszystkich grup pracowników. Stosownymi zarządzeniami Rektor, a w konsekwencji Dziekani wydziałów powołują komisje oceniające złożone z Dziekana, pracownika dedykowanego dla ocenianej grupy oraz przedstawiciela związków zawodowych. Częstotliwość przeprowadzania ocen okresowych pracowników Uczelni jest ostatnio w cyklu dwuletnim, a zatem zgodnym z wytycznymi w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Istotną rolę w ocenie pracownika odgrywają studenci, którzy poprzez system elektroniczny dokonują oceny jakości i efektywności prowadzonych zajęć dydaktycznych przypisanych danemu nauczycielowi akademickiemu, co ma swoje przełożenie na końcowy poziom oceny pracownika.

Uczelnia w zakresie oceny jakości kształcenia dokonuje systematycznych weryfikacji w postaci obowiązku przeprowadzania hospitacji przez kierowników jednostek lub inne osoby przez nich wskazane. Egzemplifikacją wyników uzyskanych tą drogą są m.in. wnioski wyartykułowane w sprawozdaniu Uczelnianej Komisji Jakości Kształcenia na posiedzeniu Senatu AWF Wrocław. Omawiany aspekt jest niezwykle istotny w dążeniu do systematycznej poprawy jakości kształcenia, w tym zapewnia monitoring osiągania efektów kształcenia przypisanych poszczególnym modułom. Należy zatem przypisać hospitacjom rolę uzupełniającą wobec wyników ankiet, jak i innych narzędzi weryfikacji realizacji efektów uczenia się. Szczegółowe informacje w analizowanym aspekcie zostały zamieszczone w załącznikach do Kryterium 4 (**Załącznik 4.4, Załącznik 4.4.1 – Załącznik 4.4.29a**).

4. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

Uczelnia w omawianym zakresie wspiera pracowników w dwóch obszarach tj. wsparcie finansowe (celowane) oraz kompetencyjne. W odniesieniu do pierwszego obszaru Uczelnia dokonuje wsparcia finansowego pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych poprzez generowanie własnych środków przeznaczając je na dofinansowanie badań naukowych w ramach wewnętrznych grantów badawczych. Ponadto stworzono procedury wsparcia finansowego w zakresie pokrywania opłat za publikacje w czasopiśmie naukowych posiadających współczynnik Impact Factor, czy też usług tłumaczenia publikacji i ich korekty językowej. Istotnym elementem wsparcia tej grupy pracowników jest także ułatwiony i często bezpłatny dostęp do Wydziałowych Pracowni oraz Centralnego Laboratorium Naukowo-Badawczego AWF Wrocław. Wsparcie niematerialne wyrażone jest poprzez działania. W przypadku pracowników dydaktycznych wsparcie finansowe w zakresie ich rozwoju skupia się na wykorzystywaniu środków zewnętrznych w postaci projektu Erasmus+.

Znaczące wsparcie Uczelni następuje jednak w obszarze rozwoju kompetencji pracowników. Działania te wyrażone są poprzez dostępne rekomendacje, wskazówki i wytyczne dla pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych określone przez władze Uczelni w wewnętrznych dokumentach normatywnych. Dotyczą one np. rekomendacji w zakresie aktywności publikacyjnej, sporządzaniu analiz w postępowaniach na stopień i o tytuł naukowy, czy choćby w zakresie popularyzacji badań i wystąpień publicznych. Istotnym elementem są także bazy informacyjne dotyczące szkoleń celowanych wspieranych przez Uczelnie np. jak z sukcesem przygotować wniosek o grant, jak napisać artykuł naukowy. Fakty te zostały także wyrażone w pozyskanych projektach współfinansowanych z Funduszy Europejskich, gdzie istotną częścią są szkolenia w zakresie pozyskiwania środków w ramach programu Horyzont 2020, umiejętności zarządzania zespołem naukowym, czy w końcu podnoszenia umiejętności zarządzania projektami/badaniami.

System motywacyjny AWF Wrocław jest rozbudowany w odniesieniu do każdej grupy pracowników za jego efektywność publikacyjną, w tym np. dodatki specjalne w wymiarze finansowym, możliwość zmiany grupy po zdobyciu grantu zewnętrznego (np. z pracownika dydaktycznego na badawczo-dydaktycznego) czy też obniżanie pensum. Skutki oceny pracowników zostały także wyrażone w działaniach Rektora poprzez okresowe dodatki pieniężne oraz nagrody. Te ostatnie przyznawane są corocznie za działalność dydaktyczno-organizacyjną. W przypadku pracowników dydaktycznych rozpoczęto także działania zmierzające do określenia procedury awansów w tej grupie. Te szczególne strategie zostały wpisane w regulaminy wynagradzania pracowników oraz wewnętrzne akty normatywne.

Uczelnia w sposób istotny wspiera także kadrę w rozwoju ich kompetencji dydaktycznych. Do najistotniejszych zaliczyć należy szkolenia, kursy, warsztaty w ramach projektów wspieranych przez Europejski Fundusz Społeczny. Szkolenia prowadzone są m.in. w zakresie innowacyjnych umiejętności dydaktycznych, umiejętności informatycznych oraz kompetencji językowych. Uzupełnieniem tych szkoleń są umowy podpisane w ramach programu Erasmus+, gdzie pracownicy mogą rozwijać swoje kompetencje dydaktyczne poprzez wymianę myśli, rozwiązań, czy sposobów postępowania podczas realizowanego procesu kształcenia. Wsparcie w tym zakresie odbywa się także poprzez inicjatywy władz rektorskich i dziekańskich w zakresie organizacji wykładów, konferencji naukowych, czy spotkań z znanymi postaciami świata nauki i praktyki o zasięgu krajowym i światowym tzw. „złote wykłady”. Rozwój kwalifikacji zawodowych i kompetencji dydaktycznych odbywa się także w ramach kursów i szkoleń organizowanych przez Centrum Doskonalenia Kadr AWF Wrocław. Aktualnie największy nacisk władz Uczelni położony jest na szkolenia związane z prowadzeniem procesu

kształcenia na odległość (szkolenia z platformy Zoom, Cisco Webex, eOrdo Omnis, czy platformy Moodle). Ważnym elementem wspierającym kadrę pracowników jest także System Zarządzania Jakością (ISO 9001:2015) w zakresie wykonywania zadań dydaktycznych wykorzystujących Wydziałowe Pracownie Naukowo-Badawcze, jako spójnego elementu zawartego w założeniu, iż dydaktyka powinna czerpać doświadczenia z współczesnych badań naukowych. Szczególny akcent należy się także infrastrukturze dydaktycznej (sportowo-rekreacyjnej), której wysoki poziom daje pozytywne efekty dydaktyczne, a inicjowane kolejne inwestycje pozwolą podwyższyć jeszcze bardziej standardy kształcenia. Szczegółowe informacje w analizowanym aspekcie zostały zamieszczone załącznikach do Kryterium 4 (**Załącznik 4.5**).

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

1. Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatności do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu zlokalizowana jest głównie na Stadionie Olimpijskim, mniejsze obiekty znajdują się przy ul. Witelona i ul. Rzeźbiarskiej, Rektorat – przy ul. Banacha. Do Uczelni należy także Ośrodek dydaktyczno-sportowy w Olejnicy. Łącznie Uczelnia posiada na własność teren 67,84 ha.

Większość budynków dydaktycznych (P-1, P-2, P-3, P-4, P-5, WOSS, Hala Wielofunkcyjna) oraz biblioteka, kryta pływalnia, boiska i korty tenisowe znajduje się na terenie Stadionu Olimpijskiego. Przy ul. Witelona zlokalizowane są 2 budynki dydaktyczne oraz stadion lekkoatletyczny, a przy ul. Rzeźbiarskiej – 1 budynek. W budynkach tych jest odpowiednia do potrzeb liczba **sal ćwiczeniowych, seminaryjnych i wykładowych** - 69 oraz 7 pracowni specjalistycznych i 2 komputerowe, co umożliwia sprawną realizację zajęć dydaktycznych (**Część III Raportu, załącznik 2, Pkt. 6/ tab.1-3**); (zdjęcia - **Załącznik 5.1.1**). Sale te posiadają, w każdym przypadku, konieczny osprzęt multimedialny (komputer, rzutnik, ekran lub telewizor). Oprócz tego w poszczególnych zakładach znajduje się sprzęt „zapasowy”, który może być wykorzystany do zajęć, w momencie, kiedy sprzęt na stałym wyposażeniu sal ulegnie awarii. Zasoby sprzętowe zebrano w **Części III Raportu, załącznik 2, Pkt. 6a i 6b**. Studenci kierunku Turystyka i Rekreacja korzystają z pracowni fizjologicznej i pracowni pierwszej pomocy przedlekarskiej, a także komputerowej (**Część III Raportu, załącznik 2, pkt. 6/tab.6**).

Bazę sal seminaryjnych i wykładowych uzupełnia **baza obiektów sportowo-rekreacyjnych**. Zajęcia praktyczne można realizować korzystając z 21 sal sportowych, gabinetów i krytej pływalni, 28 boisk do różnych gier i stadionu lekkoatletycznego w kompleksie Stadionu Olimpijskiego (**Część III Raportu, załącznik 2, pkt. 6/tab. 4-5** oraz opis boisk sportowych);(zdjęcia - **Załącznik 5.1.2, Załącznik 5.1.3**).

Aktualnie trwa gruntowna przebudowa drugiego stadionu lekkoatletycznego przy ul. Witelona (plan przewiduje zakończenie prac w roku 2022).

W ramach zajęć dydaktycznych na kierunku Turystyka i Rekreacja możliwy jest dostęp do wszystkich pomieszczeń i boisk, po wykonaniu rezerwacji w Systemie Rezerwacji Sal (**Załącznik 5.1.4**).

W Zakładzie Rekreacji zasoby techniczne do edukacji złożone są w dwóch magazynach, którymi opiekują się wyznaczeni pracownicy. Znajduje się tam sprzęt do gier rekreacyjnych, organizacji imprez rekreacyjnych oraz sprzęt biwakowo-survivalowy (**Część III Raportu, załącznik 2, pkt. 6**).

Szczególnym miejscem do realizacji zajęć terenowych jest Ośrodek dydaktyczno-sportowy w Olejnicy, w którym realizowane są obozy letnie (przedmiot Organizacja działalności rekreacyjnej i turystycznej

w ośrodkach wypoczynku letniego) dla studentów kierunku Turystyka i Rekreacja, specjalizacja instruktorskie i zajęcia do wyboru. Ośrodek ten zlokalizowany jest na Pojezierzu Przemęckim, w Przemęckim Parku Krajobrazowym. Dzięki temu, w otoczeniu bogato wyposażonego w urządzenia specjalistyczne ośrodka oraz przystani sportów wodnych, znajdują się tereny leśne, w których studenci także realizują wybrane zajęcia (**Część III Raportu, zał.2, pkt.6**); (zdjęcia **Zał. 5.1.5**).

Na terenie AWF Wrocław znajdują się miejsca udostępnione do wypoczynku (tereny zielone z miejscami do siedzenia, stołówka, bar, w każdym budynku znajdują się automaty umożliwiające zakup przekąsek i napojów oraz stanowiska wyposażone w kuchenkę mikrofalową). Na terenie kompleksu przylegającego do Stadionu Olimpijskiego, w sąsiedztwie budynków dydaktycznych i biblioteki, znajdują się boiska sportowe (do siatkówki plażowej, piłki nożnej, koszykówki, piłki ręcznej) umożliwiające aktywny wypoczynek.

2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza Uczelnią oraz praktyki zawodowe

Wiele zajęć na kierunku Turystyka i Rekreacja realizowanych jest poza obiektami uczelnianymi. Wymaga tego specyfika studiowania i przyszłej pracy absolwentów kierunku. Nauczyciele odpowiedzialni za realizację zajęć tego typu z największą starannością dobierają obiekty do kształcenia w poszczególnych przedmiotach. Tym samym studenci kierunku Turystyka i Rekreacja korzystają z najlepszych wzorców istniejących na rynku turystycznym i rekreacyjnym zarówno w Polsce jak i za granicą.

W ramach przedmiotu do wyboru Gry rekreacyjne, studenci II roku (studia licencjackie) odwiedzają Centrum Sportowe Hasta la Vista we Wrocławiu (**Zał. 5.2.1**), gdzie mają zajęcia ze squasha. Centrum to wizytują także studenci I roku (studia magisterskie) specjalności *Organizator przedsięwzięć rekreacyjnych* w ramach przedmiotu Współczesny rynek usług rekreacyjnych.

Obóz zimowy (przedmiot Zimowe formy rekreacji i turystyki) realizowany jest w Zieleńcu. Studenci **kwaterowani** są w ośrodkach „Regle Usługi Hotelarskie Jerzy Blachura” oraz „Straszny Dwór”. Ośrodki te oferują pokoje z łazienkami oraz dostęp do bazy gastronomicznej, sieci wi-fi, suszarni butów, przechowalni nart oraz inne udogodnienia. Ponadto korzysta się z infrastruktury wszystkich stacji narciarskich w Zieleńcu, spośród których największą jest Ski Arena Zieleniec. Studenci korzystają z 30 wyciągów narciarskich, 22 km tras narciarskich (w tym 14 km tras sztucznie oświetlonych), stoku slalomowego i parku z przeszkodami (**Część III Raportu, zał.2, pkt.6**); (**Zał. 5.2.2 – 5.2.4**).

Studenci kształcący się na specjalizacjach instruktorskich z narciarstwa zjazdowego i snowboardu realizują zajęcia praktyczne poza granicami kraju, w kompleksie Lodowca Kaunertal (Austria). Niewątpliwą wartością tego ośrodka są szerokie, perfekcyjnie przygotowane trasy, na których można doskonale realizować cele dydaktyczne. Umożliwia to także niewielka liczba innych narciarzy na stoku a także możliwość ustawiania slalomów. Pokrywa śnieżna zalegająca (i nadająca się do jazdy) do końca kwietnia, pozwala na organizację wyjazdów w dogodnych dla studentów terminach. Studenci zakwaterowani są w pensjonatach, w których korzystają z apartamentów dwu-trzypokojowych z aneksem kuchennym i węzłem sanitarnym. Na zajęcia dowożeni są bezpłatnym transportem – ski-busami (**Zał. 5.2.5**).

Na I stopniu studiów studenci realizują praktykę asystencką turystyczno-rekreacyjną. W ramach zadań, które mogą być realizowane w różnych podmiotach turystycznych i rekreacyjnych, studenci m.in. inwentaryzują warunki materialno – techniczne (bazę administracyjno – gospodarczą

i rekreacyjno – sportową, obiekty, tereny, urządzenia i sprzęt – własny, dzierżawiony, wypożyczony). Studenci mają możliwość realizacji praktyk w oparciu o podmioty proponowane przez Uczelnię jak i znalezione samodzielnie. Uczelnia proponuje studentom realizację praktyk w 21 sprawdzonych podmiotach. Dokumentacja praktyki opiera się na dzienniku praktyk.

Na II stopniu studiów realizowana jest praktyka zawodowa, która związana jest ze specjalnościami. Także tutaj studenci opisują realizację zadań w dziennikach praktyk. Znajdują się w nich części poświęcone infrastrukturze i wyposażeniu podmiotu przyjmującego studenta na praktykę. Uczelnia proponuje studentom realizację praktyk w 23 sprawdzonych podmiotach.

3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych.

Wszystkie budynki Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu są w zasięgu bezprzewodowej sieci internetowej, która jest bezpłatna dla studentów. Darmowe Wi-Fi dostępne jest także w Ośrodku dydaktyczno-sportowym w Olejnicy.

Do przeprowadzania zajęć z trybie zdalnym w czasie rzeczywistym wykorzystywana jest platforma ZOOM. Dzięki tej platformie można przeprowadzić zajęcia w trybie wideokonferencji. Platforma umożliwia między innymi udostępnianie prezentacji, filmów. Możliwe jest również podzielenie osób biorących udział w zajęciach na podgrupy. Platforma ta wykorzystywana jest także do organizacji wydarzeń. W dniach 19-20 listopada 2020 roku realizowano zdalnie V Międzynarodową Konferencję „Aktywność ruchowa na obszarach górskich Polski i świata” organizowaną przez Zakład Rekreacji i Lokalną Organizację Turystyczną w Szklarskie Porębie (Zał. 5.3.1).

Portal eOrdo Omnis - w wymienionym zakresie umożliwia przeprowadzanie zaliczeń/egzaminów w trybie zdalnym, jak również komunikację (za pomocą wiadomości tekstowych) pomiędzy prowadzącymi oraz studentami. Na portalu znajdują się sylabusy przedmiotów, które aktualizowane są rokrocznie. Sylabusy te zatwierdzane są przez kierownika właściwego zakładu i dziekana wydziału WFIS (Zał. 5.3.2).

Platforma e-learningowa jest zgodna ze standardem SCORM (najnowsza wersja systemu Moodle - wraz z rozszerzeniami). Platforma jest ogólnodostępna dla wszystkich studentów, posiada pełne funkcjonalności takie jak: archiwizacja zdarzeń (rejestracja poprzez numer IP), infrastrukturę administracyjną, narzędzia komunikacji (czat, system e-mail, wideokonferencje), możliwość realizacji zadań testowych, możliwość zamieszczania materiałów wideo, audio i dokumentów w każdym formacie, narzędzia wspomagające pracę dydaktyczną. Platforma jest obecnie najbardziej wykorzystywana do prowadzenia egzaminów (testów wiedzy), część z nauczycieli wykorzystuje narzędzie do programowanej dydaktyki (podział na zadania / jednostki zajęć). Platforma jest wykorzystywana bardzo szeroko w ramach przedmiotu Technologie informacyjne (Zał. 5.3.3).

4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Obecnie infrastruktura uwzględniająca potrzeby osób z niepełnosprawnością ruchową jest zainstalowana w budynkach P4, P5 (windy, poręcze, szerokie przejścia), dobrą dostępnością charakteryzują się budynki Hali Wielofunkcyjnej, Hali Tenisowej i Biblioteki (ponieważ są to budynki parterowe posiadające szerokie przejścia) oraz budynek przy ul. Witelona 25 (Zał. 5.4.1).

Mając na uwadze braki w wyposażeniu, m.in. przy staraniu Pełnomocnika Rektora ds. Kształcenia Studentów z Niepełnosprawnością w AWF we Wrocławiu czynione są inwestycje w kierunku poprawy bieżącego stanu. Wśród tych działań można wymienić: prowadzenie wypożyczalni sprzętu elektronicznego, zaopatrzenie Biblioteki AWF Wrocław w sprzęt dla osób niewidomych, wzbogacenie zasobów Biblioteki AWF we Wrocławiu za pomocą platformy IBUK Libra, ułatwienia dla osób z dysfunkcją wzroku w obsłudze strony internetowej AWF we Wrocławiu, zakup systemów wspomagania słuchu, przygotowanie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych, zakup krzeseł ewakuacyjnych dla osób niepełnosprawnych (**Załącznik 5.4.2**).

5. Dostępność infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej.

Pkt II § 8 Regulaminu studiów (załącznik 5.5.1) określa, że student ma prawo do pełnego wykorzystania możliwości kształcenia się na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Dostęp do infrastruktury sportowej i pomocy dydaktycznych jest możliwy, w ramach pracy własnej studentów, podczas konsultacji pracowników prowadzących zajęcia na kierunku Turystyka i Rekreacja, co jest na ogół zapisane w regulaminach poszczególnych obiektów (**Załącznik 5.5.2 – 5.5.5**). Dostęp do aparatury naukowej jest możliwy w ramach bazy, którą posiada Centralne Laboratorium Naukowo-Badawcze AWF we Wrocławiu. Udostępnienie aparatury (i oprogramowania specjalistycznego) przez Laboratorium jest możliwe po otrzymaniu formularza zlecenia od nauczyciela akademickiego, który sprawuje opiekę nad studentem (**Załącznik 5.5.6**).

Studenci na zajęciach z Informatyki poznają programy i aplikacje rekreacyjne i turystyczne: Polar Pro Trainer, Suunto Movescount, Endomondo, Euroticket, KW Hotel, ProRes, Galactica Magellan (**Część III Raportu, załącznik 2, pkt.6.**).

Studenci mają dostęp do oprogramowania Statistica. Jest to pakiet oprogramowania przeznaczony do zaawansowanej analizy danych. Oprogramowanie jest zainstalowane zarówno na komputerach dostępnych w pracowniach komputerowych na Uczelni, jak również jest przeznaczony dla studentów w ramach pracy własnej. Oprogramowanie jest używane podczas prowadzenia zajęć, jak również przy pisaniu przez studentów prac licencjackich/magisterskich oraz w ramach prowadzonych badań. Studenci mają dostęp do pakietu Office 365, między innymi do Microsoft Word, Excel.

6. System biblioteczno-informacyjny Uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach.

Podstawę systemu biblioteczno-informacyjnego Uczelni stanowi Biblioteka Główna Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (**szczegółowy opis w Części III Raportu, załącznik 2, pkt.6c.**), która udostępnia zbiory w czytelni (na miejscu), w wypożyczalni (na zewnątrz) oraz poprzez sieć komputerową (**Załącznik 5.6.1, Załącznik 5.6.2**). W formie tradycyjnej zgromadzono 77776 woluminów książek i 33901 tytułów książek oraz 13656 woluminów czasopism i 712 tytułów czasopism. Spośród wyżej opisanych zbiorów udostępnionych jest 2420 tytułów z turystyki i 735 tytułów z rekreacji.

Aby usprawnić proces udostępniania zbiorów tradycyjnych wprowadzono system elektroniczny Aleph, który służy do przeglądania i rezerwacji poszczególnych tytułów (**Załącznik 5.6.3**). Biblioteka posiada zbiór książek IBUK-Libra (476 tytułów z turystyki oraz 408 tytułów dotyczących rekreacji – **Załącznik 5.6.4**), umożliwia ciągły dostęp do baz i serwisów elektronicznych tj. EBSCO (w tym SPORTDiscus with Full Text), ELSEVIER, SPRINGER, Web of Knowledge, Wiley, SCOPUS, Nature, Science oraz czasowy dostęp

do baz i serwisów elektronicznych tj. Wolters Kluwer, prenumeraty czasopism na platformie Ovid, serwis Flipster (zał. nr 10.01). Aby ułatwić wyszukiwanie informacji w bazach elektronicznych Biblioteka udostępnia system wyszukiwania EBSCO Full Text Finder (**Załącznik 5.6.5**).

System biblioteczno-informacyjny zapewnia dostęp do pozycji zawartych w sylabusach, a zapotrzebowanie ze strony studentów i nauczycieli akademickich jest uzupełniane w ramach posiadanych przez Bibliotekę środków finansowych.

7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Dbałość o stan techniczny budynków należy do obowiązków Działu Eksploatacji i Wynajmu Obiektów (**Załącznik 5.7.1**, poz. 1). Organizowanie, nadzorowanie i planowanie budowy, inwestycji i remontów oraz prac modernizacyjnych i konserwacyjnych w obiektach i budynkach należy do obowiązków Działu Technicznego (**Załącznik 5.7.1**, poz. 2). Stan bazy jest stale monitorowany przez pracowników Działu Eksploatacji i Wynajmu Obiektów. W **przypadku** każdego pomieszczenia spełniającego funkcje dydaktyczno-naukowe ustalone są zasady monitorowania (**Załącznik 5.7.2**) i/lub pielęgnacji (**Załącznik 5.7.3**). Pracownicy Działu Eksploatacji na bieżąco raportują działania czynione w kierunku utrzymania dobrego stanu infrastruktury (**Załącznik 5.7.4**, **Załącznik 5.7.5.1**, **Załącznik 5.7.5.2**). Informacje o niedoskonałości infrastruktury i awariach wyposażenia przekazują odpowiednim działom także nauczyciele dydaktyczni, którzy mają taką wiedzę z własnej obserwacji lub są to zgłoszenia studentów.

Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej na kierunku Turystyka i Rekreacja należy do zadań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (**Załącznik 5.7.6**, §3, pkt 5). W raporcie za rok akademicki 2018-2019 (**Załącznik 5.7.7**, procedura 5) Komisja wykazała zmiany poczynione w celu ulepszenia infrastruktury w ocenianym okresie oraz uwagi studentów i Samorządu Studenckiego dotyczące warunków prowadzenie zajęć dydaktycznych, w tym jakości i sprawności bazy dydaktycznej (wyposażenie sal sportowych, sprzęt audiowizualny i nagłaśniający, oprogramowanie komputerowe, ocieplenie budynku WOŚS). Na podstawie wykazanych zastrzeżeń Komisja wydała zalecenia inwentaryzacji, konserwacji i renowacji sprzętu dydaktycznego i ewentualnego doposażenia sal i obiektów.

Doskonalenie zbiorów Biblioteki Głównej Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu odbywa się na podstawie informacji przesyłanych za pośrednictwem poczty email (**Załącznik 5.7.8**). Ponadto Biblioteka gromadzi informacje o zapotrzebowaniu na poszczególne pozycje, wykorzystując do tego statystyki o wyszukiwaniu, pozyskiwane za pomocą systemu Aleph. Na podstawie gromadzonych danych uzupełniane są zbiory Biblioteczne. W latach 2018-2021 zgromadzono 2020 woluminów i 397 woluminów czasopism.

Centrum Informatyczne zajmuje się oceną stanu i doskonaleniem bazy komunikacyjno-informacyjnej. Przedstawiciele samorządu studenckiego są zapraszani do udziału w spotkaniach mających na celu wdrażanie i rozwój systemów informatycznych (**Załącznik 5.7.9**).

Ocena jakości wykonywanych pomiarów za pomocą posiadanej aparatury jest dokonywana w ramach certyfikacji. Uczelnia posiada certyfikat jakości PN-EN ISO 9001:2015 w zakresie świadczonych usług badawczych i zadań związanych z działalnością naukową, dydaktyczną, sportową, biblioteczną (**Załącznik 5.7.10**).

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Uczelnia - w celu sformalizowania działań mających na celu zintensyfikowanie współpracy z interesariuszami rynku pracy – szeroko rozumianym rynkiem pracy dla absolwentów Uczelni - powołała dwa organy doradcze:

1. **Konwent Akademii** (Uchwała Senatu nr 33 /2016 z dn.15.09.2016 r., w sprawie: powołania członków Konwentu Akademii oraz Uchwała Senatu nr 17/2017 z dn. 23.03.2017 r., w sprawie: powołania nowych członków Konwentu Akademii, **Załącznik 6.1, Załącznik 6.2**), oraz
2. **Radę Konsultacyjną przy Wydziale Wychowania Fizycznego** (Uchwała nr 71/2014/2015, Rady Wydziału Wychowania Fizycznego z dn.16.04.2015 r. w sprawie powołania Rady Konsultacyjnej przy Wydziale Wychowania Fizycznego na lata akademickie 2014/2015 oraz 2015/2016 oraz Uchwała nr 72/2014/2015, Rady Wydziału Wychowania Fizycznego z dn.16.04.2015 r. w sprawie: zatwierdzenia Regulaminu Rady Konsultacyjnej) jako organy doradcze Uczelni – Rektora i Dziekana (**Załącznik 6.3, Załącznik 6.4**).

Kadra badawczo-dydaktyczna i dydaktyczna kierunku Turystyka i Rekreacja podejmuje aktywną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami funkcjonującymi na lokalnym rynku usług turystycznych i rekreacyjnych, organizacjami turystycznymi, fundacjami oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Współpraca ta odbywa się na wielu płaszczyznach, w zależności od specyfiki danego podmiotu. Znajdują się tu zarówno publiczne jak i prywatne jednostki, które mają wpływ na kształtowanie koncepcji kształcenia w turystyce, efekty uczenia się czy realizację praktyk zawodowych.

A. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym studentów kierunku Turystyka i Rekreacja

Główne filary współpracy dotyczą rozwijania możliwości współorganizowania praktycznych zajęć dydaktycznych (np. hotele: Monopol, Radisson Blue, Hilton, Nowotel, The Granar La Suite, Diament, Ibis, Hotel Tumski, Zamek Kliczków, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Dolnośląska Izba Turystyki, Urząd Marszałkowski, Urząd Miasta Wrocławia, i Fundacja Promocji Turystyki Kongresowej „Convention Bureau - Wrocław”, Ośrodek Wypoczynkowy Krokus, Oświata CDKiT Ośrodek Kształcenia i Turystyki, AquaPark Wrocław, Hasta la Vista itd.), pozyskiwania niezbędnych materiałów do projektów i prac dyplomowych analizujących rzeczywiste problemy regionu, itp. (**Załącznik 6.5, Załącznik 6.6**).

Współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego obejmuje także prowadzenie wybranych zajęć dydaktycznych występujących praktycznie na każdym roku studiów jak: Podstawy hotelarstwa, Obsługa ruchu turystycznego, Techniki reklamowe w turystyce i rekreacji, Planowanie i organizowanie przedsięwzięć turystycznych, Partnerstwo publiczno-prywatne w turystyce, Doradztwo menadżerskie w turystyce i rekreacji, Promocja i sprzedaż przedsięwzięć turystycznych (produkt), Organizacja eventów turystycznych, Profesjonalna obsługa gościa hotelowego, Funkcjonowanie hotelarstwa - ćwiczenie terenowe, Projektowanie przedsięwzięć turystycznych - ćwiczenie terenowe. Zajęcia są realizowane w formie hybrydowej: część w salach wykładowych i ćwiczeniowych Uczelni, a część w specjalistycznych obiektach interesariuszy rynku pracy, którzy współpracują z Uczelnią. Wspomniane powyżej zajęcia prowadzone są wspólnie przez wykładowcę Uczelni oraz osoby zaangażowane w biznes turystyczny, a także przedstawiciele administracji publicznej i instytucji okołobiznesowych. W trakcie tych zajęć praktycy dzielą się ze studentami swoim doświadczeniem zawodowym. Dzięki temu studenci mają możliwość osiągnięcia efektów uczenia się związanych z wykorzystaniem w praktyce teoretycznej wiedzy z zakresu Turystyki i Rekreacji (**Załącznik 6.7 – 6.10**).

Studenci w trakcie zajęć programowych, uczestniczą również w realizacji wielu projektów i działań na rzecz podmiotów gospodarczych i instytucji publicznych związanych z turystyką i rekreacją. Warto w tym miejscu wspomnieć choćby te najważniejsze:

1. **Wsparcie wolontariackie** studentów ze specjalności Organizacja Przedsięwzięć Turystycznych (I rok II stopnia) w ramach przedmiotu *Projektowanie przedsięwzięć turystycznych - ćwiczenia terenowe* - organizacji VII Forum Promocji Turystycznej we Wrocławiu (2020 r.) przygotowanego przez Portal branżowy www.waszaturystyka.pl, Magazyn Wasza Turystyka oraz MPWiK Hydropolis Wrocław:

- Przeprowadzenie ogólnopolskiej ankiety tematycznej (bazy danych do stworzenia założeń sesji merytorycznej na Forum, w tym w zakresie: Stopnia oddziaływania koronawirusa na sektor turystyki i hotelarstwa w Polsce,
- Analiza stron WWW Organizatorów Forum,
- Opracowanie projektu logo i hasła (tagline) dla Forum,
- Obsługa techniczno-administracyjna Forum (recepcja, ruch gości, obrady).

2. **Realizacja różnych projektów** przez studentów z OPT (I rok II stopnia) w ramach przedmiotu *Projektowanie przedsięwzięć turystycznych - ćwiczenia terenowe* - formy zdalne:

Polska Organizacja Turystyczna	1. Budowa bazy atrakcji turystycznych w Polsce w zakresie możliwości włączenia ich zasobów do systemu lekcji zdalnych w projekcie „Turystyczna Szkoła”.
	1. Przeprowadzenie audytu stron www Certyfikowanych Produktów Turystycznych wraz z analizą przystosowania obiektów do zdalnego/interaktywnego zwiedzania w dobie pandemii. 2. Badanie sondażowe Certyfikowanych Produktów Turystycznych w zakresie ich przystosowania do okresu pandemii COVID-19 z raportem.
	1. Analiza rynku i budowa bazy punktów IT niecertyfikowanej w Polsce. 2. Badanie sondażowe dotyczące sposobu funkcjonowania certyfikowanych punktów IT podczas pandemii z aktualizacją bazy danych punktów IT.
Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Wydział Turystyki	1. Analiza rynku i budowa bazy nieskategoryzowanych obiektów noclegowych na Dolnym Śląsku. 2. Badanie sondażowe dotyczące problemów gestorów nieskategoryzowanych obiektów noclegowych w sferze kategoryzacji.
Urząd Miasta Wrocławia, Wydział Promocji Miasta i Turystyki	1. Badanie wizerunku Wrocławia w serwisach społecznościowych (wg listy) 2. Testowanie stron promocyjnych Wrocławia - https://visitwroclaw.eu/ ; https://www.facebook.com/visitwro ; https://www.instagram.com/wroclaw_official/
	1. Badania sondażowe d/t relacji UM z otoczeniem - tu gestorami wytypowanych atrakcji turystycznych, z analizą porównawczą zjawiska w innych aglomeracjach miejskich
Omega Sport Centrum	1. Audyt terenowy w obiekcie ze wsparciem organizacyjnym

Sportu Smolec	eventu z raportem jakościowym 2. Testowanie (audyt) strony promocyjnej - http://www.smolecsport.pl/
---------------	--

Istotna płaszczyzna współpracy dotyczy realizacji praktyk zawodowych, których założone efekty uczenia się i treści programowe są wynikiem wspólnych ustaleń pomiędzy Uczelnią a Dolnośląską Organizacją Turystyczną. W tym celu przygotowano i wdrożono wykaz zadań do realizacji na zajęciach o charakterze praktycznym w różnych podmiotach działających na rynku usług turystycznych i rekreacyjnych. Wykaz ten został przystosowany do specyfiki i standardów funkcjonowania na współczesnym rynku usług turystycznych. Warto w tym miejscu nadmienić, że Uczelnia jest członkiem Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej – jako jedna z dwóch Uczelni z województwa dolnośląskiego (<http://dot.org.pl/partnerzy/>); (Załącznik 6.11).

Przy tworzeniu i aktualizowaniu programów studiów na kierunku Turystyka i Rekreacja, uwzględniano opinie i rekomendacje sformułowane przez przedstawicieli instytucji i podmiotów gospodarczych, w tym pracodawców, zatrudniających absolwentów oraz przyjmujących na praktyki studentów w trakcie studiów na kierunku Turystyka i Rekreacja.

B. Współpraca otoczenia społeczno-gospodarczego i kadry dydaktycznej

W obszarze działalności naukowo-badawczej oraz dydaktycznej istotne miejsce zajmuje współpraca poszczególnych jednostek AWF we Wrocławiu z wiodącymi krajowymi ośrodkami akademickimi, przedsiębiorstwami i instytucjami.

Główne cele tej **współpracy** to: 1) rozwiązywanie problemów naukowych i dydaktycznych z zakresu nauk o kulturze fizycznej, i pokrewnych; 2) pomoc o charakterze doradczym, eksperckim dla przedsiębiorstw i innych instytucji współpracujących z Wydziałem w rozwiązywaniu pojawiających się problemów; 3) poszerzenie bazy badawczej dla studentów; 4) transfer wiedzy pomiędzy współpracującymi Stronami dla realizacji celów statutowych; 5) wprowadzenie do obiegu naukowego i praktycznego innowacyjnych rozwiązań wynikających z realizacji celów współpracy.

Powyższe cele realizowane są na różne sposoby. Jednym z nich jest **obecność Uczelni w strukturach zarządczych instytucji**, których działalność statutowa obejmuje szeroko pojętą turystykę i rekreację. Warto wspomnieć o udziale w zarządach takich towarzystw, stowarzyszeń, związków, klubów czy fundacji jak:

Dolnośląski Okręgowy Związek Pływaków, Klub Sportowy AZS AWF Wrocław, Stowarzyszenie Promocji Nauki o Kulturze Fizycznej i Sportu, Stowarzyszenie Instruktorów i Trenerów Żeglarstwa „HALS”, Polski Związek Kajakowy, Dolnośląski Okręgowy Związek Kajakowy, Polskie Towarzystwo Biomechaniki (udział w pracach Zarządu PTB), Polskie Stowarzyszenie Świadomości Ciała w Rehabilitacji, Dolnośląska Szkoła Wyższa, Polskie Towarzystwo Antropologiczne, Polskie Towarzystwo Rehabilitacji, Polskie Towarzystwo Gerontologii, Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Twórczych, Fundacja Instytut Naukowo-Badawczy „Didascalos”, Europejska Fundacja dla Dzieci Uzdolnionych, Centrum Rozwiązań Systemowych we Wrocławiu, Forum Regionalnych Organizacji Turystycznych, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych Oddział we Wrocławiu, Polskie Towarzystwo Naukowe Animacji Rekreacji i Turystyki, Polskie Towarzystwo Medycyny i Ratownictwa Górskiego, Stowarzyszenie Przyjaznego Upowszechniania Kultur, Polska Liga Western i Rodeo, Stowarzyszenie Instruktorów i Trenerów Snowboardu, Polska Organizacja Instruktorów Kitesurfingu, PTNKF, Polskie Towarzystwo Naukowe Adaptowanej Aktywności Fizycznej.

Równie istotna jest **funkcja opiniodawczo-doradcza realizowana na wiele sposobów przy takich instytucjach jak:**

Rada Naukowa WOPR (Sekretarz Rady Naukowej WOPR); Dolnośląskie WOPR (Członek Komisji Weryfikacyjnej Oddziału WOPR przy AWF Wrocław); Polski Związek Płetwonurkowania (Zespół Naukowo-Badawczy)- konsultant w zakresie biomechaniki pływania; Polski Związek Kajakowy (Przewodniczący Komisji Turystyki i Rekreacji PZKaj, członek Rady Ekspertów Komisji Turystyki i Rekreacji PZKaj; Polski Związek Żeglarski (Komisja Szkolenia PZZ, Delegat na Sejmik PZZ z ramienia WrOZZ, -współpraca z PZZ w zakresie powoływania i rejestracji komisji egzaminacyjnych na stopnie żeglarsza jachtowego i jachtowego sternika morskiego dla podmiotów z terenu Dolnego Śląska); Wrocławski Okręgowy Związek Żeglarski (Przewodniczący Komisji Szkolenia); Dolnośląski Okręgowy Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego (Wiceprezes Zarządu - kadencja 2014-2017); członek zespołu oceniającego prace mgr, który współpracuje z Biurem ds. Współpracy z Uczelniami Wyższymi „Magnolia”; KGHM (negocjacje od 2010 r.), Dolnośląska Organizacja Turystyczna – Uczelnia jest jej członkiem, Dolnośląska Izba Gospodarcza, Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Twórczych; Zespół Dydaktyki Ogólnej, Komitetu Nauk Pedagogicznych, Polskiej Akademii Nauk - członek Zespołu Dydaktyki Ogólnej; Rada Programowa Centrum Innowacji i Biznesu, Agencji Rozwoju Regionalnego AGROREG S. A. w Nowej Rudzie - członek Rady Programowej; Polskie Towarzystwo Geograficzne; Polskie Stowarzyszenie Naukowe Animacji Rekreacji i Turystyki; Polska Organizacja Turystyczna; Polskie Stowarzyszenie Turystyki; Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Dolnego Śląska; Stowarzyszenie Eko-Edukacja; Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA; Urząd Miejski Wrocławia, Wydział Środowiska i Rolnictwa; Urząd Miejski Wałbrzycha, Wydział Promocji i Rozwoju; Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Departament Rozwoju Regionalnego; Polski Związek Sportów Saneczkowych.

Pracownicy Katedry Turystyki i Rekreacji, w ramach współpracy z odtoczeniem społeczno – gospodarczym, są powoływani do licznych i ważnych **gremiów eksperckich i doradczych**. Warto wskazać na te najistotniejsze:

- 20 lutego 2019 r. na podstawie Zarządzenia Nr 454/19 Prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka powołano Forum Konsultacyjno – Analityczne przy Prezydencie Wrocławia. Do prac Forum w charakterze Członka zostali powołani pracownicy Katedry (obecnie Zakładu) Turystyki: prof. dr hab. Janusz Olechnik, dr hab. Piotr Oleśniewicz oraz dr Wojciech Fedyk (**Zař.6.12**);
- 2 września 2020 r. Minister Sportu Danuta Dmowska-Andrzejuk powołała Radę do Spraw Kształcenia i Doskonalenia Kadr Kultury Fizycznej II kadencji na lata 2020-2022. W składzie Rady znalazło się dwóch pracowników naszej Uczelni (Zakład Rekreacji) - dr Piotr Kunysz, który został jednocześnie wybrany sekretarzem Rady oraz dr Urszula Szczepanik. Rada jest organem pomocniczym ministra właściwego ds. kultury fizycznej i sportu, w skład którego wchodzi uznane osoby ze środowiska nauk o sporcie oraz wybitni trenerzy, mający duże doświadczenie w kształceniu kadr instruktorskich i trenerskich w sporcie (**Zař.6.13**);
- Dr Wojciech Fedyk (pracownik naszej Uczelni - Zakładu Turystyki) został powołany do grona członków Rady Ekspertów ds. Turystyki utworzonej z dniem 26.01.2021 r., jako organu pomocniczego Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii. (Zarządzenie Nr 7, Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 26 stycznia 2021 r., w sprawie utworzenia Rady Ekspertów do spraw Turystyki; <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzienniki-resortowe/utworzenie-rady-ekspertow-do-spraw-turystyki-35852436>); (**Zař.6.14**).

Pracownicy Zakładu Turystyki, w ramach współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym, na życzenie interesariuszy wykonali liczne **prace eksperckie** np.:

- Ekspertyzę – na zlecenie firmy Solaris International Sp. z o.o. - naukową/opinię specjalistyczną (opracowaną wspólnie: dr Wojciech Fedyk i dr hab. Piotr Oleśniewicz, prof. AWF) dotyczącą oceny innowacyjności projektu pt. „Innowacyjne rozwiązania rehabilitacyjne i informatyczne zintegrowane w nowatorskiej ofercie usługowej Centrum Zdrowych Innowacji” realizowanego przez firmę Solaris International Sp. z o.o. z siedzibą w (32-500) Chrzanów przy ulicy Jordana 14A, zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS 0000208938, prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, NIP 6282074939 (**Załącznik 6.15**);
- Opracowanie – na zlecenie Urzędu Miasta Wrocławia - raportu diagnozującego kondycję turystyki wrocławskiej (opracowanie wspólne: prof. dr hab. Janusz Olearnik i dr hab. Piotr Oleśniewicz, prof. AWF) wraz z prezentacją wyników i spostrzeżeń podsumowujących raport podczas spotkania z branżą turystyczną (**Załącznik 6.16, Załącznik 6.17**);
Raport składa się z następujących elementów:
  - a. Przygotowanie założeń merytorycznych do analizy SWOT stanu turystyki wrocławskiej,
  - b. Opracowanie tekstu raportu nt. oceny stanu turystyki we Wrocławiu – w oparciu o analizę SWOT,
  - c. Opracowanie i przedstawienie wyników badań ankietowych przedstawicieli branży turystycznej w formie prezentacji multimedialnej,
  - d. Moderowanie dyskusji podczas spotkania konsultacyjnego dla lokalnej branży turystycznej w październiku 2016 roku (załącznik – umowa + raport);
- Opracowanie – na zlecenie Urzędu Miasta Wrocławia - Koncepcji rozwoju turystyki we Wrocławiu do 2023 roku. Opracowanie jest opinią i koncepcją zespołu eksperckiego powstałą na zamówienie Urzędu Miasta Wrocławia w roku 2017. W skład zespołu autorskiego weszli: prof. dr hab. Janusz Olearnik (kierownictwo i redakcja, Katedra Turystyki AWF we Wrocławiu), dr hab. Piotr Oleśniewicz (Katedra Turystyki AWF we Wrocławiu, Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu), dr Wojciech Fedyk (Tourist Consulting, Katedra Turystyki AWF we Wrocławiu), dr Jacek Pluta (Uniwersytet Wrocławski); (**Załącznik 6.18, Załącznik 6.19**).
- Ekspertyza w sprawie interpretacji innowacyjności projektu i powstałego w jego wyniku produktu „Budowa ośrodka wypoczynkowego *Źródła Dobrej* początku Doliny Stobrawy z infrastrukturą noclegowo-rekreacyjną i farmy fotowoltaicznej powiązanej z ogrzewaniem innowacyjnego ośrodka” (wniosek nr 3/3/2017) sporządzona dla firmy Wydruki 123 sp. z o.o. z Olesna, w związku z aplikowaniem o dotacje ze środków UE (Prof. dr hab. Janusz Olearnik, 2017 rok).

Dla usprawnienia współpracy interesariuszy rynku pracy z Uczelnią - z inicjatywy Władz Uczelni - został powołany **Pełnomocnik Rektora ds. komercjalizacji wyników badań naukowych** (**Załącznik 6.19a**).

Podsumowując, współpraca Zakładów Turystyki i Rekreacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym ujawnia się w wielu obszarach, do których zaliczyć należy zarówno współpracę z firmami, w tym głównie z branży turystycznej i rekreacyjnej oraz z instytucjami sektora publicznego, jak i przedsięwzięcia bezpośrednio związane z realizacją procesu kształcenia na kierunku oraz przedsięwzięcia naukowo-badawcze jednostki.

Ważnym elementem tej współpracy jest **wymiana doświadczeń w zakresie treści oraz form i metod kształcenia jak też informacji o rynku edukacyjnym**. AWF Wrocław - przez swoje dwa zakłady:

Turystyki oraz Rekreacji - systematycznie organizuje konferencje poświęcone tematyce turystycznej i rekreacyjnej w jej wymiarze teoretycznym i praktycznym. Uczestnikami konferencji są przedstawiciele środowisk samorządowych, uczelni wyższych oraz instytucji zajmujących się problematyką turystyczną i rekreacyjną. Zakład Turystyki regularnie, w cyklu dwuletnim organizuje, we współpracy z Dolnośląską Organizacją Turystyki, „Forum Turystyki Europejskiej” (załącznik 6.20.). Zakład Rekreacji systematycznie co 2 lata organizuje, we współpracy z Lokalną Organizacją Turystyki w Szklarskiej Porębie, konferencję pt.: „Aktywność ruchowa na obszarach górskich Polski i Świata” (**Załącznik 6.21**).

Uczelnia organizowała, współorganizowała, a obecnie przez swojego przedstawiciela bierze udział w organizacji Tatrzańskich Sympozjów Naukowych „Edukacja jutra” odbywających się już od ponad ćwierćwiecza, każdego roku w czerwcu w Zakopanem. Jest to miejsce spotkań przedstawicieli licznych środowisk zajmujących się problematyką edukacji. Pozwala to na poszerzenie zakresu wiedzy i doświadczeń odnośnie problematyki szeroko pojmowanej turystyki i rekreacji oraz edukacji (**Załącznik 6.22**).

Uczelnia, wykorzystując zasoby kadrowe katedr: Turystyki i Rekreacji oraz studentów kierunku Turystyka i Rekreacja, organizuje corocznie jedno z większych wydarzeń miasta Wrocławia - Festyn Sportowo – Rekreacyjny dla mieszkańców miasta - pod nazwą „Przewietrz się na Olimpijskim z AWF Wrocław” (**Załącznik 6.23**).

Uczelnia dba również o **umiędzynarodowienie zajęć praktycznych** dla studentów kierunku Turystyka i Rekreacja. W roku akademickim 2018/2019 dwie studentki kierunku Turystyka i Rekreacja odbyły roczne staże w hotelach (cztero- i pięć - gwiazdkowych) w Szanghaju (Chiny) (załącznik 6.24.). w ramach programu staży oferowanego przez firmę Ruiya Consulting Group (锐涯咨询集团) we współpracy z Uniwersytetem w Szanghaju (**Załącznik 6.25**, **Załącznik 6.26**). Organizatorem i opiekunem tych praktyk ze strony Uczelni był kierownik Katedry Turystyki dr hab. Piotr Oleśniewicz – który odbył 8-dniową wizytę kontrolną praktyk w Szanghaju w roku 2019 w ramach współpracy z firmą Ruiya Consulting Group (锐涯咨询集团) oraz Uniwersytetem w Szanghaju.

W listopadzie 2017 r. odbyło się spotkanie z Konsulem z Ambasady USA Panem Bryant Whitfield, dotyczące wyjazdu studentów w ramach programu Summer Work & Travel Program. Zaprezentowano przede wszystkim ofertę wakacyjnych programów wymiany, a także pozostałe dotyczące wymiany ze Stanami Zjednoczonymi, skierowane do studentów Akademii Wychowania Fizycznego. Formuła spotkania, obok prezentacji oferty, obejmowała swobodne zadawanie pytań i dyskusję przybliżającą studentom tę formę realizacji praktyk. Organizatorami spotkania było Biuro Karier Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

Pracownicy odbyli liczne staże i konsultacje ws. kształcenia studentów na kierunku Turystyka i Rekreacja na uczelniach zagranicznych. W ostatnich 5 latach takie konsultacje i staże zrealizowano w Gruzji (Uniwersytet w Batumi – Wydział Turystyki, rewizyta Rektora oraz Dziekana na Wrocławskiej AWF oraz Europejski Uniwersytet w Tbilisi –**Załącznik 6.28**), w Dubaju (ZEA), w RPA - Uniwersytet w Cape Town, w USA (Floryda) - Uniwersytet w Orlando (Wydział Turystyki), w Hiszpanii - Uniwersytet w Sewilli, w Izraelu - Uniwersytet Ariel, w Uzbekistanie - Uniwersytet w Taszkencie, w Chinach - Uniwersytet w Szanghaju, na Ukrainie - Uniwersytety w Kijowie i Odessie, w Czechach - Uniwersytety Masaryka w Brnie, Palackiego w Ołomuńcu, Techniczny w Libercu, pobyty stażowe na uniwersytetach czeskich (Hradec Kralove, Pardubice, Praga) i niemieckim (Uniwersytet Techniczny w Dreźnie).

C. Współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu

Uczelnia posiada **opracowany tryb opiniowania programów studiów i efektów uczenia się** przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, który jest regulowany przez:

- Uchwałę Senatu nr 21/2017 z dn. 23.03.2017 r. w sprawie: wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (**Załącznik 6.29**) oraz Uchwałę Senatu z dn.25.03.2021 r. (**Załącznik 6.29a**).

Procedowanie wdrożenia nowych programów studiów lub modyfikacja istniejących dokonuje się w następującej procedurze opiniowania: Kolegium Dziekańskie, Wydziałowa Komisji Dydaktyki, Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia (załącznik 6.30), Samorząd Studencki, Interesariusze otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcy, Rada Wydziału, Senat Uczelni. W Radzie Wydziału, Senacie, Wydziałowych Komisjach: Dydaktyki i Jakości Kształcenia, zgodnie ze statutem zasiadają również przedstawiciele studentów.

Przyjęcie nowego programu studiów, jest konsultowane z **Interesariuszami wewnętrznymi** (studentami i pracownikami) na każdym etapie powstawania projektu programu, a także z przedstawicielami **Interesariuszy zewnętrznych** (przedsiębiorcami, menedżerami, przedstawicielami administracji i instytucji okołobiznesowych) na różnych etapach jego tworzenia. Opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, zarówno pisemne jak i ustne, są uwzględniane podczas prac nad przygotowaniem nowego programu studiów, w tym także efektów uczenia się. Całość dokumentacji w powyżej opisanej procedurze zatwierdzania programów studiów jest przechowywana na Wydziale, po czym trafia do archiwum Uczelni.

Konsultacje z **interesariuszami zewnętrznymi**, przede wszystkim z uwagi na ich zaangażowanie w pracę zawodową, odbywają się głównie poprzez indywidualne spotkania, rozmowy, korespondencję e-mail, oraz badania sondażowe (ankietowe), których celem jest weryfikacja oczekiwań, co do efektów uczenia się i sylwetki absolwenta kierunku TiR. W tym zakresie na szczególną uwagę zasługuje **stała współpraca Uczelni** z takimi podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego, jak: Agencja Turystyczna ALFA-TOUR, Biuro Podróży ELTUR, Polska Organizacja Turystyczna, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Firma szkoleniowa Train In Game, Hotel Tumski, Hotel Kliczków, EXCITE Agencja Eventowa, Intertrans PKS, Interior media i film oraz COHM Hotel (**Załącznik 6.31 – 6.38**).

Kontakt z jednostkami zewnętrznymi pozwala na monitorowanie poziomu satysfakcji zarówno studentów, jak i potencjalnych pracodawców w trakcie odbywania praktyk zawodowych, co prowadzi do ewentualnej modyfikacji planów i programów praktyk, bieżącej analizy miejsc ich odbywania oraz nadzorowania realizacji stawianych wymagań. Sprzyja to także aktywnej współpracy i wymianie informacji na temat zapotrzebowania pracodawców na określone kompetencje absolwentów. Dowodem opiniodawczej aktywności pracodawców w dostosowaniu programu studiów do wymagań rynku pracy mogą być przeprowadzane cyklicznie badania sondażowe. Rezultatem wspólnych uzgodnień jest dopracowanie procedury oceny instytucji przyjmujących studentów na praktykę zawodową, jak i kontroli przebiegu praktyk oraz etapu zaliczenia praktyk.

W ostatnich latach, wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na program studiów i doskonalenie jego realizacji na kierunku Turystyka i Rekreacja systematycznie wzrasta. Proces ten został szczególnie zintensyfikowany w związku z realizacją w tym czasie kilku projektów, w tym z funduszy europejskich, a jego rzeczywiste efekty można zaobserwować monitorując w kolejnych latach losy absolwentów w oparciu o dane gromadzone przez Biuro Karier oraz korzystając z informacji

dostarczanych przez pozostałych w kontakcie z pracownikami Zakładów Turystyki i Rekreacji absolwentów.

Jednym z ważnych sposobów pozyskiwania informacji, pomocnych w ocenie zakresu współpracy z otoczeniem społeczno - gospodarczym były do roku 2020 spotkania Rady Instytutu z różnymi grupami interesariuszy (zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych). Cel takich spotkań obejmował wiele ważnych zagadnień dotyczących programu studiów, w tym realizacji zawodowych praktyk studenckich, jako formy współpracy z przedsiębiorstwami i potencjalnymi pracodawcami. Rekomendacje i wnioski formułowane każdorazowo po spotkaniach są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Aby poprawić współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym Instytut korzystał również z opracowań naukowych przygotowywanych przez specjalistów z innych dziedzin. Przykładem są wyniki badań ankietowych, o których wspomniano w dalszej części raportu.

System monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy z otoczeniem gospodarczym jest cały czas rozwijany i ulepszany. Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu, **stale monitoruje i ocenia formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami** i wpływ rezultatów tej współpracy na program studiów, oraz doskonalenie jego realizacji. Okresowe przeglądy współpracy Zakładów Turystyki i Rekreacji z interesariuszami zewnętrznymi przeprowadzają Pełnomocnicy Dziekana ds. Praktyk wraz z Zespołem ds. Praktyk (**Załącznik 6.39**).

W ocenie poprawności doboru instytucji współpracujących i skuteczności form współpracy wykorzystywane są między innymi **dzienniki praktyk**, a zwłaszcza zamieszczone w dziennikach sugestie i opinie pracodawców odnoszące się do samego programu i studentów odbywających praktyki zawodowe w firmach. Opinie i sugestie pracodawców pozwalają ocenić zarówno kwestie merytoryczne związane z zagadnieniami, o które powinien być poszerzony program praktyki, jak i przydatność zdobytej przez studenta wiedzy i umiejętności, ale także i poziom przygotowania pracodawcy do efektywnej realizacji praktyki przez studentów. Wnioski płynące z analizy opinii pracodawców służą między innymi celom oceny podmiotów, w których odbywają się praktyki, pod kątem nabywania przez praktykantów potrzebnych kompetencji. Mechanizm ten wpływa zatem na efekty uczenia się oraz organizację praktyk i przydatność zdobytej w trakcie studiów wiedzy oraz umiejętności w procesie aplikowania o pracę oraz rozwoju dalszej kariery zawodowej studentów.

Ewaluacja form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i korzyści z niej płynące są stałym elementem zebrań pracowników Zakładów Turystyki i Rekreacji. Regularnie poddaje się krytycznej analizie efekty współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i wspólnie wypracowuje rozwiązania umożliwiające podejmowanie działań doskonalących w zakresie dydaktyki, rozumianych jako tworzenie nowych oraz modyfikację dotychczasowych programów studiów w celu stałego podnoszenia poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów kierunku Turystyka i Rekreacja, zgodnie z potrzebami rynku pracy.

Ponadto AWF we Wrocławiu **w obszarze działalności dydaktycznej** dąży do ustawicznego podnoszenia jakości kształcenia, które przejawia się w podejmowaniu różnych działań, takich jak: dalsze doskonalenie systemu oceny jakości kształcenia, poszerzanie oferty edukacyjnej, rozwijanie nowych form kształcenia studentów, rozwój kształcenia podyplomowego, wymiana międzynarodowa studentów i nauczycieli oraz współpraca zagraniczna i wymiana w zakresie edukacji. Dużą rolę w powyższych działaniach odgrywają bezpośrednie kontakty kadry akademickiej z absolwentami nie tylko rodzimej uczelni, ale także innych uczelni, kształcących w obszarze nauk o kulturze fizycznej,

podczas prowadzonych szkoleń, warsztatów, sympozjów, seminariów oraz konferencji obejmujących szerokie spektrum kadr.

Uczelnia współpracuje z licznymi podmiotami gospodarczymi oraz instytucjami administracji samorządowej i państwowej **w organizacji i realizacji praktyk dla studentów** kierunku turystyki i rekreacji na I i II stopniu studiów. **Lista podmiotów** ściśle współpracujących z Uczelnią corocznie się zmienia - najczęściej jest wzbogacana i aktualizowana. Szczegółową listę tych podmiotów zawiera **Załącznik 6.40**. Współpraca z wymienionymi podmiotami dokonuje się na wielu płaszczyznach. Poza główną, jaką jest realizacja praktyk zawodowych, kluczowa jest również współpraca na płaszczyźnie wypracowywania rozwiązań umożliwiających podejmowanie działań doskonalących w zakresie dydaktyki, rozumianych jako tworzenie nowych oraz modyfikację dotychczasowych programów studiów w celu stałego podnoszenia poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów, zgodnie z potrzebami rynku pracy-

W roku akademickim 2016/2017 zostały przeprowadzone badania opinii pracodawców oraz studentów na temat kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja, których wyniki badań zostały zaprezentowane w roku akademickim 2017/2018. Celem aplikacyjnym badań było przygotowanie podstawy do zmian programów nauczania na obydwu poziomach studiów (I i II stopniu) na kierunku: Turystyka i Rekreacja. W oparciu o przeprowadzone badania powstał nowy program studiów, który został opracowany w Instytucie Turystyki i Rekreacji. Zatwierdzono go uchwałą Rady Instytutu Turystyki i Rekreacji, następnie został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Dydaktyki i nie zaakceptowany przez Komisję Jakości Kształcenia (choć nie wiodła do niego żadnych uwag). Badaniami w grupie pracodawców objęto 57 podmiotów branży turystycznej i rekreacyjnej w województwie dolnośląskim. Były to zarówno jednostki publiczne jak i organizacje pozarządowe i społeczne oraz przedsiębiorstwa. W badaniach zastosowano metodę sondażową z wykorzystaniem techniki ankietowej. Jako narzędzie badawcze wykorzystano kwestionariusz ankiety. Składał się on z 14 pytań, z których 11 stanowiły pytania zamknięte, natomiast 3 pytania miały charakter otwarty. We wszystkich pytaniach respondenci mieli możliwość wielokrotnych odpowiedzi. Dane gromadzono w oparciu o metody: bezpośrednią – w obecności ankietera w Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej oraz w miejscu odbywania praktyk przez studentów - praktykantów oraz pośrednią – poprzez pocztę elektroniczną (e-mail). Pytania w kwestionariuszu dotyczyły trzech zagadnień 1) związanych z branżą turystyczną, 2) związane z branżą rekreacyjną oraz pytania ogólne (załącznik 6.41.). W roku akademickim 2020/2021 zostały ponownie przeprowadzone badania opinii pracodawców (powtórzone badania z roku akademickiego 2016/2017) na temat kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja. Metodologia oraz narzędzia badawcze były identyczne jak w badaniach w roku akademickim 2016/2017. Badaniami w grupie pracodawców objęto kilkanaście podmiotów branży turystycznej i rekreacyjnej w województwie dolnośląskim (**Załącznik 6.42**). Ze względu na pandemię Covid-19 oraz lockdown branży turystycznej w Polsce – mimo wysłania dużej liczby ankiet do pracodawców branży turystycznej – zwrot ankiet był znikomy. Badania będą zatem powtórzone w czasie późniejszym – po zakończeniu pandemii Covid-19 oraz lockdownu branży turystycznej w Polsce.

Badania sondażowe studentów studiujących na kierunku Turystyka i Rekreacja przeprowadzone zostały w związku z uchwałą Rady Instytutu Turystyki i Rekreacji przy Wydziale Wychowania Fizycznego, AWF we Wrocławiu z dnia 5.04.2017 r.(nr uchwały 1/2016/2017). Badania zostały zorganizowane przez zespół pracowników Instytutu (**Załącznik 6.43**).

Celem aplikacyjnym badań było przygotowanie podstawy do zmian programów nauczania na obydwu poziomach studiów (I i II stopniu) na kierunku: Turystyka i Rekreacja. Głównym narzędziem badań był kwestionariusz ankiety. Przygotowano dwie jego wersje: oddzielnie dla studentów I stopnia oraz dla

II stopnia studiów. Kwestionariusze zawierały różne rodzaje pytań: otwarte, zamknięte (koniunktywne, dysjunktywne i alternatywne), półotwarte, filtrujące, warunkowe, tabelaryczne, jedno - i wielokrotnego wyboru oraz numeryczne (Załącznik 6.44).

Realizowana przez Uczelnię współpraca z podmiotami zewnętrznymi pozwala na doskonalenie programów studiów, dobór treści kształcenia, a także doskonalenie form i metod w procesie dydaktycznym. Umożliwia to także angażowanie ekspertów do realizacji niektórych elementów procesu kształcenia. Istotnym elementem jest także podejmowanie wspólnych przedsięwzięć projektowych i eksperckich, zapraszanie studentów na wizyty studyjne do instytucji publicznych oraz kształtowanie praktycznego charakteru tematów prac dyplomowych.

Realizacja praktyk zawodowych w licznych podmiotach gospodarczych i instytucjach finansowych stanowi cenną możliwość nawiązywania kolejnych kontaktów oraz bieżącej weryfikacji oczekiwań rynkowych wobec absolwentów kierunku Turystyka i Rekreacja (Załącznik 6.45).

Należy podkreślić, że realizując program kształcenia w oparciu o profil praktyczny na I i na II stopniu studiów na kierunku: Turystyka i Rekreacja, AWF Wrocław kładzie duży nacisk na prowadzenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w całym cyklu kształcenia. Ma to na celu powiązanie procesu i efektów uczenia się na kierunku Turystyka i Rekreacja z potrzebami rozwojowymi i kadrowymi miasta Wrocław oraz Dolnego Śląska, wskazywanymi m.in. przez pracodawców. Zakres opisywanej współpracy jest ponadto poddawany okresowym przeglądom. Dotyczą one poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i jej wpływu na doskonalenie realizacji programu studiów, w tym osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Opisywane zagadnienia stanowią przedmiot rozważań Wydziałowej Komisji Dydaktyki oraz Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia.

Podsumowując, współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym z pracodawcami) ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy (organizacja praktyk zawodowych, udział interesariuszy zewnętrznych w prowadzeniu zajęć, weryfikacja programów studiów i efektów uczenia się, analiza potrzeb rynku pracy i losów absolwentów), adekwatne do założonych celów edukacyjnych i odpowiada potrzebom doskonalenia jakości kształcenia studentów kierunku Turystyka i Rekreacja. Wpływ współpracy Wydziału z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego na rozwój ocenianego kierunku studiów należy uznać za znaczący i korzystny.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Na Uczelni zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

A. Nauka języków obcych

Studenci kierunku Turystyka i Rekreacja są dobrze przygotowani do uczenia się w językach obcych, a w szczególności w języku angielskim. W ofercie programowej studiów I stopnia przewidziano dla nich 120 godzin nauki języka obcego (dominuje tu język angielski). Poziom nauczania jest uzależniony od posiadanej już przez studenta znajomości języka, co jest weryfikowane

testem kwalifikacyjnym. Za proces kształcenia językowego odpowiada na Uczelni Centrum Języków Obcych, podległe bezpośrednio Prorektorowi ds. Nauczania, w którego kompetencjach znajduje się kontrola jednostki. Centrum Języków Obcych proponuje nauczanie języków: angielskiego i niemieckiego na różnych poziomach (B1+, B2, B2+) Założeniem nauczania języków obcych jest kontynuacja nauki języka obcego realizowanej na poziomie szkoły średniej, dlatego też Centrum nie prowadzi lektoratów na poziomie A1, A2 i B1. Język obcy jest przedmiotem obowiązkowym – wymiar godzin i inne pozostałe szczegóły realizacji są spójne z programem studiów zatwierdzonym uchwałą właściwej Rady Wydziału. Nauka języka kończy się egzaminem na poziomie B2 (I stopnia studiów) oraz zaliczeniem na poziomie B2+ (II stopnia studiów – jeżeli w programie studiów uwzględniono naukę języka obcego).

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia przypisanie studenta do odpowiedniego poziomu nauczania odbywa się na podstawie obowiązkowego testu kwalifikacyjnego. Kierownik CJO jest zobowiązany do podejmowania decyzji dotyczących terminów oraz warunków odbywania testów. W przypadku II stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych student nie pisze testu kwalifikacyjnego – Centrum dokonuje przypisania do odpowiedniej grupy na poz. B2+ (**Załącznik 7.1**)

Odpowiedni **poziom przygotowania językowego** (w szczególności języka angielskiego) pozwala na podjęcie studiów w uczelniach zagranicznych. Dotyczy to, między innymi, wyjazdów studenckich w ramach programu Erasmus+. Warto wskazać przy tej okazji na bogatą ofertę studiów i wyjazdów do zagranicznych uczelni. Studenci kierunku Turystyka i Rekreacja swoje umiejętności językowe wykorzystują również podczas realizacji wielu przedmiotów ze szczególnym uwzględnieniem fakultatywnych, a także na seminariach dyplomowych, w trakcie których zapoznają się z źródłami i literaturą obcojęzyczną, w którą bogato jest wyposażona biblioteka Uczelni. Również przygotowanie pracy dyplomowej wymaga od studentów korzystania z materiałów źródłowych oraz literatury obcojęzycznej – najczęściej w języku angielskim.

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu prowadzi aktywną współpracę międzynarodową, której celem jest umiędzynarodowienie procesu kształcenia oraz nauki. Najczęstszym działaniem jest zapraszanie i goszczenie zagranicznych przedstawicieli kadry naukowo-dydaktycznej w celu przeprowadzenia wykładów (**Załącznik 7.2**).

Warto wspomnieć także o niestandardowych działaniach podejmowanych w celu podniesienia poziomu znajomości języka przez studentów jak i pracowników. Zaliczyć tu można bezpłatne szkolenia językowe realizowane w semestrze letnim 2019/20 w ramach szkoleń dofinansowanych ze środków UE.

B. Międzynarodowa mobilność studentów

Mobilność międzynarodowa studentów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu kształcących się w latach 2018-2021 realizowana była przede wszystkim w oparciu o **Program Erasmus+**. Uczelnia jest sygnatariuszem Karty Erasmusa dla szkolnictwa wyższego na lata 2014-2020 oraz na lata 2021-2027. W jej ramach realizuje postanowienia Deklaracji Polityki programu Erasmus + (Erasmus Policy Statement) Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu na lata 2013-2020 oraz Deklaracji Polityki programu Erasmus+ Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu na lata 2021-2027.

Realizując działania i zadania związane z uczestnictwem w Programie Erasmus, Uczelnia:

- stosuje przejrzyste i spójne zasady udziału oraz finansowania w odniesieniu do wszystkich podejmowanych akcji,

- wykorzystuje unijne narzędzia przejrzystości i uznawalności dotyczące umiejętności i kwalifikacji, takich jak system ECTS i suplement do dyplomu,
- korzysta z cyfrowych narzędzi do zarządzania mobilnością, tj. OLS, OLA, MobiliyTool, EWP, Erasmus mobile App (na etapie wdrażania),
- rozwija istniejące i nawiązuje nowe relacje partnerskie z uczelniami oraz instytucjami (w krajach programu i krajach partnerskich),
- prowadzi wymianę dobrych praktyk między różnymi krajami realizowaną poprzez partnerską współpracę, transfer wiedzy oraz know-how, udział w wydarzeniach branżowych, wizyty w uczelniach partnerskich (wizyty studyjne, job-shadowing) kontakty i relacje bezpośrednie, itp.
- upowszechnia informacje, działania, wpływy i rezultaty poprzez materiały drukowane, strony internetowe oraz media społecznościowe,
- przestrzega wytycznych i zasad udziału w Programie Erasmus przekazywanych przez Komisję Europejską oraz Narodową Agencję Programu Erasmus.

W latach 2018-2021 Uczelnia aktywnie realizowała projekty mobilności edukacyjnej w ramach tzw. Akcji 1 Programu Erasmus – mobilność studentów i pracowników Uczelni. W jej ramach studenci biorą udział w zagranicznej mobilności edukacyjnej w celu:

- realizowania części programu studiów w zagranicznych Uczelniach partnerskich,
- odbycia części lub całości praktyki w instytucjach, organizacjach, firmach zagranicznych przestrzegających wytycznych programu.

AWF Wrocław w ostatnich latach podjął intensywne działania na rzecz wzmocnienia istniejących oraz **nawiązywania nowych kontaktów ze znaczącymi partnerami europejskimi** w ramach różnorodnych programów. Jest to konsekwencją jednego z głównych założeń Uczelni, wśród których znajduje się idea umiędzynarodowienia kształcenia poprzez partycypowanie w wielorakich międzynarodowych projektach i programach dydaktycznych realizowanych także dla kierunku Turystyka i Rekreacja. Wszystkie placówki chcące nawiązać współpracę z AWF Wrocław są sprawdzane pod względem formalnym, merytorycznym oraz organizacyjnym. Uniwersytet partnerski musi posiadać kartę Erasmusa (Erasmus University Charter). Jego program dydaktyczny winien być spójny z kierunkami oferowanymi przez naszą Uczelnię oraz być realizowany w podobnym wymiarze czasowym (semestralnym). W przypadku wyjazdów na praktyki student sam wskazuje placówkę przyjmującą, a AWF Wrocław sprawdza pod względem formalnym i organizacyjnym jej możliwości, i pozostaje w stałym kontakcie z osobą kontaktową danej jednostki. Obieg dokumentów w obu przypadkach jest realizowany z osobą wskazaną do kontaktu.

Poniższe zestawienie prezentuje **wykaz uczelni partnerskich i współpracujących z AWF Wrocław w latach 2014-2020 i prowadzących kierunek studiów Turystyka i Rekreacja**: Hogeschool PXL – Belgia, Polytechnic of Medimurje in Cakovec – Chorwacja, Visoka škola za menadžment i dizajn ASPIRA – Chorwacja, The CRL EUROCOLLEGE – Cypr, InterNapa College – Cypr, European University Cyprus - Cypr, University of Nicosia – Cypr, Universitat de Girona (University College of Tourism CETA) – Hiszpania, Tetova State University – Macedonia, Høgskolen i Telemark – Norwegia, Universidade de Trás-os-Montes e Alto Douro – Portugalia, Instituto Superior de Ciências Empresariais e do Turismo – Portugalia, Polytechnic Institute of Viseu – Portugalia, ISLA – Santarem Higher Institute of Management and Administration – Portugalia, Instituto Superior da Maia – Portugalia, Romanian-American University – Rumunia, Stefan cel Mare University Suceava – Rumunia, Okan Universitesi – Turcja, Kodolanyi Janos University of Applied Sciences – Węgry, Università Degli Studi Del Molise – Włochy (**Załącznik 7.10**).

W Tabeli 7.1. przedstawiono stopień zainteresowania programem Erasmus+ wśród studentek i studentów kierunku Turystyka i Rekreacja

Tabela 7.1. Studenci kierunku TiR (I i II stopnia) wyjeżdżające na uczelnie zagraniczne w ramach programu Erasmus w latach 2017-2020

Rok akademicki	wyjazd na studia [n]	wyjazd na praktyki [n]
2020/2021	6	18
2019/2020	16	17
2018/2019	9	9
2017/2018	8	8

źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych Uczelni

Należy podkreślić zainteresowanie obcokrajowców korzystających z oferty dydaktycznej proponowanej na kierunku Turystyka i Rekreacja na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Świadczą o tym dane zaprezentowane w Tabeli 7.2.

Tabela 7.2. Studenci programu Erasmus+ oraz obcokrajowcy studiujący na kierunku TiR w latach 2017-2020

Rok akademicki	Studiujący na kierunku TiR obcokrajowcy	
	Studia I stopnia	Studia II stopnia
2019/2020	5	1
2018/2019	6	3
2017/2018	8	4
2016/2017	11	2

źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych Uczelni

Należy jednocześnie wskazać, na znaczące ograniczenia w realizacji wyjazdów na studia i praktyki w programie Erasmus + w roku akademickim 2019-2020 spowodowane epidemią COVID -19, które skutkowały koniecznością wdrożenie wielu rozwiązań prawno-organizacyjnych na Uczelni (**Załącznik 7.5**).

C. Infrastruktura wspierająca realizację Programu Erasmus

Jednym z istotnych zadań Uczelni jest dbałość o stały rozwój i doskonalenie infrastruktury przeznaczonej do wparcia realizacji Programu Erasmus, w tym infrastruktury związanej z obsługą studentów i pracowników wyjeżdżających i przyjeżdżających. W 2018 roku uruchomiony został Erasmus Meeting Point – miejsce, w którym organizowane są wydarzenia i spotkania dotyczące programu Erasmus służy on również jako przestrzeń do nauki i integracji dla studentów przyjeżdżających i realizujących okres mobilności zagranicznej w AWF Wrocław. W październiku 2019 roku otwarty został Erasmus Spot - miejsce dedykowane w szczególności studentom, zarówno wyjeżdżającym jak i przyjeżdżającym. Erasmus Spot to miejsce, w którym można uzyskać szczegółowe

informacje, dopełnić formalności, ale także po prostu porozmawiać, podzielić się doświadczeniami, nawiązać nowe kontakty. Ideą uruchomienia Erasmus Spotu było bycie blisko studentów i pracowników, tak by zachęcić ich do wyjazdów, informować o możliwościach, upowszechniać i promować ideę mobilności i otwartości. W Erasmus Spot organizowane są również mniej formalne, acz równie ważne wydarzenia okolicznościowe służące promowaniu Programu i mobilności jak np. Halloween Erasmus Day czy Mikołajki Erasmus itp.

D. Organizacja i procedury realizacji programu Erasmus

AWF uczestniczy w programie Erasmus+ w zakresie Akcji 1 (mobilność studentów i pracowników Uczelni), Akcji 2 (międzynarodowe partnerstwa strategiczne) oraz Akcji centralnych (m.in. Spot) z możliwością finansowania działań na podstawie przyznanej karty ECHE na lata 2014-2020 (<https://awf.wroc.pl/studia/erasmus/informacje/karta-erasmusa>).

Kluczowe materiały informacyjne ułatwiające studentom proces rekrutacji i edukacji w odniesieniu do cudzoziemców prezentowane są na portalu www AWF w zakładkach tematycznych, jak na przykład: „Zasady przyjmowania obcokrajowców na studia” (np.

<https://awf.wroc.pl/studia/rekrutacja/informacje-dla-obcokrajowcow>;

https://awf.wroc.pl/files_mce/

[STUDIA/Rekrutacja/2020/ZASADY PRZYJMOWANIA CUDZOZIEMCW NA STUDIA-skonwertowany.pdf](#)) wraz z pełnym opisem wymagań formalnych).

Kluczowe warunki realizacji uczestnictwa w programie Erasmus+ zawarto w formalnych dokumentach, wśród których należy wymienić:

- Regulamin wyjazdów w ramach programu Erasmus + na rok akademicki 2019/2020. Wyjazdy studentów na studia (https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwaly%20Senatu/2018/regulamin_Erasmus_studia_2018_19.pdf);
- Regulamin wyjazdów Erasmus+ na rok akademicki 2018/19. Wyjazdy studentów na praktyki (https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwaly%20Senatu/2018/regulamin_Erasmus_praktyki_2018_19.pdf);
- Zasady zaliczania semestrów studiów w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu studentom uczestniczącym w Programie Erasmus + ([https://awf.wroc.pl/files_mce/Erasmus/Pismo Prrektora.pdf](https://awf.wroc.pl/files_mce/Erasmus/Pismo_Prrektora.pdf)).

Dla osób zainteresowanych procedury udziału studentów w programie Erasmus są w sposób przystępny upowszechnione w stosownych zakładkach zamieszczonych na portalu www Uczelni (np. <https://awf.wroc.pl/studia/erasmus/dokumenty-do-pobrania>;

<https://awf.wroc.pl/studia/erasmus/krok-po-kroku>;

<https://awf.wroc.pl/studia/erasmus/stypendium>).

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu posiada niezbędne zasoby kadrowe, organizacyjne oraz infrastrukturalne pozwalające na skuteczne i **efektywne wsparcie międzynarodowej mobilności studentów** w ramach Programu Erasmus. Funkcję Uczelnianego Koordynatora Programu Erasmus pełni Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą. **Dla potrzeb sprawnego zarządzania programem powołano biuro Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą.** Do zadań pracowników biura należy m.in. koordynacja działań związanych z uczestnictwem studentów i kadry w Programie Erasmus, gromadzenie informacji oraz prowadzenie sprawozdawczości wynikającej z udziału w Programie, a także prowadzenie działań informacyjnych, promocyjnych i upowszechniających wiedzę na temat

jego funkcjonowania, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy ze studentami i organizacjami studenckimi np. z Uczelnianą Radą Samorządu Studenckiego AWF.

Dla kierunku Turystyka i Rekreacja **powołano Wydziałowego Pełnomocnika ds. Programu Erasmus (Załącznik 7.3)**. W zakresie jego obowiązków służbowych znajduje się między innymi merytoryczne przygotowanie, we współpracy ze studentem, porozumienia o programie studiów (Learning Agreement for Studies), merytoryczne konsultowanie i zatwierdzanie zmian w programie studiów realizowanym w ramach mobilności, merytoryczne rozliczenie i zatwierdzenie wyjazdu dydaktycznego, a także uznanie efektów uczenia się, które student uzyskał w trakcie swojego zagranicznego pobytu. Pełnomocnik ściśle współpracuje z biurem Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą - organizacyjnie i administracyjnie odpowiedzialnym za realizację projektów w ramach Programu Erasmus.

Studenci realizujący międzynarodową mobilność w ramach Programu Erasmus na każdym etapie udziału w Programie otrzymują **wsparcie od uczelnianych instytucji** – od momentu rekrutacji i kwalifikacji, poprzez okres realizacji, aż do po merytorycznego, administracyjnego oraz finansowego rozliczenia mobilności. Na etapie rekrutacji i kwalifikacji, studenci mają możliwość skonsultowania wszystkich aspektów wyjazdu i pobytu za granicą z pracownikami Biura Erasmus AWF oraz z Wydziałowym pełnomocnikiem ds. Programu Erasmus, uzyskania wiedzy i informacji związanych z organizacyjnymi, administracyjnymi i finansowymi aspektami wyjazdu. Mogą także liczyć na pomoc w uzyskaniu podstawowych informacji dotyczących m.in. planowania życia za granicą, oferty Uczelni przyjmującej, wskazówek dot. podróży i pobytu itp. Biuro Erasmus AWF organizuje liczne spotkania informacyjne i rekrutacyjne, w tym a także spotkania z uczestnikami Programu Erasmus, których celem jest zachęcenie do udziału oraz zapewnienie ewentualnego wsparcia kandydatom jeżeli okaże się konieczne. Po zakwalifikowaniu do Programu Erasmus, na etapie przygotowania dokumentów formalnych, zwłaszcza porozumienia dotyczącego programu studiów lub praktyki (Learning Agreement for Studies oraz Learning Agreement for Traineeship) oraz umowy finansowej dotyczącej mobilności, student ściśle współpracuje z Wydziałowym koordynatorem oraz pracownikami Biura Erasmus AWF. W czasie pobytu studenta za granicą pracownicy Biura pozostają z nim w stałym kontakcie – udzielają informacji, odpowiadają na pytania, informują o kolejnych krokach postępowania, doradzają, rozwiązują problemy itp. Po powrocie z zagranicy, student obowiązany jest rozliczyć okres mobilności zarówno w aspekcie formalno-finansowym jak i administracyjno-merytorycznym. Także w tym zakresie student otrzymuje stosowne wsparcie Wydziałowego koordynatora, pracowników Biura Erasmus AWF oraz pracowników Dziekanatu (**Załącznik 7.4**).

Każdy wyjeżdżający student jeszcze przed procesem kwalifikacji do programu Erasmus+ jest zobligowany do **podejścia do egzaminu językowego**. Osoby odpowiedzialne za przebieg jego studiów mają dzięki temu pewność, że znajomość języka osoby zakwalifikowanej jest wystarczająca dla prawidłowej realizacji procesu dydaktycznego. Jeśli test biegłości wskaże na konieczność dokończenia studentom udzielane jest **wsparcie językowe**, którego celem jest osiągnięcie odpowiedniej biegłości językowej. Studenci korzystają ze wsparcia językowego online, testów biegłości językowej i kursów językowych realizowanych z wykorzystaniem platformy Online Linguistic Support (OLS, narzędzie Programu Erasmus). Wyniki, postępy i osiągnięcia studentów są na bieżąco monitorowane. Ponadto, w razie potrzeby, wyjeżdżającym stypendystom AWF Wrocław oferuje specjalistyczne kursy językowe z zakresu słownictwa związanego ze studiowanym kierunkiem (w przypadku studenta) lub słownictwem wykonywanej pracy (w przypadku kadry).

W celu zwiększania wskaźników międzynarodowej mobilności Uczelnia wspiera i promuje wszelkie inicjatywy ukierunkowane na przejrzystość informacji, wsparcie i przygotowanie przed wyjazdem jak i w jego trakcie. Wszelkie informacje na temat działań podejmowanych przez Uczelnię są umieszczane na bieżąco na stronie internetowej, tablicach ogłoszeń oraz publikowane w wewnętrznych materiałach Uczelni np. uczelniany newsletter. Biuro Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą (Biuro Erasmus AWF) podejmuje współpracę w zakresie mobilności studentów i pracowników z placówkami (szkołami wyższymi, przedsiębiorstwami, stowarzyszeniami zawodowymi, organizacjami, itp.), które działają w obszarach prowadzonych kierunków studiów. W celu zapewnienia studentom możliwości wyboru i dopasowania do potrzeb edukacyjnych studentów i wynikających z ich zainteresowań AWF Wrocław aktywnie rozwija i rozbudowuje sieć kontaktów i współpracy międzynarodowej. Uczelnia stale poszukuje nowych partnerów poprzez wyszukiwarki internetowe, monitorowanie współpracy zagranicznej uczelni partnerskich, uczestnictwo w międzynarodowych wydarzeniach, takich jak np. konferencje, targi czy spotkania. AWF zaprasza swoich partnerów do udziału w organizowanych wydarzeniach i spotkaniach takich jak np. Erasmus Open Day, w trakcie których instytucje partnerskie mogą zaprezentować studentom i kadrze naukowo-dydaktycznej siebie, swój profil działalności oraz ofertę, a także omówić możliwości współpracy.

Porozumienie między Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu a uczelnią przyjmującą oraz uczestnikiem programu określa **okres pobytu i listę przedmiotów** realizowanych w czasie mobilności przez studenta. Proces uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej dla studentów na kierunku TiR obejmuje również zajęcia dydaktyczne realizowane w ramach programu Erasmus+. Student, przed podjęciem studiów lub praktyki w ramach programu Erasmus+, jest informowany o procedurze uznania jego osiągnięć za granicą. Sama procedura uczestnictwa została ona opisana na stronie internetowej i dotyczy zarówno studiów <https://awf.wroc.pl/studia/erasmus/krok-po-kroku> jak i praktyk: <https://awf.wroc.pl/studia/erasmus/praktyki/krok-po-kroku>. Podstawowe zasady reguluje m.in. Uchwała Senatu nr 24/2018 z dnia 25. października 2018 r. w sprawie: wprowadzenia Regulaminu Wyjazdów w Ramach Programu Erasmus+ w roku akademickim 2018/2019 (**Załącznik 7.6, Załącznik 7.7, Załącznik 7.8, Załącznik 7.9**). Program kształcenia studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających w ramach programu Erasmus + jest oparty o Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów ECTS, który umożliwia uznawanie i przenoszenie osiągnięć. Studenci przyjeżdżający po zrealizowaniu zajęć dydaktycznych zapisanych w Learning agreement dostają Wykaz Zaliczeń (Transcript of records) zgodnie z wytycznymi programu Erasmus+. Po powrocie na macierzystą uczelnię oceny i punkty uzyskane przez studenta są w pełni uznane i wpisane do jego rejestru. Student kontynuuje studia bez utraty semestru oraz punktów kredytowych. Należy podkreślić, że udział w programie mogą brać jedynie te osoby, które spełniają warunki uzgodnione przez umawiające się uczelnie. **Zaliczania przedmiotów na podstawie dokumentów** wystawionych przez instytucję przyjmującą dokonuje Koordynator Wydziałowy. Wszystkie zrealizowane za granicą przedmioty są wpisane wraz z ocenami do indeksu studenta oraz do suplementu do dyplomu. Każdy uczestnik przyjeżdżający po zrealizowaniu programu dydaktycznego bądź praktycznego ustalonego w Learning agreement dostaje Wykaz Zaliczeń (Transcript of records) zgodnie z wytycznymi programu Erasmus+.

Uczelnia kładzie nacisk, aby potwierdzenie odbycia wizyty w instytucji przyjmującej wraz z jego celem i efektami było dołączane do teczek osiągnięć zawodowych pracownika.

Pracownicy Erasmus Spotu pomagają również studentom z zagranicy realizującym studia w Akademii. Uruchomienie Erasmus Spotu przyczyniło się do wzrostu zainteresowania udziałem w programie Erasmus, lepszemu zrozumieniu dot. procesów związanych z mobilnością wśród studentów i kadry, zwiększenia zadowolenia studentów z obsługi i świadczonych przez Uczelnię usług, itp. Informacje w języku angielskim zostały specjalnie opracowane w sposób prosty i przejrzysty dla stypendystów zagranicznych (<https://awf.wroc.pl/erasmus/incoming-student/how-to-apply>) i zawiera wszystkie przedmioty, które Uczelnia oferuje w języku angielskim i jest dostępny pod adresem: <https://awf.wroc.pl/erasmus/courses>.

E. Strategia Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu sprzyjająca umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja

Uczelnia w ostatnich latach podjęła intensywne działania na rzecz wzmocnienia istniejących oraz nawiązywania nowych kontaktów ze znaczącymi partnerami z całego świata. Jest otwarta na międzynarodowe multilateralne projekty, konferencje, programy dydaktyczne. Informacje dotyczące możliwości uczestnictwa w sieci tematycznej z zakresu dyscyplin oferty dydaktycznej naszej Uczelni są na bieżąco monitorowane i szeroko rozpowszechniane wśród kadry akademickiej. Efekty współpracy w ramach projektów są prezentowane w stosownych publikacjach jak raporty, studia i analizy, opracowania monograficzne, wykazy, w końcu także materiały dydaktyczne. Warto zauważyć, że sukces w rozwoju współpracy międzynarodowej AWF we Wrocławiu jest owocem konsekwentnego zapraszania do współpracy stowarzyszeń akademickich, towarzystw naukowych, **organizacji** zawodowych i studenckich.

Uczelnia podejmuje liczne inicjatywy zmierzające do umiędzynarodowienia kształcenia - na kierunkach studiów prowadzonych w Uczelni w tym na kierunku Turystyka i Rekreacja – poprzez przygotowanie oferty dydaktycznej realizowanej w językach obcych, głównie w języku angielskim. Uregulowania prawne w kwestii prowadzenia zajęć w języku angielskim dla Polaków zostały zawarte w Uchwałach Senatu 15/2018 oraz 26/2019 (**Załącznik 7.11, Załącznik 7.12**) i szczegółowo opisane w procedurze realizacji wymienionych uchwał (**Załącznik 7.13**).

Międzynarodowa strategia Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu jest zgodna z założeniami polityki Unii Europejskiej i stanowi istotny element strategii kształtowania rozwoju gospodarczego, kulturowego i społecznego regionu. W latach 2014-2020 to okres dynamicznego rozwoju wymiany studentów oraz pracowników Uczelni. W celu zwiększenia mobilności i jakości były wspierane i promowane wszelkie inicjatywy ukierunkowane na rozwój a przeszkody w tym zakresie były usuwane. W tym okresie zdecydowano poszerzyć ofertę dydaktyczną w języku angielskim, w tym także na kierunku kształcenia Turystyka i Rekreacja (**Załącznik 7.14**). Efektem tych działań było większe zaangażowanie partnerów w tworzenie oferty edukacyjnej i szkoleniowej poprawiającej jej jakość i atrakcyjność, tak by możliwie najpełniej odpowiadała na potrzeby rynku pracy (**Załącznik 7.15**).

Uczelnia kładzie nacisk na **zarządzanie jakością mobilności** w zakresie językowego i kulturowego przygotowania do pobytu za granicą. Jednym z działań podejmowanych w tym zakresie były liczne wizyty partnerskie, które miały na celu prezentację możliwości naszej Akademii jak również zebranie oczekiwań partnerów z Unii Europejskiej w stosunku do AWF we Wrocławiu. Jakość w działaniach Uczelni jest postrzegana także jako coraz szersze otwieranie się na studentów z grup mniej uprzywilejowanych, tak by usunąć bariery w nauczaniu dla osób z niepełnosprawnościami. Na przestrzeni ostatnich lat obiekty dydaktyczne zostały przystosowane do przyjęcia niepełnosprawnych stypendystów. Jest to proces ciągły – stale rozwijana jest baza sprzętowa, która podniesie komfort funkcjonowania osoby niepełnosprawnej. Uczelnia dokłada wszelkich starań, aby wszyscy

stypendyści byli traktowani równo bez względu na płeć, wyznanie religijne, kraj pochodzenia, w duchu poszanowania praw człowieka i zasad demokracji.

Jak wskazano już wcześniej AWF Wrocław podejmuje współpracę w zakresie mobilności studentów i pracowników z placówkami (szkoły wyższe, przedsiębiorstwa, stowarzyszenia zawodowe, organizacje, itp.), które działają w obszarach wychowania fizycznego i sportu, a w sposób szczególnie rekreacji i turystyki. Priorytetowo traktowane są placówki, które oferują program studiów w języku angielskim. Niemniej jednak w przypadku, gdy instytucja przyjmująca oferuje zajęcia w języku ojczystym łącząc je z pomocą i wsparciem dla stypendystów w języku angielskim (przykładem niech będzie stosunkowo częsta w takich wypadkach propozycja pracy indywidualnej ze stypendystą, anglojęzyczny opiekun, tłumacz) współpraca jest również podejmowana. Wolą Uczelni jest promowanie i zachęcanie także do nauki mniej rozpowszechnionych języków europejskich. Wprawdzie stypendyści (studenci i pracownicy) najchętniej wybierają kraje Europy Zachodniej to jednak AWF Wrocław jest otwarta również na Europę Wschodnią i Środkową, tym bardziej, że obserwowany jest wzrost przyjazdów studentów i kadry akademickiej z tego regionu. Poprzez wyżej wymienioną gotowość wspierany jest rozwój współpracy transnarodowej na rzecz integracji edukacyjnej krajów uboższych w Europie i poza nią.

AWF Wrocław jest również uczestnikiem programu „Study in Poland”. Podpisano umowy partnerskie z m.in. Ukrainą, Koreą, Rosją. Kierując się zasadą zapewniania najwyższej jakości i efektywności kształcenia, w tym rozwoju zawodowego, Uczelnia stara się dopasować i koordynować tok studiów i zajęć praktycznych. Zwraca się uwagę, aby program był kompatybilny z programem realizowanym przez stypendystę jak również wzbogacony o wiedzę nieoferowaną przez macierzystą placówkę. Wyżej wymienione cele są najłatwiej osiągalne w przypadku studiów pierwszego i drugiego stopnia. Skutkuje to zwiększoną mobilnością właśnie w tej grupie. W latach 2017-2020 Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu dokładała wszelkich starań, aby przystąpić do programu wspólnego, podwójnego lub wielokrotnego dyplomu. Jest to proces złożony niemniej stosowne działania są realizowane.

Jak do tej pory AWF Wrocław uczestniczył w jednym kursie intensywnym – (Erasmus, Intensive Programmes) - "Community Based Mental Health" pod przewodnictwem HAN-university, Nijmegen, the Netherlands, Faculty of Health and Social Studies. Wybrani studenci mieli szansę doskonalić swoją wiedzę jak również pozyskiwać umiejętności ogólne, takie jak zdolność przystosowywania się do nowych warunków, umiejętność rozwiązywania problemów i pracy w międzynarodowych zespołach. Udział w wyżej wymienionym kursie był sporym wyzwaniem dla naszej Uczelni, ale i również dobrym doświadczeniem. Jednym z wymiernych efektów praktycznych tej inicjatywy było profesjonalne opracowanie prezentacji multimedialnych, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem wśród kadry akademickiej i społeczności studenckiej. Działanie w ramach programu to krok do osiągnięcia celu w kontekście polityki międzynarodowej, jakim jest uczestnictwo w kolejnych kursach intensywnych czy projektach wielostronnych, sieciach tematycznych itp.. W najbliższych planach przewidywane jest uczestnictwo w kolejnych kursach intensywnych w obszarze zdrowia i rehabilitacji. Dostrzegając efektywność tego rodzaju działań AWF Wrocław zamierza przeprowadzić szeroką kampanię informacyjno-promocyjną zachęcającą do uczestnictwa w kursach intensywnych, projektach wielostronnych, sieciach tematycznych pod patronatem programu Erasmus+ poprzez organizację spotkań, szkoleń, dyskusji panelowych ze studentami i kadrami naukowymi, konsultacji z koordynatorami programu oraz publikację aktualnych informacji na oficjalnej stronie internetowej Uczelni. Wprawdzie AWF Wrocław ze względu na stosunkowo małe

doświadczenie na tym etapie nie jest jeszcze gotowy do pełnienia roli koordynatora projektów (kierownictwa nad projektem), jednak wraz z aktywnym udziałem w programie sytuacja z czasem powinna ulec zmianie, co jest jednym z celów Uczelni.

F. Działania doskonalące w zakresie umiędzynarodowienie kształcenia

Efektem konieczności stałego podwyższania poziomu wykształcenia jak i poprawiania jego jakości i przydatności jest wprowadzenie elastycznego nauczania, nacechowanego zdolnością do wykonywania różnych jakościowo zadań pracy. Europejskie standardy i wskazówki udzielają wsparcia działaniom, których efektem jest dostosowanie programów nauczania do warunków rynkowych. W związku z tym została opracowana strategia, polityka oraz procedury w zakresie jakości oferowanych programów studiów i ich efektów. Właściwie skonstruowane programy nauczania są regularnie monitorowane, poddawane ocenie, co zapewnia ich trwałą odpowiedniość i aktualność. Uczelnia prowadzi badania i monitoring losów absolwentów szkół i kursów dokształcania, tak by zbliżyć treści kształcenia do potrzeb szybko zmieniającej się gospodarki. Kadra prowadząca zajęcia dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami i kompetencjami i jest zachęcana do dalszego rozwoju. AWF Wrocław stworzyła uczącym się pełne możliwości zapoznania się z podstawami technologii informacyjnej, nieodzownymi współcześnie w procesie zdobywania wiedzy i kształcenia. Zapewniono skuteczne i sprawne struktury organizacyjne, w ramach których można prowadzić i wspierać powyższe działania.

Podwyższenie jakości procesu dydaktycznego poprzez udział w programach międzynarodowych i współpracę transgraniczną pobudziła mobilność studentów, jak i pracowników. Wychodząc naprzeciw zgłaszanym potrzebom i trendom Uczelnia udostępnia zasoby edukacyjne i informacje dotyczące mobilności międzynarodowej, jak również opracowuje innowacyjne rozwiązania dostosowane do konkretnych potrzeb w zakresie kształcenia i szkolenia. Przeszkody na drodze do mobilności, zwłaszcza związane z uznaniem okresu studiów, są analizowane i sukcesywnie usuwane. Priorytetem Uczelni jest stworzenie "trójkąta wiedzy", łączącego edukację, badania naukowe i innowacje. Badania, których wyniki znajdują praktyczne zastosowanie, są i pozostaną jednym z największych atutów Uczelni. Proces rozwoju idei trójkąta wiedzy wzmocni AWF Wrocław, zwiększy konkurencyjność sektora biznesowego i przyniesie korzyści pod względem rozwoju ekonomicznego. Studenci przyjeżdżający są informowani o możliwych przedmiotach przed przyjazdem i o zasadach uruchamiania przedmiotów do wyboru (informacja e-mail, strona www) <https://awf.wroc.pl/erasmus/courses>. Uczestnicy programu Erasmus (przyjeżdżający i wyjeżdżający, studenci i pracownicy) otrzymują wsparcie w zakresie:

- przygotowania i organizacji przed wyjazdem/przyjazdem (wybór właściwej placówki, pomoc w nawiązaniu kontaktu z koordynatorami placówek partnerskich, weryfikacja dokumentacji),
- realizacji programu i rozwiązywania bieżących problemów, które mogą się pojawić w trakcie pobytu,
- zakończenia realizacji wyjazdu/przyjazdu (weryfikacja dokumentacji, długości pobytu, przebiegu wyjazdu).

Każdy etap jest ściśle monitorowany poprzez stały kontakt z uczestnikami i osobami kontaktowymi w placówkach przyjmujących, które sygnalizowały odstępstwa od zawartych porozumień, jeżeli tylko takowe się pojawiają. Ewentualne problemy lub potrzeby uczestników są kierowane do odpowiedniej jednostki Uczelni, która jest odpowiedzialna za ich rozwiązanie zgodnie z przyjętymi procedurami administracyjnymi. Koordynatorzy Wydziałowi monitorują postępy studenta podczas wyjazdu (studia/praktyki) i, w razie potrzeby, podejmują odpowiednie działania. Dążąc do zwiększania

mobilności i jakości, wspierane i promowane są wszelkie inicjatywy ukierunkowane na przejrzystość informacji, wsparcie i przygotowanie przed wyjazdem i w jego trakcie.

W celu monitorowania, oceny i umiędzynarodowienia procesu kształcenia są przeprowadzane systematyczne działania w formie sprawdzania opinii nauczycieli oraz studentów na temat procesu kształcenia. W Uczelni funkcjonują Komisje: Dydaktyki i Jakości Kształcenia. Do ich kompetencji należy m. in.: opiniowanie zgłaszanych przez nauczycieli akademickich oraz studentów propozycji zmian dot. jakości kształcenia w Uczelni oraz wnoszenie wniosków dotyczących zmian w programach studiów oraz w procesie kształcenia.

Uczelnia dokłada wszelkich starań, tak by stale udoskonalać proces umiędzynarodowienia. Dzieje się to także poprzez promowanie programu wymiany międzynarodowej, jakim jest Erasmus+. Realizowane jest to na różnych płaszczyznach, także poprzez spotkania indywidualne i grupowe ze studentami oraz pracownikami Uczelni w celu uświadomienia, jakie są możliwości skorzystania z wyjazdu zagranicznego}. Ponadto także podczas narad metodycznych poruszane są nie tylko kwestie możliwości odniesienia korzyści z ww. programu, ale również kwestie dotyczące wnioskowania pracowników o dofinansowanie stażów i konferencji zagranicznych.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

1. Wsparcie studentów w uczeniu się - zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Kształtowanie przyjaznego środowiska akademickiego, stwarzanie dogodnych warunków kształcenia i wspieranie studentów w procesie uczenia się, to cele Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy. Kluczowym zadaniem dydaktycznym jest zapewnienie studentom zdobycia wykształcenia akademickiego z zachowaniem standardów jakości kształcenia, przygotowującego do pracy zawodowej na stanowiskach wymagających umiejętności i specjalistycznej wiedzy związanej z kierunkiem Turystyka i Rekreacja.

W Uczelni działa dobrze zorganizowany system wsparcia potrzeb różnych grup studentów. Ma miejsce **dobór metod i form dydaktycznych sprzyjających procesowi uczenia się**, w szczególności wykorzystywane są takie metody kształcenia jak: udział w dyskusji, zadania praktyczne, projekty zorientowane na rozwiązywanie praktycznych problemów właściwych dla branży turystycznej i rekreacyjnej, hotelowej, przygotowywanie i wygłaszanie referatów czy prezentacji multimedialnych, praca w grupach oraz uczestnictwo w pracach badawczych. Uwzględniono także potrzeby studentów z niepełnosprawnością.

Wsparcie studentów wprost wynika z uregulowań prawnych zapisanych w regulaminach (**Regulamin Studiów** – Załącznik do Uchwały Senatu nr 24 / 2019) i **wydawanych zarządzeniach**, ale jest także wyrazem troski wykładowców, administracji i powołanych opiekunów oraz władz Uczelni traktujących studentów podmiotowo. Regulamin studiów zawiera zapisy regulujące rozwiązywanie najważniejszych potrzeb studentów wynikających z kształcenia (**Zał.8.1**).

Zwierzchnikiem wszystkich studentów Akademii jest Rektor. W organizacji studiów i rozpatrywaniu spraw studenckich w zakresie otrzymanych pełnomocnictw w imieniu Rektora działają prorektorzy, a w imieniu dziekana – prodziekani. Bezpośrednią opiekę nad studentami kierunku Turystyka i Rekreacja sprawuje Dziekan Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu i Prodziekani ds. Nauczania na kierunku Turystyka i Rekreacja.

Dziekan, po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego, powołuje spośród nauczycieli akademickich **opiekuna roku** dla danego kierunku studiów. Do obowiązków opiekuna roku należy: informowanie studentów o ich prawach i obowiązkach oraz udzielanie porad w sprawach związanych z przebiegiem studiów, współdziałanie z samorządem studenckim oraz władzami Akademii. Na wniosek samorządu studenckiego dziekan może zmienić opiekuna roku. Każdy student, który rozpoczyna edukację na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu ma możliwość uczestniczenia w spotkaniu organizacyjnym z władzami Uczelni, opiekunem roku i innymi pracownikami. Studenci otrzymują informacje o zakresie form pomocy i wsparcia, sposobów i form komunikowania się z uczelnią i pracownikami, zgłaszania problemów, uwag i opinii.

Rozwiązywanie tych spraw umożliwiającą **systematyczne dyżury wszystkich pracowników** naukowych i dydaktycznych oraz władz Uczelni, dostosowane do potrzeb studentów – mają one również od 2020 formę zdalną.

W uzasadnionych przypadkach studia mogą być odbywane według indywidualnej organizacji. W tym zakresie student może studiować według indywidualnego toku studiów lub indywidualnego programu studiów. Decyzję o **przyznaniu indywidualnego toku studiów (ITS)** podejmuje dziekan, na podstawie uzasadnionego i udokumentowanego wniosku studenta, po zasięgnięciu opinii prodziekana, a w przypadku studentów-sportowców prorektora właściwego dla spraw studenckich i sportu akademickiego. Indywidualny tok studiów dopuszcza się w odniesieniu do studentów – sportowców, studentek w ciąży lub studentów będących rodzicem, studentów niepełnosprawnych, członków Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego, studiujących na dwóch kierunkach oraz w innych szczególnych przypadkach uznanych przez dziekana. Student składa wniosek o przyznanie indywidualnego toku studiów przed rozpoczęciem kolejnego semestru. Student z przyznanym ITS ma możliwość wyboru zajęć z danego przedmiotu w różnych terminach, także tożsamyh zajęć na innych kierunkach o ile programy są zgodne co najmniej w 80% realizowanych treści, co stwierdza dziekan.

Prawo do studiowania według **indywidualnego programu studiów (IPS)** przyznaje się studentowi, który: wyróżnia się bardzo dobrymi wynikami w studiach; wykazuje ukierunkowane uzdolnienia i zainteresowania wyrażające się aktywnością w pracach kół naukowych kierowanych przez samodzielnego nauczyciela akademickiego; studiuje po przyjęciu na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się (zgodnie z uchwalonym przez Senat „Regulaminem potwierdzania efektów uczenia się”); w innych szczególnych przypadkach uznanych przez dziekana. Studentowi z przyznanym IPS dziekan przydziela opiekuna naukowego odpowiedzialnego za właściwe przygotowanie i realizację indywidualnego programu studiów. Opiekunem studenta może być nauczyciel akademicki z co najmniej ze stopniem doktora. Student z przyznanym IPS ma prawo do: uczęszczania na zajęcia z wybranych przedmiotów oraz na zajęcia w innych uczelniach i uzyskiwania w nich zaliczeń, zgodnie z ustaleniami z dziekanem; przesuwania, w uzgodnieniu z dziekanem zaliczeń i egzaminów na inne lata niż wynika to z planu i programu studiów. Student z przyznanym IPS ma również możliwość indywidualizacji programu studiów na określonym kierunku poprzez wybór przedmiotów składających się na wymaganą liczbę punktów ECTS.

W Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu działa biblioteka. Zapewnia studentom szeroki dostęp do literatury naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, zarówno do polskich jak i zagranicznych zasobów wiedzy. Biblioteka gromadzi zbiory w zakresie dyscyplin reprezentowanych w programie naukowym i dydaktycznym ocenianego kierunku (dokładniejszy opis zasobów w **Części III Raportu, zał.2.6c i Kryterium5**). Wyszukiwania mogą być prowadzone z komputerów uczelnianych, jak również udostępnionych w Bibliotece. Istnieje również możliwość skorzystania z usługi zdalnego

dostępu do bazy Ebsco spoza uczelnianej sieci komputerowej. Biblioteka pełni także rolę Ośrodka Informacji Naukowej. Ośrodek Informacji Naukowej oferuje studentom usługi informacyjne, jak również systematycznie organizuje szkolenia. Prowadzi domową stronę internetową <https://bg.awf.wroc.pl>, która pomaga w poruszaniu się po zasobach i informuje o usługach oraz istotnych wydarzeniach, jak np. informacje o nowo zakupionych zasobach, bazach, dostępach testowych, źródłach elektronicznych, itp. Na stronie umieszczono bogaty zbiór instrukcji wyszukiwawczych, prezentacji, filmów instruktażowych, szkoleń bibliotecznych, poradników itp. Biblioteka czynnie uczestniczy w mediach społecznościowych prowadząc konto na Facebooku i Instagramie.

W Bibliotece wyodrębnione zostało pomieszczenie do pracy własnej czytelników, wyposażone w kanapy, pufy, fotele. W roku 2020 zorganizowano wypożyczalnię samoobsługową z wolnym dostępem do poczytnych książek i skryptów, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach. W nowo powstałej wypożyczalni samoobsługowej dostępne zainstalowano dwa stanowiska do samodzielnego wypożyczania oraz inteligentny regał służący do samodzielnego zwrotów książek. W czasie pandemii przygotowano procedury postępowania i wytyczne dotyczące bezpieczeństwa epidemiologicznego w Bibliotece (dostępne na stronie domowej w zakładce Biblioteka- COVID 19).

Od 2020 roku, gdy wprowadzono w kraju działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2 Akademia Wychowania Fizycznego **dokonała implementacji metod i technik kształcenia na odległość**, zgodnie z obowiązującym od marca 2020 Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W nawiązaniu do Zarządzenia Rektora 32/2020 z dn. 23.03.2020 roku **powołano Zespół ds. kształcenia studentów i doktorantów (Załącznik 8.2)**. W celu zapewnienia studentom i pracownikom Uczelni jak najlepszego wsparcia **powołano Pełnomocnika Rektora ds. Kształcenia na Odległość**. W celu prowadzenia kształcenia na odległość uruchomiono na Uczelni System wspomagający organizację zajęć wirtualnych z wykorzystaniem platformy ZOOM oraz platformę e-learningową Moodle AWF Wrocław. W celu wsparcia nauczycieli akademickich przygotowano pracownię z dostępem do sprzętu komputerowego i sieci internetowej, z której można korzystać z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Dodatkowe wsparcie dla studentów w czasie epidemii:

- nie obowiązuje limit dwóch zapomóg w roku akademickim – oznacza to, że student może złożyć wniosek o zapomogę za każdym razem, kiedy jego sytuacja życiowa pogorszyła się, np. z powodu utraty źródła dochodu przez studenta albo członka jego rodziny;
- zapomogi są przyznawane przez prorektora, a nie Komisję Stypendialną, aby wszystko odbywało się sprawnie;
- wnioski o zapomogi są rozpatrywane w trybie uproszczonym - zgodnie z regulaminem świadczeń dla studentów.

Dodatkowo zmianie uległ sposób składania dokumentów stypendialnych, a Komisje Stypendialne i Odwoławcze odbywały się online.

Akademia Wychowania Fizycznego dbając o wsparcie studentów organizuje **konsultacje psychologiczne**. Psycholog jest dostępna w każdy czwartek w godz. 16.00-20.00, możliwa jest konsultacja telefoniczna. W zakresie pomocy psychologicznej istnieje możliwość spotkania i specjalistycznych porad: <https://awf.wroc.pl/aktualnosci/pomoc-psychologiczna-dla-studentow-i-doktorantow-naszej-uczelni-6009>.

Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu stwarza studentom z niepełnosprawnościami dobre warunki udziału w procesie kształcenia i badaniach naukowych, realizując tym samym postanowienia ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. By jak najlepiej realizować te zadania powołany jest na Uczelni **Pełnomocnik Rektora ds. Kształcenia Studentów z Niepełnosprawnością**. Do działań podjętych celem wsparcia studentów AWF we Wrocławiu z niepełnosprawnościami, należy zaliczyć:

- rozpoznanie faktycznej liczby studentów z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności,
- określenie ich potrzeb oraz zaistniałych u nich problemów związanych z kształceniem w murach naszej Uczelni,
- udzielanie porad, konsultacji oraz pomocnych wskazówek studentom z niepełnosprawnością i ich rodzicom, pracownikom Uczelni oraz osobom z niepełnosprawnością rozważającym podjęcie studiów w AWF we Wrocławiu,
- przygotowanie dokumentacji na życzenie studenta z niepełnosprawnością, w której zawarte są wskazówki dla nauczycieli akademickich pozwalające dostosować im warunki kształcenia adekwatnie do ich potrzeb,
- prowadzenie rozmów na prośbę studentów niepełnosprawnych w ich imieniu z nauczycielami akademickimi w celu lepszego dostosowania dla nich warunków kształcenia,
- zapewnienie studentom z niepełnosprawnością - asystenta wspierającego ich podczas ćwiczeń, wykładów oraz przygotowań do zaliczeń i egzaminów oraz tłumaczy języka migowego, którzy realizują tłumaczenia treści związanych z kształceniem na Polski Język Migowy (PJM) lub System Językowo-Migowy (SJM) dla niesłyszących studentów,
- prowadzenie „wypożyczalni” sprzętu elektronicznego (komputery przenośne w tym jeden zaadaptowany do potrzeb słabowidzących i niewidomych, dyktafony),
- zaopatrzenie Biblioteki AWF we Wrocławiu w sprzęt dla studentów niewidomych i słabowidzących (aktualnie znajdują się w niej w specjalnie oznaczonych miejscach w czytelni powiększalnik tekstu wraz z notatnikiem Braila, komputer i skaner ze specjalnym oprogramowaniem dla osób niewidomych oraz komputer przenośny z linijką brajlowską) oraz wjazd dla wózków inwalidzkich;
- wzbogacenie zasobów Biblioteki AWF we Wrocławiu za pomocą IBUK Libra -platformy książek elektronicznych umożliwiającej dostęp do publikacji z oferty Wydawnictwa Naukowego PWN oraz innych wydawnictw (dostęp do publikacji z sieci bibliotecznej: <http://libra.ibuk.pl> – /, który umożliwia, wygodne dla niepełnosprawnych studentów, korzystanie z publikacji w bibliotece i warunkach domowych),
- szkolenie kadry pracowników AWF we Wrocławiu pod kątem pracy ze studentem z niepełnosprawnością (dwa szkolenia w terminach: 14-15.12.20 i 17.12.20 oraz 20-22.12.20) „W świecie cisy. Komunikacja ze studentami z niepełnosprawnością słuchu” dla wszystkich pracowników biblioteki i wybranych nauczycieli akademickich w AWF We Wrocławiu,
- organizacja dodatkowych i bezpłatnych lekcji języka angielskiego dla chętnych studentów AWF we Wrocławiu z niepełnosprawnością (ostatnie w 2016, aktualnie nie są organizowane),
- prowadzenie zakładki na stronie internetowej AWF celem zwiększenia dostępności przygotowanej oferty dla studentów niepełnosprawnych (Studenci / Kształcenie Niepełnosprawnych / Informacje),
- organizacji audytu strony internetowej AWF we Wrocławiu pod kątem ich zgodności ze standardem WCAG 2.1 (warto zauważyć, że strona AWF we Wrocławiu posiada ułatwienia dla osób z dysfunkcją wzroku: zmianę rozmiaru tekstu oraz zmianę kontrastu),
- zakup systemów wspomagania słuchu (przenośne pętle indukcyjne) do miejsc, w których są obsługiwani studenci np. dziekanaty (zakupione jeszcze nieprzekazane),

- wsparcie dla konserwacji i napraw wind oraz platform dla osób niepełnosprawnych i przygotowanie oznakowań poziomych - kopert dla osób niepełnosprawnych,
- zakup krzeseł ewakuacyjnych, które umożliwiają rozwiązać problem ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania się po schodach w budynku (zakupione w trakcie montażu w większości obiektów AWF we Wrocławiu: budynki P1-P-5, Hala Wielofunkcyjna, Budynek WOS, Pływalnia, Domy Studenckie, budynki przy ul. Witelona, Ośrodek AWF w Olejnicy). Niepełnosprawni studenci mogą ubiegać się o dodatkowe środki finansowe składając wniosek o stypendium specjalne.

Uczelnia tworzy warunki i zachęca studentów do angażowania się, poza obowiązkiem uczenia się, w działalność dodatkową zarówno o charakterze badawczym, jak i społecznym.

2. Formy wsparcia krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Zgodnie z Regulaminem Studiów **student może realizować część programu studiów na innej Uczelni** lub w instytucji krajowej lub zagranicznej na podstawie indywidualnego programu studiów, w szczególności w ramach porozumień lub programów, których Akademia jest sygnatariuszem. Zasady kierowania studentów Akademii na studia, staż, praktykę lub inne formy kształcenia do innej uczelni lub instytucji i odbywania tam studiów oraz zasady przyjmowania na studia w Akademii studentów z innych uczelni regulują odrębne przepisy. Pełnomocnik Rektora ds. mobilności studentów w porozumieniu ze studentem zamierzającym realizować część programu studiów poza Akademią, po uzgodnieniu z dziekanem, zawiera i w razie potrzeby zmienia porozumienie o programie studiów oraz ustala związane z tym obowiązki studenta na innej uczelni lub w instytucji. Indywidualny program studiów zrealizowany w innej uczelni lub instytucji jest traktowany jako równoważny i stanowi podstawę zaliczenia studentowi przez dziekana semestru studiów. Jeżeli z powodu różnic programowych między planem studiów w Akademii, a ofertą dydaktyczną uczelni, do której został skierowany student, dziekan przed wyjazdem studenta na studia w innej uczelni lub instytucji w porozumieniu o programie studiów wyznacza przedmioty uzupełniające różnice programowe i termin ich zaliczenia. Zmiana tak wyznaczonych przedmiotów lub terminu ich zaliczenia może nastąpić tylko za zgodą studenta. Spełnienie tych warunków skutkuje zaliczeniem odpowiedniego semestru studiów. W szczególnych przypadkach dziekan może na wniosek studenta wyrazić zgodę na realizację części programu studiów w innej uczelni, z którą nie zawarto porozumienia.

Mobilność międzynarodowa studentów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu realizowana jest **w ramach Programu Erasmus+**. Wymiana międzynarodowa w ramach programu Erasmus + została opisana **w Kryterium 7**. W ostatnich latach Uczelnia aktywnie realizowała projekty mobilności edukacyjnej w ramach tzw. Akcji 1 Programu Erasmus – mobilność studentów i pracowników uczelni. Akcja wymiany jest wspierana na każdym etapie udziału w Programie – od momentu rekrutacji i kwalifikacji, poprzez okres realizacji, aż do momentu merytorycznego, administracyjnego oraz finansowego rozliczenia mobilności poprzez działania promocyjne i informacyjne wielu podmiotów (Biuro Prorektora, Uczelnianego Koordynatora, Uczelnianą Radą Samorządu Studenckiego AWF, Dziekanat). Studenci mają także wsparcie językowe korzystając z platformy Online Linguistic Support i wsparcie merytoryczne ze strony Pełnomocnika Dziekana ds. Programu Erasmus. Wszelkie informacje na temat działań podejmowanych przez Uczelnię są umieszczane m.in. na stronie internetowej.

3. Wsparcie studentów we wchodzeniu na rynek pracy i kontynuowaniu edukacji

Na Uczelni działa **Biuro Karier**, gdzie studenci i absolwenci mają możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji i pozostałych "usług" określonych w regulaminie.

Biuro Karier i Rekrutacji:

- pomaga studentom i absolwentom wejść na rynek pracy i rozwijać się zawodowo;
- dostarcza kandydatom na studia informacji o ofercie edukacyjnej;
- bierze udział w spotkaniach z kandydatami i targach edukacyjnych;
- obsługuje i weryfikuje dokumenty cudzoziemców aplikujących na studia w języku polskim;
- dostarcza informacji o rynku pracy: procedurach rekrutacyjnych firm, wymaganiach wobec kandydatów, możliwości podwyższenia swoich kwalifikacji zawodowych, językowych, szkoleniach w kraju i za granicą;
- pozyskuje od pracodawców oferty pracy, praktyk i staży w kraju i zagranicą oraz weryfikuje ich zgodność;
- prowadzi doradztwo zawodowe w formie grupowej oraz indywidualnej dla studentów i absolwentów;
- przeprowadza testy określające predyspozycje i preferencje zawodowe;
- pomaga ustalić ścieżkę kariery;
- uczy autoprezentacji: pomaga jak najlepiej zaprezentować się pracodawcy, sporządzić życiorys oraz list motywacyjny, pomyślnie odbyć rozmowę kwalifikacyjną, przeprowadza symulacje rozmów kwalifikacyjnych w języku polskim lub angielskim w oparciu o wytyczne pracodawcy;
- buduje bazę pracodawców oraz studentów i absolwentów, w celu wyselekcjonowania potencjalnych pracowników o umiejętnościach i predyspozycjach najbardziej odpowiadających wymaganiom pracodawcy;
- monitoruje działania zawodowe i osiągnięcia absolwentów na rynku pracy, a na podstawie zgromadzonych danych i statystyk informuje Uczelnię o dalszych losach absolwentów w działalności nie wchodzącej w zakres MNiSW, co wynika z ustawy i rozporządzeń;
- inicjuje spotkania studentów i absolwentów z pracodawcami tj. konferencje, seminaria, prezentacje firm na terenie Uczelni, Targi Pracy;
- promuje wizerunek Uczelni w środowisku akademickim oraz poza jego obrębem;
- prowadzi stronę internetową Biura Karier oraz fanpage @biuro.karier.awf.wroc na portalu społecznościowym Facebook;
- dostarcza informacji dotyczących zakładania własnej działalności gospodarczej;
- wyszukuje informacje o konferencjach czy też bezpłatnych warsztatach oraz wolontariatach, których celem jest uzupełnienie wiedzy i umiejętności studentów.

Z pomocy Biura Karier i Rekrutacji mogą korzystać: kandydaci na studia; studenci i absolwenci chcący uzyskać poradę zawodową oraz informację o sytuacji na rynku pracy; pracodawcy poszukujący odpowiednich kandydatów na oferowane przez nich miejsca pracy oraz praktyki i staże.

Studenci/absolwenci mogą poszerzać swoje kompetencje poprzez realizację studiów podyplomowych w AWF Wrocław w Centrum Doskonalenia Kadr - <http://cdk.awf.wroc.pl/>.

4. Wsparcie aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

Uczelnia wpiera aktywnie wszelkie przejawy studenckiej aktywności kulturalnej, społecznej, artystycznej czy organizacyjnej. Studenci Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, w tym

studenci kierunku Turystyka i Rekreacja są osobami bardzo aktywnymi również poza polem naukowym. Uczelnia stwarza warunki do pozadydaktycznej aktywności studentów, między innymi kulturalnej, artystycznej i sportowej. Na AWF Wrocław działa Klub Górski Olimp im. T.Nowaka, gdzie przy wsparciu Uczelni studenci realizują swoje pasje związane z górami.

W celu wsparcia studentów szczególnie uzdolnionych powołany jest **Pełnomocnik Rektora ds. Studentów Uzdolnionych Artystycznie**.

Uczelnia stwarza studentom uzdolnionym artystycznie także **system dodatkowej motywacji**, do którego należy zaliczyć:

- a/ przyznawanie punktów do rankingu stypendialnego dla najlepszych studentów za działalność artystyczną, które pozwalają uzyskać stypendium studentom działającym w zakresie kultury i posiadającym osiągnięcia artystyczne (udział jako wykonawcy w koncertach, festiwalach krajowych, festiwalach międzynarodowych),
- b/ możliwość uzyskania ITS pozwalającego na płynne łączenie toku studiów i uczestnictwo w zajęciach artystycznych,
- c/ wyróżnienie na forum Uczelni np. poprzez wręczanie dyplomów na uroczystościach uczelnianych.

Informacje o możliwościach działania na Akademii Wychowania Fizycznego w zakresie kultury pojawiają się już na etapie aplikacji kandydatów na studia – n.p. stoiska informacyjne na Dniach Otwartych. Ponadto informacje są udostępniane w następujący sposób: systemy multimedialne na terenie Uczelni (system monitorów i komunikatorów), strona internetowa Uczelni i portale społecznościowe, systemy wizualne Uczelni - plakaty i ogłoszenia w gablotach, ulotki, spotkania informacyjne na początku każdego roku akademickiego.

Działalność kulturalna i artystyczna studentów ma formę współpracy dobrowolnej i z założeniem dobrej woli stron. Studenci mają możliwość zgłaszania swoich uwag i wniosków co do form działania i przedsięwzięć kulturalnych do Pełnomocnika, i o ile nie napotykają ograniczeń finansowo – organizacyjnych w większości są one realizowane. Studenci mogą zgłaszać swoje prośby o wsparcie lub pomoc w swoich sprawach związanych z funkcjonowaniem na Uczelni. W razie pojawienia się skarg lub konfliktów niemożliwych do rozwiązania wewnętrznie, przewidziana jest droga skarg zgodna z podległością w strukturze Uczelni (Kierownik Biura Promocji > Prorektor d.s. Organizacyjnych i współpracy z otoczeniem).

Na Uczelni funkcjonuje Zespół Pieśni i Tańca AWF "Kalina", próby odbywają się w obiektach Uczelni i są prowadzone przez kadrę zatrudnioną przez AWF. Dodatkowo działania te są wsparte przez środki finansowe i znajdują się w planie finansowym Uczelni.

5. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych

W Uczelni istnieje system motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w procesie uczenia się. Jednym z narzędzi służących aktywizacji do efektywnej nauki jest **stypendium Rektora** (Zarządzenie Rektora 104/2020; **Zał.8.3**). Stypendium Rektora może otrzymać student, który za poprzedni rok studiów uzyskał wysoką średnią ocen ze wszystkich przedmiotów objętych planem studiów i programem nauczania lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym, zdobyte od 1 października ubiegłego roku akademickiego do 30 września kolejnego roku. Wszystkie informacje dotyczące systemu wsparcia, w tym pomocy materialnej dostępne są dla studentów w Biurze Spraw studenckich oraz przez Portal Studencki <http://student.awf.wroc.pl/portal/>. Szczegółowy opis

sposobów wsparcia materialnego studentów znajduje się w Regulaminie świadczeń dla studentów i doktorantów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (Załącznik 1 do zarz. /2020; **Zał.8.4**)

6. Obsługa administracyjna

Studentom zapewnia się również skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną.

Dziekanat Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu czynny jest dla studentów od poniedziałku do piątku w godz. 10-13 (oprócz czwartków). Dodatkowo dla studentów studiów niestacjonarnych odbywają się dyżury w soboty w godz. 9-13.

Oprócz obsługi bezpośrednio w dziekanacie oraz przez telefon, informacje są zamieszczane dla studentów na stronie Uczelni www.awf.wroc.pl:

- w zakładce: Dydaktyka – Dziekanat Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu – Informacje dla studentów, Zarządzenia Dziekana, dane kontaktowe Dziekanatu, dyżury Dziekana i Prodziekanów;
- w zakładce: Studenci – Dokumenty do pobrania, zamieszczone są wzory najczęściej składanych podań, a także najważniejsze dokumenty: Statut Uczelni, Regulamin studiów, Regulamin opłat;
- w zakładce: Dydaktyka – Praktyki i obozy, zamieszczone są wszystkie informacje oraz dokumenty do pobrania przez studentów, związane z realizacją praktyk studenckich.

Oprócz obsługi formalnej całego procesu dydaktycznego Dziekanat uaktualnia legitymacje studenckie, wydaje karty obiegowe, dokonuje formalności związanych z przejściem studenta na inną Uczelnię lub kierunek studiów, sporządza wyciąg z przebiegu studiów na prośbę absolwentów z dawnych lat, przygotowuje dokumentację do egzaminów dyplomowych, sporządza i wydaje dyplomy ukończenia studiów, legitymacji instruktorskich.

W zakresie obsługi administracyjnej na Uczelni funkcjonuje system e-Dziekanat, stanowiący narzędzie zapewniające wysoki poziom obsługi studenta. Funkcje systemu:

- indeks elektroniczny studenta daje możliwość stałego kontrolowania stanu wpisanych ocen, deficytów punktów ECTS;
- w systemie widoczne są informacje o decyzji odnośnie przedłużenia sesji lub przyznaniu ITS,
- wgląd do aktualnego rozkładu zajęć na dany semestr studiów,
- wgląd do stanu płatności za usługi edukacyjne (czesne, powtarzanie przedmiotów, opłata za legitymację);
- możliwość przeprowadzania zapisów elektronicznych: do grup, na specjalności, na zajęcia do wyboru,
- możliwość zamieszczania ankiet studenckich oraz ogłoszeń dla studentów,
- możliwość pobierania przez studenta dokumentów zamieszczonych w systemie,
- możliwość wysyłania poprzez system wiadomości do dziekanatu oraz nauczycieli.

W celu usprawnienia systemu składania przez studentów podań i wniosków trwają prace nad wdrożeniem w roku 2021 usługi e-teczka, która umożliwi automatyczną rejestrację wniosków składanych przez Internet, niezależnie od miejsca przebywania, czasu oraz wykorzystywanego sprzętu informatycznego. Usługa umożliwi studentom składanie wniosków w formie elektronicznej. Każdy student będzie miał możliwość składania wniosku zgodnie z obowiązującymi na Uczelni wzorami dokumentów. Wypełniony przez studenta formularz wraz z załącznikami trafi do właściwej osoby decyzyjnej w celu rozpatrzenia. Na każdym etapie procedowania student będzie miał możliwość podglądu statusu swojego dokumentu. Po rozpatrzeniu wniosku student otrzyma drogą mailową informację nt. swojego wniosku. Wprowadzenie tej usługi wyeliminuje potrzebę wizyty studenta w dziekanacie, dzięki czemu proces składania wniosków zostanie usprawniony.

O wysokim poziomie kompetencji oraz zaangażowania pracowników Dziekanatu, świadczyć może przyznany trzykrotnie (w roku 2017, 2018 oraz 2019) tytuł Najlepszy Dziekanat „Primus Inter Pares”, w głosowaniu studentów organizowanym corocznie w ramach „Wufaliów”. Warto zaznaczyć, że w ciągu ostatnich kilku lat nie wpłynęła żadna skarga dotycząca obsługi studenta w Dziekanacie.

Ważny element obsługi studenta stanowi **obsługa administracyjna w zakładach**, głównie w zakresie kontaktu z nauczycielami, udzielania informacji o konsultacjach, wsparcia organizacyjnego w zakresie realizowanego w zakładach procesu dydaktycznego. Informacje o aktualnych konsultacjach zamieszczane są na stronie internetowej Uczelni www.awf.wroc.pl w zakładce: Struktura Uczelni – Wydział WFiS – zakłady.

Kwestie związane z **rozstrzygnięciem skarg i rozpatrywaniem wniosków** zgłaszanych przez studentów określa Regulamin Studiów. Za kontakt ze studentami oraz rozpatrywanie zgłoszonych przez nich problemów odpowiada Prodziekan ds. Studenckich. W sytuacjach problematycznych i konfliktowych student może także zwrócić się do: Rektora, Dziekana, Samorządu Studentów, czy opiekuna roku. Zgodnie z Procedurą nr 11 Uczelnianej Komisji Jakości Kształcenia - student lub grupa studentów zgłasza zaistniały konflikt rzeczowy lub emocjonalny Dziekanowi lub Prodziekanowi. Dziekan wyznacza rozjemcę konfliktu/mediatora konfliktu lub jest rozjemcą konfliktu/mediatorem konfliktu. Rozjemca mediator konfliktu próbuje doprowadzić sytuację do polubownego zakończenia konfliktu. Jeżeli sytuacja konfliktowa nie będzie rozwiązana polubownie to student lub grupa studentów zgłaszających konflikt informują o konflikcie właściwego dla sprawy prorektora.

7. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

W celu realizacji wyżej wymienionych działań powołano Pełnomocnika Rektora ds. przeciwdziałania działaniom dyskryminacyjnym (Zarządzenie 31/2020; **Załącznik 8.5**). Reaguje on na wszelkie głosy studentów dotyczące zachowań dyskryminujących, stanowiących barierę w dostępie do pełnego uczestnictwa w życiu akademickim i w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy. Studenci mają możliwość zgłaszania swoich uwag zgodnie z opracowaną procedurą (Zarządzenie 41/2020, **Załącznik 8.6**). W ramach swoich obowiązków Pełnomocnik organizował dla wspólnoty akademickiej AWF we Wrocławiu spotkanie z prawnikiem na temat praw człowieka. Spotkanie odbyło się dnia 07.12.2020 roku za pomocą platformy ZOOM.

Zarządzeniem Rektora 52/2018 z dn. 7.09.2018r. został powołany **Pełnomocnik Rektora ds. Mobbingu (Załącznik 8.7)**. Po konsultacjach z Panią prawnik w obecności Pana Rektora ustalono kierunki polityki antymobbingowej Uczelni. W dniu 15.05.2019 ukazało się zarządzenie Rektora 37/2019 ws wewnętrznej polityki antymobbingowej i zasad przeciwdziałania mobbingowi (**Załącznik 8.8**). Tak przygotowane procedury pozwalają na właściwe działanie Pełnomocnika.

7. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Uczelnia wspiera materialnie i niematerialnie organizacje studenckie tworząc możliwości rozwoju i działalności na rzecz społeczności studenckiej.

W rozwoju systemu opieki, ale i zarazem poprawie jakości kształcenia służy stała współpraca władz Wydziału z samorządem studentów, który współuczestniczy w rozwiązywaniu problemów procesu kształcenia. Przedstawiciele studentów uczestniczą w działalności Senatu, są członkami Rady Wydziału i komisji wydziałowych, mając tym samym realny wpływ na wiele podejmowanych decyzji na Wydziale.

Organy samorządu studenckiego są uprawnione do podejmowania działań w sprawach określonych w regulaminie samorządu studenckiego. Studenci mogą rozwijać swoje kompetencje w działalności organizacyjnej poprzez aktywne uczestnictwo w Uczelnianej Radzie Samorządu Studenckiego. W strukturze organizacyjnej powołany jest m. in. Koordynator ds. Turystyki i Rekreacji - <https://awf.wroc.pl/studenci/samorząd-studencki>. Reprezentantem roku studiów lub grupy dziekańskiej jest starosta.

Studenckie Towarzystwo Naukowe (STN) wspiera działalność studentów w obszarze rozwoju zainteresowań naukowych poprzez uczestnictwo w aktywnych studenckich kołach naukowych (SKN). Lista kół jest na bieżąco aktualizowana i widnieje na stronie internetowej. Swoje cele STN realizuje we współpracy z Opiekunami SKN oraz Zarządem STN. Zadania koordynuje pełnomocnik Rektora ds. STN. Do głównych celów STN należą m.in. informowanie, inicjowanie i pomoc w działalności naukowej (udział w konferencjach naukowych, projektach, warsztatach), propagowanie i upowszechnianie osiągnięć członków STN, aplikowanie do konkursów dotujących zadania publiczne. W tym celu na stronie internetowej oraz fanpage Facebook udostępniane są aktualności oraz informacje. Jednym z głównych zadań STN jest organizacja corocznej Konferencji Naukowej dla Młodych Naukowców „Wieczór Naukowca”. Dodatkowo studenci mogą rozwijać swoje kompetencje w zakresie pracy organizacyjnej w Zarządzie STN oraz Komitecie organizacyjnym Konferencji.

8. Sposoby, częstotliwości i zakres monitorowania, ocena i doskonalenie systemu wsparcia oraz motywowania studentów, ocena kadry wspierającej proces kształcenia, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

W Uczelni zostały opracowane systemowe rozwiązania, uwzględniające udział studentów w ocenie wsparcia ich rozwoju w zakresie dydaktycznym, badawczym, zawodowym i społecznym, które pozwalają na skuteczne monitorowanie procesu kształcenia oraz sprawne działanie w kierunku jego doskonalenia. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Na Uczelni funkcjonuje **Komisja Jakości Kształcenia**, której zadaniem jest m.in. opracowanie i stałe doskonalenie procedur zapewniających wysoką jakość realizacji programów kształcenia obowiązujących w Akademii, analiza jakości kształcenia w Akademii na podstawie oceny uchwał rad wydziałów poświęconych jakości kształcenia oraz raportów Wydziałowych Komisji Jakości Kształcenia; analiza karier zawodowych absolwentów oraz opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej; ocena funkcjonowania i określanie kierunków doskonalenia informatycznych systemów wspierania procesu dydaktycznego; analiza mobilności studentów i doskonalenie metod wspierających jej poprawę; nadzór nad zapewnieniem odpowiednich warunków efektywnego kształcenia studentów w obiektach uczelnianych. Zgodnie z procedurami, zaakceptowanymi przez Senat AWF, Komisja dokonuje oceny jakości kształcenia, również na podstawie ankiet studentów.

Ankieta ewaluacyjna, wypełniana jest anonimowo przez studentów po zakończeniu każdego semestru. Analizy jej wyników dokonują Kierownicy Zakładów, Dziekan, Prorektor ds. Nauczania, Senat, Rektor. Nauczyciele akademicki mają obowiązek zapoznania się z wynikami ankiety. Uzyskane wyniki oceny jakości zajęć świadczą o wysokim poziomie ich prowadzenia i są bardzo podobne do uzyskiwanych w latach ubiegłych. UKJK zwraca uwagę na konieczność dalszego monitorowania jakości zajęć oraz określenie działań zmierzających do podniesienia jakości kształcenia z uwzględnieniem specyfiki kierunku.

Przeprowadzana jest również ankieta, umożliwiająca ocenę jakości kształcenia absolwentom Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, uwzględniająca program i organizację studiów oraz przydatność wiedzy i umiejętności osiągniętych na studiach I i II stopnia.

Do zadań komisji należy także formułowanie wniosków naprawczych, które Komisja umieszcza corocznie w Raporcie rocznym Uczelnianej Komisji Jakości Kształcenia AWF we Wrocławiu.

Prowadzone działania uwzględniające monitoring i ocenę jakości pracy kadry akademickiej oraz wspierające organizację procesu kształcenia przynoszą efekty w zakresie doskonalenia systemu wsparcia dydaktycznego czy zawodowego udzielanego studentom. Wśród takich rezultatów warto wymienić np.: dostosowanie organizacji zajęć do potrzeb studentów, rozwijanie kompetencji pracowników obsługi administracyjnej oraz dostosowania komunikacji internetowej do oczekiwań użytkowników.

W styczniu 2021 roku decyzją Zespołu Kolegium Dziekańskiego przeprowadzono badania oceny prowadzenia procesu dydaktycznego w Akademii Wychowania Fizycznego przez nauczycieli akademickich w czasach pandemii SarsCov2. Celem było:

- 1) uzyskanie informacji na temat wykorzystania i przebiegu zdalnego nauczania z perspektywy nauczycieli akademickich, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystywanych metod, technik i funkcji platform: Zoom i Moodle,
- 2) zebranie opinii na temat przebiegu zajęć i postawy studentów podczas zdalnego nauczania,
- 3) rozpoznanie obszarów w kształceniu zdalnym, w których wymagana jest interwencja służąca podniesieniu jakości nauczania.

Podobne działania prowadzi Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, monitorując na bieżąco uwagi od nauczycieli akademickich.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

1. Dostęp do informacji o studiach

W interesie Uczelni jest zapewnienie odpowiednich dla danych grup interesariuszy sposobów udostępniania informacji, ich zgodności oraz dostępności rozpowszechnianych treści z uszanowaniem wytycznych Ministerstwa Edukacji i Nauki, Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz odpowiadających przepisów prawa. W efekcie dostosowania publicznego dostępu do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach do proponowanych zaleceń, przebieg jak i efekty procesu kształcenia mają charakter przejrzysty i jawny. Jednakże w celu zachowania poufności danych (ustawa o ochronie danych osobowych, zasady RODO), szereg specyficznych informacji czy też danych wrażliwych jest udostępniony wyłącznie osobom do tego upoważnionym. Na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, dokumentem regulującym zasady polityki otwartego dostępu jest Uchwała Senatu nr 50/2017 z dnia 14 września 2017r. (**Załącznik 9.1.1, Załącznik 9.1.2**) oraz zarządzenie Rektora nr 69/2018 z dnia 14. listopada 2018 r w sprawie: polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych (**Załącznik 9.2.1; Załącznik 9.2.2**).

Zgodnie z wymogami prawnymi określonymi w ustawie o dostępie do informacji, dotyczącej instytucji publicznych, AWF we Wrocławiu prowadzi **Biuletyn Informacji Publicznej** w oparciu o Scentralizowany System Dostępu do Informacji Publicznej. Ponadto szereg informacji związanych z funkcjonowaniem poszczególnych działów/ jednostek Uczelni jest zamieszczany na stronie

internetowej, portalach oraz platformach internetowych i na bieżąco aktualizowany przez specjalnie w tym celu wyznaczone osoby. Wykorzystanie wielu kanałów informacji (w tym internetowych) pozwala zapewnić publiczny, nieograniczony czasowo ani przestrzennie, dostęp do informacji o studiach dla szerokiego grona odbiorców. W odpowiedzi na zmieniające się potrzeby odbiorców rozpowszechnianych treści, udoskonalając **serwisy wewnątrzuczelniane**, wykorzystano szereg udogodnień umożliwiających skuteczniejsze wykorzystanie ich przez użytkowników. Mając na uwadze aspekty związane z poprawą działania **strony internetowej Uczelni** (nawigacja) oraz zwiększenie jej intuicyjności (na podstawie najczęściej otwieranych treści) aktualizowana jest sekcja „na skróty”. W 2019 roku został odnowiony interfejs strony oraz wdrożone dodatkowe usprawnienia strony. Uwzględniając zróżnicowane potrzeby interesariuszy zadbano również o wdrożenie sposobów prezentacji informacji umożliwiających nieskrępowane korzystanie z nich przez osoby z niepełnosprawnością. W projekcie strony internetowej wykorzystano dobre rozwiązania stosowane w projektowaniu serwisów internetowych, uwzględniające łatwość dostępnosci oraz czytelności prezentowanych treści dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Kodowanie strony internetowej jest kompatybilne z oprogramowaniem umożliwiającym czytanie tekstu na głos (np. czytnik ekranu). Z myślą o użytkownikach z niepełnosprawnościami zadbano o zrozumiałość, czytelność tekstu (formatowanie tekstu, możliwość zmiany wielkości czcionki, zastosowano kontrast kolorystyczny). Uwzględniając umiędzynarodowienie Uczelni oraz dążąc do zapewnienia zrozumienia udostępnianych informacji dla osób nieposługujących się językiem polskim, dostępna jest również angielska wersja strony internetowej Uczelni. Dostępne są grafiki, które w prosty i przejrzysty sposób prezentują udostępniane treści. Ponadto mając na uwadze bezpośredni system przekazywania informacji prowadzi się działania zmierzające do wyeliminowania barier architektonicznych i technicznych oraz utrudnień w dostępności obiektów Uczelni dla osób z niepełnosprawnościami.

W polityce komunikacyjnej Uczelni, klasyfikuje się dwa podstawowe systemy przekazywania informacji **bezpośredni i pośredni**. Bezpośredni obejmuje spotkania z Władzami Uczelni, Kierownikami Zakładów, Samorządem Studenckim oraz indywidualne konsultacje z pracownikami dydaktycznymi lub administracyjnymi. W trakcie konsultacji pracownicy są również dostępni pod wewnętrznymi numerami telefonu lub w systemie telekonferencyjnym Zoom. W każdym Zakładzie, jednostce administracyjnej, obiekcie sportowym, bibliotece oraz domu studenckim znajdują się gabloty, w których wywieszane są dedykowane, aktualne ogłoszenia, akty prawne, regulaminy lub programy studiów. Biuro Promocji Uczelni we współpracy z Działem Rekrutacji odpowiada również za bezpośrednie formy udostępniania kandydatom na studia informacji o studiach (rozpowszechnianie broszur informacyjnych, informatorów o kierunkach studiów prowadzonych na Uczelni, ulotek drukowanych, reklam internetowych), uczestnictwo w targach edukacyjnych, organizację drzwi otwartych (w tym online), od 2020 roku wirtualny pokój konsultacyjny. Idąc z duchem czasu oraz w odpowiedzi na specyfikę aktualnej sytuacji związanej z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (zagrożenia epidemiologicznego) Uczelnia dbając o nieograniczony czasowo ani przestrzennie dostęp do informacji intensywnie rozbudowuje internetowe kanały informacji, w tym biorąc pod uwagę potencjalnie używany przez odbiorców sprzęt i oprogramowanie.

Mając na uwadze konieczność zagwarantowania aktualności informacji udostępnianych przy wykorzystaniu strony podmiotowej **Biuletynu Informacji Publicznej** (<https://bip.awf.wroc.pl/>), w miarę pojawiania się w serwisie wewnętrznym Uczelni, wszelkie informacje oraz akty prawne publikowane są sukcesywnie z zachowaniem wytycznych dotyczących wymogów terminowego informowania opinii publicznej wynikającego z obowiązujących aktów prawnych regulujących zasady

o dostępie do informacji publicznej w Polsce. W BIP Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, na stronie głównej znajdują się następujące foldery: **AWF Wrocław** (*Informacje o Uczelni, Władze, Senat, Rada Uczelni, Rada Kolegium Naukowego, Praca w AWF, Informacje Komisji Wyborczej Akademii, Rzecznik prasowy, Informacje ogólne, Zespół Spraw Niejawnych i Obronnych, Strona główna, Działalność Uczelni*); **Działalność Uczelni** (*Podstawy prawne działalności, Akty Prawne AWF, Struktura organizacyjna od dnia 01.09.2020 r., Struktura organizacyjna do dnia 31.08.2020 r., Sprawozdania z działalności, Przeprowadzone kontrole wewnętrzne, Przeprowadzone kontrole zewnętrzne, Majątek AWF, Przetargi, Załatwianie spraw, Ochrona danych osobowych RODO*); **Studia** (*Rekrutacja na studia, Programy studiów, Regulaminy, Wzory dyplomów, Opłaty za studia, Jakość kształcenia, Uczelniana Rada Samorządu Studenckiego, Studia Doktoranckie, Studia Podyplomowe, Centrum Doskonalenia Kadr, Kształcenie osób z niepełnosprawnością, ERASMUS*); **Nauka** (*Informacje, Przewody doktorskie, Postępowania habilitacyjne, Postępowania o nadanie tytułu profesora*); **Projekty** (*Wykaz aktualnie realizowanych projektów*).

Jednym z głównych kanałów dystrybucji informacji jest **strona internetowa** (<https://awf.wroc.pl/>). Strona internetowa działa w porozumieniu z dodatkowymi portalami oraz serwisami wewnątrzuczelnianymi (teleinformatycznymi), które wspólnie zapewniają kompleksowy dostęp do aktualnych, najważniejszych informacji zróżnicowanym grupom interesariuszy, tworząc jednocześnie repozytorium wiedzy o kierunku. Główna strona internetowa składa się z serwisu zewnętrznego (dostęp publiczny, nie wymaga logowania) oraz serwisu wewnętrznego (wymaga autoryzacji). **W serwisie wewnętrznym**, po dokonaniu autoryzacji konta, pracownicy mają dostęp do informacji oraz aktów prawnych publikowanych przez: JM Rektora, Senat, Radę Uczelni, Radę Kolegium Naukowego, Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, Prorektora ds. Nauczania, Prorektora ds. Studenckich i Sportu Akademickiego, Dziekanat Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu, Komisję Wyborczą Akademii, Kanclerza, Bibliotekę oraz Centrum Informatyczne. Na stronie internetowej Uczelni (**serwis zewnętrzny**) w zakładkach „studenci”, „studia” oraz „dydaktyka” znajdują się ścieżki dostępu do: **Dziekanatu Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu** (*akty prawne, rozporządzenia Dziekana, charakterystyka systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, wsparcia w procesie uczenia się*), **Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia, Regulaminu Studiów, e-Dziekanatu** (*informacje o przebiegu rekrutacji, opłatach i rozliczeniach finansowych, grupach studenckich, programy studiów, rozkłady zajęć, sylabusy, terminarze, zapisy na zajęcia, przebieg oraz efekty procesu kształcenia, indeks, badania ankietowe, regulamin zapisów na zajęcia, możliwość pobrania wszelkich niezbędnych dokumentów w formie elektronicznej, instrukcja obsługi portalu eOrdo Omnis*), **Rekrutacji** (*kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, profil absolwenta, potencjalne miejsce zatrudnienia*), **Portalu Studenckiego, Organizacji Studenckich** (*wsparcia w procesie uczenia się*), **Kierunków Studiów** (*cel kształcenia, tryby kształcenia, charakterystykę warunków studiowania, zasady dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe*), **Programów studiów** (*program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się, oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe*), **Projektów Naukowych, Biura ds. Współpracy z Zagranicą** (*program Erasmus+, projekty i współpraca z zagranicą, umiędzynarodowienie Uczelni, zajęcia w języku angielskim*), **Centrum Języków Obcych** (*zajęcia w języku obcym*), **Zbioru efektów Kształcenia** (*charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się*), **Informatora ECTS** (*program studiów, charakterystykę warunków studiowania*), **Rozkładów zajęć**

(terminarz roku akademickiego oraz organizacja procesu nauczania i uczenia się w tym praktyki i obozy), **E-learningu - Systemów Zoom i Moodle AWF Wrocław** (obejmuje informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie), **Studiów Podyplomowych, Biura Karier** (informacje o praktykach, szkoleniach, kursach, ofertach pracy, możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów) **oraz Biblioteki** (elektroniczne wersje prac dyplomowych).

Jednym z kanałów upowszechniania informacji różnym grupom interesariuszy są liczne **portale społecznościowe** (Facebook (www.facebook.com/awf.wroc/), Instagram (www.instagram.com/awfwroclaw/), Twitter (<https://twitter.com/awfwroclaw>) oraz LinkedIn (<https://pl.linkedin.com/school/akademia-wychowania-fizycznego-we-wroc%C5%82awiu/>)). Od 2012 roku prowadzony jest **kanal w serwisie YouTube** (www.youtube.com/channel/UCEJbfPpQ7oihefxR7mTV AeQ), na którym prezentowane są treści w formie audiowizualnej. Szczegółowe informacje skierowane do kandydatów na studia udostępniane są z wyprzedzeniem na facebookowym profilu Komisji Rekrutacyjnej (www.facebook.com/rekrutacja.awf.wroclaw). W procesie rekrutacji wykorzystywany jest przyjazny technicznie dla kandydatów na studia system: **System Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK)** (<https://omnis.awf.wroc.pl/recruit/register>). Informacje z Biura Karier i Przedsiębiorczości są upubliczniane na profilu o tej samej nazwie (www.facebook.com/biuro.karier.awf.wroc). Od 2017 roku absolwenci są poddawani badaniom ankietowym przez organy zewnętrzne, a wyniki badań dostępne są w Ogólnopolskim systemie monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych ([https://ela.nauka.gov.pl/pl/major?major=4&institution=3885&experience=ALL&graduation Year=2018&limit=10&offset=0](https://ela.nauka.gov.pl/pl/major?major=4&institution=3885&experience=ALL&graduation%20Year=2018&limit=10&offset=0)). W latach ubiegłych obowiązek ten spoczywał na Biurze Karier i Przedsiębiorczości działającym na Uczelni.

Szczegółowe informacje skierowane do studentów są przekazywane przy użyciu następujących środków komunikacji/ źródeł:

- **strona internetowa** (dane są jawne - dostępne publicznie i nie wymagają procesu logowania). W zakładce Dydaktyka - Dziekanat Wychowania Fizycznego i Sportu publikowane są na bieżąco treści zarządzeń Dziekana jak i wszelkie informacje dla studentów związane z organizacją oraz przebiegiem procesu kształcenia;
- **e-mail/poczta studencka** (w celu usprawnienia rozpowszechniania informacji platformy są powiązane z aktualnymi adresami mailowymi studentów oraz osób biorących udział w procesie rekrutacyjnym);
- **platforma e-Dziekanat** (eOrdo Omnis - omnis.awf.wroc.pl) dostępna jako moduł strony internetowej (wymaga przejścia procesu autoryzacji, uwierzytelniania, w efekcie czego każdy student, nauczyciel akademicki oraz pracownik dziekanatu posiada własne, przypisane konto – wygenerowane przez Centrum Informatyczne).
- **platforma Moodle AWF Wrocław** (<https://moodle.awf.wroc.pl/>) oraz **system Zoom** (<https://awf-wroc-pl.zoom.us/>). W ramach zajęć realizowanych na naszej Uczelni studenci korzystają z platformy Moodle AWF Wrocław oraz systemu wideokonferencyjnego Zoom. Uzyskanie dostępu do platformy wymaga wypełnienia kwestionariusza rejestracyjnego, w efekcie czego następuje utworzenie indywidualnego konta studenta lub pracownika. Wyznaczeni pracownicy, z poziomu administratora platformy Moodle AWF Wrocław oraz systemu Zoom AWF Wrocław są odpowiedzialni za nadzór nad działaniem systemu, zapewnienie wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie (m.in. poprzez

przeprowadzanie szkoleń z obsługi platformy, instrukcje obsługi oraz szkolenia w formie video są dostępne na stronie internetowej), koordynację prowadzonych działań jak i monitorowanie skuteczności wykorzystania platformy. W oparciu o uzyskane wyniki badań ankietowych służących ocenie skuteczności przebiegu procesu nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, indywidualne sugestie interesariuszy jak i statystyki udostępnione przez stosowane platformy planowane są na bieżące dalsze działania doskonalące skuteczność procesu kształcenia;

- **Portal studencki (stypendia)** (<https://student.awf.wroc.pl/portal/>) jest prowadzony przez Biuro Spraw Studenckich i Sportu Akademickiego. Publikowane są tam informacje dotyczące pomocy materialnej dla studentów (procedura składania wniosków o stypendia dla studentów, regulaminy, dokumenty do pobrania, ranking i decyzje stypendialne).

2. Jakość informacji o studiach

Wszelkie udostępniane treści są aktualizowane na bieżąco (w sposób ciągły, często nawet kilka razy dziennie) przez wyznaczone w tym celu osoby, odpowiedzialne za dany rodzaj działalności. Biuro Promocji Uczelni (podlegające Prorektorowi ds. Organizacyjnych i Współpracy z Otoczeniem) jako główny administrator sprawuje nadzór nad prawidłowością wprowadzanych danych. Modyfikacja treści zamieszczanych na stronie internetowej, BIP lub portalach społecznościowych wynika bezpośrednio ze zmian wynikających z bieżącej działalności oraz konieczności aktualizacji dokumentów w wyniku zmian przepisów, jak również w wyniku konsultacji ze wszystkimi jednostkami Uczelni i wynikającymi z nich potrzebami zmian i dopasowania treści pod kątem przejrzystości i łatwego dostępu do informacji. Wzmoczona aktywność może być obserwowana w okresie poprzedzającym oraz w trakcie trwania działalności danego podmiotu (np. rekrutacja, pomoc stypendialna). Niektóre treści są prezentowane symultanicznie w wielu źródłach oraz przy pomocy różnorodnych komunikatorów, dzięki czemu rozpowszechniane informacje trafiają do większej liczby zróżnicowanych grup odbiorców. Co najmniej raz w semestrze, wykładowcy oraz sekretariaty poszczególnych zakładów są zobowiązane do aktualizacji udostępnionych przez siebie informacji w odpowiednich folderach strony internetowej Uczelni. W przypadku platformy e-Dziekanat, korzystanie z serwisu wymaga każdorazowego potwierdzenia zapoznania się z wszystkimi nowo udostępnionymi informacjami. Po zakończeniu semestru poprzez wypełnienie ankiety (ankieta ewaluacyjna) dostępnej na platformie e-Dziekanat studenci dokonują oceny przebiegu procesu dydaktycznego oraz wszelkich działań z nim związanych. Wyniki ankiet są poddane analizie, a następnie przedstawione w formie raportu. W ostatnim czasie prowadzony był sondaż diagnostyczny wśród całej społeczności akademickiej, dotyczący jakości kształcenia w ostatnich miesiącach pracy zdalnej (wyniki sondażu są w trakcie opracowywania). Uzyskane wyniki posłużą monitorowaniu oraz ocenie skuteczności prowadzonych działań, a na podstawie wyciągniętych wniosków planowane będą działania naprawcze i usprawniająco - doskonalące.

Prowadzenie sprawozdawczości i statystyki dotyczącej postępowania rekrutacyjnego, sporządzenie i złożenie końcowego protokołu (sprawozdanie z przebiegu postępowania rekrutacyjnego) spoczywa na barkach Komisji Rekrutacyjnej. Działania sprawozdawcze prowadzone przez poszczególne organy służą monitorowaniu i ocenie skuteczności podejmowanych działań oraz stanowią podstawę planowania działań doskonalących w rozpatrywanych obszarach. Ważnym elementem jest również monitorowanie skuteczności prowadzonych działań informacyjnych poprzez indywidualne rozmowy z osobami wchodzącymi w skład grona odbiorców udostępnianych treści, w tym z interesariuszami zewnętrznymi. Takie działania są przede wszystkim realizowane przez Biuro Promocji Uczelni, osoby

wydelegowane przez Prorektora ds. Organizacyjnych i Współpracy z Otoczeniem, Centrum Informatyczne oraz przedstawicieli poszczególnych jednostek administracyjnych. Do dobrych praktyk stosowanych w Uczelni można zaliczyć między innymi organizowanie spotkań z podmiotami z branży turystycznej oraz rekreacyjnej. Wychodząc naprzeciw rozwojowi cyfryzacji oraz zmieniającym się preferencjom odnoszącym się do wyboru źródeł poszukiwania informacji, kontrola skuteczności prowadzonych działań informacyjnych opiera się przede wszystkim na narzędziach statystycznych oferowanych przez portale i dedykowane oprogramowania, umożliwiającymi generowanie raportów w różnych konfiguracjach – w zależności od potrzeb (odsłony, udostępnienia, liczba i rodzaj reakcji/polubień, liczba komentarzy, średni czas spędzony na stronie, współczynniki odrzuceń, liczba wejść, wyjść, itp.). Na podstawie danych gromadzonych na Google Analytics analizowane są wszystkie możliwe i udostępniane przez to narzędzie statystyki dotyczące odbiorców strony: ruch na stronie w czasie rzeczywistym, źródła wizyt, przegląd odbiorców (pod względem demograficznym, geograficznym, wykorzystania systemów), sposoby pozyskiwania odbiorców, zachowania odbiorców, itp.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Polityka jakości kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja (TiR):

a) w zakresie jej projektowania, doskonalenia i ewaluacji jest podporządkowana formalnie:

- Statutowi Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (Uchwała Senatu 40/2000) (https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwaly%20Senatu/2019/STATUT_wersja_zatwierdzona.pdf);
- Strategii Rozwoju Akademii Wychowania Fizycznego na lata 2011 – 2020 oraz na lata 2020 – 2030 (Uchwała Senatu 15/2020) (https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwaly%20Senatu/2020/Zacz_do_Uchway_pkt_4.pdf);

b) w obszarze podnoszenia jakości procesu dydaktycznego:

Uczelnianemu Systemowi Jakości Kształcenia (USJK; Uchwała Senatu 14/2017 z dn.9.02.2017 r. wraz z załącznikami; https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwaly%20Senatu/2017/system_jako_ci_kszt_acia_za_cznik_1.pdf.

W Uczelnianym Systemie Jakości Kształcenia obecnie funkcjonują powołane na lata 2020 – 2024: Uczelniana Komisja Jakości Kształcenia (UKJK - Uchwała Senatu 38/2020, https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwaly%20Senatu/2020/38_Uchwala_Senatu_2020.pdf, oraz Wydziałowe Komisje Jakości Kształcenia (na kierunku TiR obowiązuje Uchwała Rady Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu nr 1/2020/2021; https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Dziekanat_WFiS/Uchway_RW/uchwala1_komisje.pdf.

Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia prowadzi analizę procedur jakości kształcenia oraz monitoruje realizację programu studiów na poszczególnych latach studiów I i II stopnia kierunku. Wydziałowa Komisja Dydaktyki działa w zakresie wdrażania nowych programów i specjalności. Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny w obszarze jakości kształcenia na Wydziale Wychowania Fizycznego i Sportu pełnią Dziekan i Prodziekan ds. kierunku oraz podlegli im kierownicy Zakładów i innych jednostek prowadzących zajęcia dydaktyczne (Centrum Języków Obcych, Centrum Doskonalenia Kadr). W latach ubiegłych nadzór był sprawowany przez Dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego, Dyrektora Instytutu Turystyki i Rekreacji a w ramach Instytutu przez

kierowników Katedr, Zakładów i Zespołów. W Statucie zostały szczegółowo opisane kompetencje i zakres odpowiedzialności w/w osób.

Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia jest organem opiniodawczo – doradczym Dziekana. Komisja rokrocznie (do 30 grudnia) przygotowuje Raporty z realizacji zadań sformułowanych w ww. dokumentach (Raport Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia za rok 2018/2019; https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Dziedkanat_WFiS/Uchway_RW/Raport_roczny_WKJK_za_rok_akademicki_2019-2020-1.pdf; i za rok 2019/2020 (https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Dziedkanat%20WF/Wydzialowa_Komisja_ds_Jakosci_Ksztalcenia/2020/Raport_WKJK_WF_za_2018_19.pdf).

W sprawach jakości kształcenia Dziekan zasięga także opinii Rady Wydziału, która cyklicznie, do końca marca opiniuje raporty WKJK za ubiegły rok (Uchwała 11/2020/2021 Rady Wydziału WFiS https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Dziedkanat_WFiS/Uchway_RW/uchwala11-raport.pdf). Decyzje Dziekana zostają przesyłane do Prorektora ds. Nauczania, Rektora i procedowane przez Senat Uczelni. Projektowanie, dokonywanie zmian i zatwierdzanie programu studiów na kierunku leży także w kompetencjach Wydziałowej Komisji Dydaktyki (WKD). Wymienione ciała kolegialne tworzą hierarchiczną strukturę systemową posiadającą kompetencje do wdrażania w życie sformalizowanych zasad projektowania, zatwierdzania i zmian w programie studiów na kierunku TiR. W ramach opisanego systemu ma miejsce analiza realizowanych programów kształcenia i opiniowanie projektów nowych programów.

Permanentnie i systemowo (zgodnie z Uczelnianym Systemem Jakości Kształcenia - Procedura 2 i 6) prowadzona jest także **ocena kompetencji nauczycieli akademickich**, a w szczególności poprawności powierzenia im zajęć dydaktycznych zgodnie z kwalifikacjami naukowymi i zawodowymi. Weryfikacja dokumentów jest możliwa na podstawie analizy listy nauczycieli akademickich uprawnionych do prowadzenia wykładów i ćwiczeń na przedmiotach przypisanych do Zakładu oraz seminarium dyplomowego, które przekazywane są do Dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu i zatwierdzane przez radę Wydziału. Dodatkowym źródłem informacji są akta osobowe pracowników, które zawierają wszystkie dokumenty, wymagane w momencie zatrudnienia w AWF we Wrocławiu. Dziekan i prodziekan ds. kierunku TiR a także WKJK w ww. wymienionych raportach monitorują wyniki hospitacji pracowników, oceniając czy Kierownicy Zakładów kierowali nauczycieli do prowadzenia zajęć z poszczególnych przedmiotów zgodnie z ich kwalifikacjami dydaktycznymi i osiągnięciami naukowymi. Na początku każdego roku akademickiego kierownicy Zakładów na polecenie Dziekana, uaktualniają listy nauczycieli akademickich uprawnionych do prowadzenia wykładów i ćwiczeń oraz seminarium dyplomowego. Bezpośrednio za realizację programów zajęć odpowiadają personalnie osoby odpowiedzialne za poszczególne przedmioty, które są wyznaczane na poziomie Zakładów.

Bieżące **monitorowanie programu studiów** na kierunku TiR prowadzi Dziekan oraz WKJK w ramach Uczelnianego Systemu Jakości. Corocznym dokumentem podsumowującym czynności monitorujące jest wspomniany raport WKJK, w którym zawarte są informacje na temat:

- realizacji programu studiów na kierunku, w tym: walidacji efektów uczenia się, efektywności kształcenia studentów na podstawie danych ze średnich ocen uzyskiwanych w danym roku akademickim,
- oceny organizacji procesu dydaktycznego i warunków kształcenia studentów,
- kontroli procesu kształcenia i analizy metod weryfikacji założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych,

- analizy wyników ankiet studentów oceny jakości zajęć i praktyk,
- oceny jakości prac dyplomowych.

W celu monitorowania **programów studiów** powołana została także **Wydziałowa Komisja ds. Monitorowania programów studiów** w celu nadawania dodatkowych uprawnień zawodowych (Uchwała 15/2016/2017 Rady Wydziału Wychowania Fizycznego z dnia 06.10.2016r. <https://awf.wroc.pl/dla-pracownikow/archiwum-uchwal-rw-wf-2016/2017>). Konsekwencją procesu monitorowania programów kształcenia jest ich analiza oraz projektowanie nowych i modyfikowanie programów już istniejących oraz ich zatwierdzanie. Działania te mają charakter proceduralny. Projekt programu przygotowują nauczyciele akademicy, przy akceptacji kierownika jednostki. Dziekan kieruje projekt do zaopiniowania przez WKJK i WKD przedkłada pod obrady Rady Wydziału. Zatwierdzanie programu odbywa się na szczeblach Prorektora ds. Nauczania, Rektora i Senatu Uczelni. Przy projektowaniu programu kształcenia bierze się pod uwagę: Misję i Strategię Rozwoju Uczelni oraz, potencjał badawczy i kadrowy oraz zaplecze dydaktyczne Wydziału, wyniki badań rynku pracy, wyniki konsultacji z pracodawcami oraz opinię ekspertów ds. kształcenia. Uwzględnia się także opinie studentów wyrażone w badaniach ankietowych w systemie OMNIS oraz opinie nauczycieli akademickich. Podczas procedowania modyfikacji i zmian w programach kształcenia uwzględnia się także doświadczenia i wzorce krajowych i międzynarodowych ośrodków kształcenia kierunkowego oraz zainteresowania potencjalnych kandydatów.

Weryfikacja programów kształcenia jest prowadzona przez WKJK, która systematycznie dokonuje oceny aktualnie realizowanych programów. Do końca kwietnia danego roku Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia opiniuje nowe programy w aspekcie zgodności zakładanych efektów uczenia się w przedmiotach/kursach/modułach z kierunkowymi efektami kształcenia. Opinie są kierowane do Dziekana Wydziału a następnie Rady Wydziału, które podejmuje stosowne uchwały do końca marca. Dziekan przekazuje uchwały Rady Wydziału do Prorektora ds. Nauczania, (USJK - Procedura 2). W ramach wspomnianej procedury WKJK zaleciła w roku akademickim 2018/2019 ustalenie jednej, ogólnouczelnianej procedury zgłaszania zmian programowych i ich weryfikację, co pozwoliłoby uniknąć problemów z tworzeniem nowych przedmiotów o podobnych treściach programowych. W ślad za tym w 2019 r. sugestia kierownika Katedry Turystyki dotycząca wprowadzenia do programu TiR nowych przedmiotów: „Uwarunkowania zachowań turystycznych i rekreacyjnych”, „Społeczno-kulturowe determinanty rozwoju turystyki” oraz „Marketingowe zarządzanie w usługach”, została przez WKJK oceniona negatywnie. Natomiast, Komisja zaproponowała, aby nadać ww. przedmiotom status nieobligatoryjny (do wyboru), celem weryfikacji zasadności ich wprowadzenia do programu studiów. Przedstawiony przykład może stanowić ilustrację funkcjonalności procesu projektowania i dokonywania zmian programowych na kierunku TiR. Zmiany w programie kształcenia dokonywane są także w wyniku zmian przepisów prawnych. Przykładem takich działań jest analiza przez WKJK nowych efektów uczenia się zaproponowanych przez MNIŚW dla kierunku TiR w 2019r., która skutkowało ich wprowadzeniem do programu kształcenia w następnym roku akademickim (*pismo WKJK z dn. 23.05.2019 do Dziekana Wydziału WF*).

W **ocenie efektywności kształcenia** bierze się pod uwagę: zgodności programu z założeniami profilu i koncepcji kształcenia, innowacyjność oferty kształcenia oraz jej kompatybilność z oczekiwaniami studentów, rynku pracy i pracodawców. Na podstawie przeglądu programu studiów dokonuje się oceny zgodności treści kształcenia, form zajęć, metod dydaktycznych z zakładanymi kierunkowymi i przedmiotowymi efektami uczenia się oraz ich zgodności z systemem ECTS (w zakresie poszczególnych przedmiotów oraz praktyk zawodowych). W ramach dokumentowania i kontroli

procesu kształcenia oraz analizy metod weryfikacji założonych efektów uczenia się (Procedura 1 i 7), WKJK rokrocznie poddaje analizie macierze kierunkowych efektów uczenia się w kategoriach: wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych dla studiów I stopnia i II stopnia. W roku akademickim 2019/2020 ocenie poddano efekty kierunkowe.

Rok akademicki 2019/2020 semestr: zimowy i letni	
Studia: Stacjonarne Stopień: 1 Kierunek: Turystyka i Rekreacja	
Efekt	% zaliczających efekt
Wiedzy	79,08%
Kompetencji	79,08%
Umiejętności	81,17%
Studia: Stacjonarne Stopień: 2 Kierunek: Turystyka i Rekreacja	
Efekt	% zaliczających efekt
Wiedzy	92,82%
Kompetencji	92,82%
Umiejętności	87,41%

Źródło: Raport Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia za rok 2019/2020

Działaniom tym towarzyszy **przegląd sylabusów przedmiotowych** pod względem aktualności treści kształcenia i ich spójności z efektami uczenia się, zalecanej literatury, wskazywanych metod dydaktycznych, zasad oceniania studentów, sposobów weryfikacji efektów przedmiotowych i trafności ich doboru, warunków zaliczenia zajęć oraz struktury nakładu pracy studenta z uwzględnieniem zajęć dydaktycznych i pracy własnej. Po dokonaniu przeglądu Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia oblige nauczycieli do ich uzupełnienia z uwzględnieniem procesu walidacji efektów uczenia się. Regularna ocena niewątpliwie przyczyniła się do podniesienia jakości kształcenia na omawianym kierunku studiów. WKJK zasugerowała modyfikację systemu ORDO o możliwość tworzenia specyficznych zestawów efektów uczenia się dla poszczególnych specjalności.

Proces ewaluacji w tym zakresie jest prowadzony permanentnie. Weryfikacja założonych efektów uczenia się zachodzi na poziomie poszczególnych przedmiotów. Sposób ich weryfikacji jest określony w sylabusach. Za weryfikację efektów uczenia się i ich poprawność na poziomie przedmiotu odpowiada prowadzący zajęcia, Prowadzący zajęcia jest zobowiązany do przechowywania dokumentacji potwierdzającej etapową weryfikację efektów, tj. weryfikację efektów uczenia się przyjętych dla przedmiotu, Dokumentacją potwierdzającą weryfikację efektów uczenia się na poziomie przedmiotu są m.in.: pisemne prace semestralne zaliczeniowe, egzaminacyjne, dokumenty związane z praktykami przewidzianymi w programie studiów.

Efektywność kształcenia jest także monitorowana i oceniana przez pryzmat osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Procedury zaliczeń i oceniania studentów są zawarte w Regulaminie Studiów (Uchwała Senatu 24/2019 z dn.23.05.2019 r. https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwaly%20Senatu/2019/zacznik_do_uchway_24.pdf). Studenci na pierwszych zajęciach w semestrze są zapoznawani z warunkami zaliczenia przedmiotu oraz kryteriami oceny bieżącej i końcowej poszczególnych efektów. W ramach systemu OMNIS mają oni permanentny dostęp do sylabusów przedmiotowych, w których znajdują się m.in. informacje na ten temat.

Raporty WKJK za lata 2018/2019 i 2019/2020 w obszarze analizy **efektywności kształcenia** studentów na podstawie średnich ocen uzyskanych w danym roku akademickim (Procedura 3 USJK) zostały oparte

na informacjach i danych dostępnych w systemie OMNIS. Z analizy średnich ocen uzyskanych w kolejnych semestrach studiów pierwszego stopnia wynika, że najniższe oceny są osiągnięte przez studentów I roku studiów. W kolejnych semestrach ujawnia się tendencja poprawy ocen. Jakkolwiek liczba studentów uzyskujących pozytywne zaliczenia na koniec kształcenia licencjackiego jest relatywnie wysoka, niepokojący jest fakt, że liczba studentów nieposiadających absolutorium na II poziomie studiów sięga aż 19,6%. Jako propozycję działań korygujących w ostatnim Raporcie WKJK zapisano „(...) umożliwienie zaliczania danego przedmiotu w dowolnym semestrze przez cały okres studiów z jednoczesnym obniżeniem opłaty”. W obu raportach podkreślono, że studentom TiR należy stworzyć możliwość wyboru specjalności, już w ramach rekrutacji na drugi stopień studiów niezależnie od tego, że przedmioty w ramach specjalności realizowane są dopiero od II semestru. Taki system wyboru specjalności pozwoli uniknąć rozczarowań wynikających z braku możliwości kontynuowania studiów o specjalności, która finalnie nie została otwarta.

Ocena jakości zajęć przez studentów na wszystkich poziomach i kierunkach kształcenia traktowana jest systemowo (USJK Procedura 8). W roku akademickim 2019/20 uzyskano dane z 42805 ankiet wypełnionych przez studentów. Ankietowani odpowiadali na pytania zamknięte z wyborem od 3 do 5 wariantów odpowiedzi. Wyniki ankiet wskazują na wysoki poziom merytoryczny prowadzących. Zdecydowana większość studentów ma poczucie sprawiedliwego oceniania przez prowadzących zajęcia. Informacja dotycząca przydatności przedmiotów w pracy zawodowej wskazuje na celowy dobór przedmiotów w toku studiów, skierowanych na rozwój praktycznych kompetencji. Szczegółowa analiza wykazuje, iż aktualna ocena, ze względu na sytuację epidemiczną i przejście na tryb zdalny, jest nieznacznie gorsza niż w latach poprzednich. Informacje niezbędne do doskonalenia procesu kształcenia w odniesieniu do praktyk zawodowych na kierunku TiR są również pozyskiwane na drodze analizy stosownych ankiet. Wyniki sondaży przekonują o adekwatnym doborze podmiotów, w których studenci realizują praktyki do celów przypisanych tej formie kształcenia, stymulują do doskonalenia organizacji praktyk oraz potwierdzają ich znaczenie w kreowaniu programowej sylwetki absolwenta kierunku TiR.

Efektywność kształcenia jest także monitorowana i oceniana przez pryzmat jakości prac dyplomowych przygotowywanych przez studentów kierunku TiR. Tematy prac licencjackich i magisterskich oraz ścieżki zainteresowań naukowych nauczycieli akademickich uprawnionych do prowadzenia tych prac są dostępne dla studentów i aktualizowane na stronach internetowych Zakładów i w indywidualnych profilach pracowników, w serwisie wewnętrznym.

Za **jakość prac dyplomowych** odpowiadają promotorzy i recenzenci. Wdrożony wiele lat temu system antyplagiatowy, zapobiega powielaniu tekstów prac i nieuprawnionym zapożyczeniom fragmentów tekstów. Weryfikacja założonych dla programu kształcenia efektów, na poziomie nadawania kwalifikacji odbywa się poprzez egzamin dyplomowy. Sposób weryfikacji efektów uczenia się w czasie egzaminu dyplomowego zawierają regulaminy dyplomowania, odpowiednio na I i II stopniu. Za weryfikację efektów uczenia się na poziomie egzaminu dyplomowego odpowiada komisja egzaminacyjna powołana przez Dziekana. Dokumentacja potwierdzająca końcową weryfikację efektów uczenia się przechowywana jest w dziekanacie i w archiwum. Dokumentacją potwierdzającą weryfikację efektów uczenia się są protokoły egzaminu dyplomowego.

Na Wydziale Wychowania Fizycznego i Sportu funkcjonuje Wydziałowa **Komisja ds. Jakości Prac Dyplomowych** (Zarządzenie Dziekana 5/2020/2021 z dn.30.09.2020r. https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Dzieskanat_WFiS/Zarzdzenia_Dzieskanazarz.5-WKJPD.pdf). Komisja zgodnie z przyjętymi procedurami, przeprowadza ocenę prac dyplomowych wskazując na ich mocne

i słabe strony. Komisja przeprowadziła ocenę prac dyplomowych obronionych w roku akademickim 2019/2020 na kierunku TiR, rekomendując następujące działania: wprowadzenie ujednoczonych kryteriów pisania prac dyplomowych pod względem formalnym, jak również merytorycznym. Wprowadzenie ujednoczonego formularza recenzji prac dyplomowych. Wymienione sugestie zostały wdrożone w bieżącym roku akademickim. Do wdrożenia pozostało: podniesienie jakości rozdziału „Dyskusja”, który, generalnie został najniżej oceniony przez komisję oraz wyjście naprzeciw oczekiwaniom studentów TiR sygnalizujących problem ze zbyt małą liczbą promotorów na kierunku, co zmusza ich do wyboru promotorów z kierunku WF, których specjalności naukowe nie zawsze idą w parze z zainteresowaniami magistranta.

Jedną z form **oceny jakości kształcenia** na kierunku TiR jest **analiza wyników ankiet absolwentów kierunku** (Procedura 9). W semestrze zimowym roku akademickiego 2019/2020 zebrano ankiety od 66 absolwentów, a w semestrze letnim od 191 absolwentów. Absolwenci wskazali dwa przedmioty, w których ilość materiału do opanowania jest zbyt duża i cztery, w których ilość materiału do opanowania jest zbyt mała. Wskazali także na 3 przedmioty, w których ich zdaniem powtarzają się treści programowe. Większość studentów uważa, że prowadzący odpowiednio egzekwowali ich wiedzę podczas egzaminów i kolokwiów. Przeszło 61% absolwentów ocenia, że oferta przedmiotów do wyboru była wystarczająca. Ponad 90% absolwentów wysoko ocenia pomoc merytoryczną i zaangażowanie promotora pracy magisterskiej. Około 70% uważa, że wiedza, jaką zdobyli podczas studiowania stanowi spójną całość. A ponad 90% ankietowanych twierdzi, że praktyczne doświadczenia zawodowe studenta są istotnym elementem studiów.

Standardy oceny nauczycieli akademickich w kwestiach kontroli i oceny osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się są wyznaczone w Uchwale Senatu 26/2020 z dn.25.06.2020 r. (https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwaly%20Senatu/2020/zaczniki_do_uchwy_26/Zacznik_6_EFEKTY_Uczenia_2019_TIR_I_stopie_07-102019.pdf, https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwaly%20Senatu/2020/zaczniki_do_uchwy_26/Zacznik_7_EFEKTY_Uczenia_2019_TIR_II_stopie_07102019.pdf). Na podstawie hospitacji zajęć, ocenie podlega także wywiązywanie się z obowiązków dydaktycznych przez nauczycieli akademickich. Zalecenia dotyczące zmian w omawianym obszarze zostały opisane w raportach WKJK za lata 2018/2019 i 2019/2020.

Zmiany w programie kształcenia dokonywane są z uwzględnieniem opinii studentów, kadry akademickiej. Interesariusze wewnętrzni mają swoich przedstawicieli we wszystkich gremiach decyzyjnych Uczelni - od Rady Uczelni, poprzez Senat, Radę Wydziału, po Uczelniane i Wydziałowe Komisje Jakości Kształcenia i Dydaktyki. Nowe propozycje oraz zmiany programu studiów są także opiniowane przez Samorząd Studencki. Ważnym głosem doradczym w pracach nad projektowaniem i przeglądem programu kształcenia jest kadra dydaktyczna legitymująca się bogatym doświadczeniem zawodowym zdobytym w sektorze turystyki poza Uczelnią. Dzięki systemowym rozwiązaniom to gremium ma realny wpływ na program studiów na każdym etapie jego tworzenia, walidacji i zatwierdzania. W uzupełnieniu podanych wcześniej przykładów, warto zwrócić uwagę na realizację postulatów tej grupy interesariuszy w obszarze wzmocnienia kompetencji zawodowych studentów poprzez rozszerzenie zakresu oferowanej wiedzy zawodowej odnoszącej się bezpośrednio do praktyki. **W ramach źródeł finansowania zewnętrznego** „Zintegrowany program kształcenia i rozwoju Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu” POWR.03.05.00-00-Z115/17 (<https://awf.wroc.pl/dydaktyka/modul-ii-program-rozwoju-kompetencji-studentow>) od roku akademickiego 2019/2020, studenci mogą podnosić swoje kompetencje w obszarach kluczowych dla

kierunku studiów. W ramach obowiązkowych zajęć do wyboru mogą zdobywać kwalifikacje instruktorskie z dziedzin sportu przydatnych w rekreacji i turystyce oraz zdobywać w drodze bezpłatnych kursów kwalifikacje: animatora czasu wolnego, pilota wycieczek turystycznych krajowych, instruktora turystyki kwalifikowanej, instruktora survivalu, instruktora turystyki aktywnej i instruktora wspinaczki skalnej, sternika motorowodnego, przewodnika terenowego po Dolnym Śląsku, operatora ściany wspinaczkowej oraz absolwenta kursów skiturowo-lawinowego, narciarstwa zjazdowe adaptowanego, Zarówno kadra akademicka, jak i studenci postulowali wzbogacenie oferty kształcenia o przedmioty prowadzone w języku angielskim. W efekcie, Uchwałą Senatu 26/2019 z dn. 23.05.2019r. (https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Uchwaly%20Senatu/2019/tre_uchway_26.pdf) wraz z procedurą, <https://awf.wroc.pl/dydaktyka/zajecia-w-jezyku-angielskim>; wprowadzono do programu studiów na kierunku oczekiwane zajęcia.

Wskazując na **ściśły związek programu kształcenia z obszarami działalności zawodowej** właściwymi dla kierunku TiR, warto podkreślić konkretne wyznaczniki tej asocjacji:

- praktyczny profil studiów na obydwu poziomach; tworzenie i wdrażanie programów kształcenia na kierunku w oparciu o rozpoznanie rynku pracy oraz uwzględnianie opcji interesariuszy;
- ścisłe powiązanie miejsc odbywania praktyk z treściami nauczania i profilem kształcenia na kierunku;
- zapewnianie udziału studentów w życiu środowiska turystycznego i rekreacyjnego poprzez: zapraszanie przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych na zajęcia, udział studentów w konferencjach i spotkaniach branżowych, pracę studenckich wolontariuszy na imprezach turystycznych i rekreacyjnych.

Koncepcja kształcenia na kierunku uwzględnia dokonujące się zmiany i postęp w obszarach działalności turystycznej i rekreacyjnej. Dokonują się to poprzez badania naukowe (w tym ścisłe powiązanie tematyki prac magisterskich ze specyfiką kierunku) oraz na kanwie kontaktów z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Ewolucja programu kształcenia na kierunku TiR uwzględnia potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy a także opiera się na ścisłej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. W tym obszarze prowadzone są:

- **Badania opinii i preferencji interesariuszy zewnętrznych**
  - Badania pracodawców na temat ich oczekiwań wobec absolwentów AWF we Wrocławiu i sposobu ich kształcenia (2017). Badaniami objęto 57 podmiotów branży turystycznej i rekreacyjnej z Dolnego Śląska, zarówno jednostki publiczne, jak i organizacje pozarządowe i społeczne oraz przedsiębiorstwa),
  - Badania sondażowe studentów studiujących na kierunku Turystyka i Rekreacja na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (2017). Badaniami objęto 97 studentów ostatnich lat studiów I stopnia (n= 97) i 67 studentów II stopnia kierunku,
  - Analiza rozwiązań zagranicznych i krajowych w zakresie kształcenia w obszarze turystyki i rekreacji (2017). Przeanalizowano programy kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja realizowane w 13 uczelniach krajowych oraz 8 uczelniach zagranicznych.
- **Celowy dobór podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego uprawnionych do prowadzenia praktyk zawodowych studentów** (spis oraz dane firm dostępne na <https://awf.wroc.pl/dydaktyka/praktyki-zawodowe>;

- **Działania na rzecz wyposażenia absolwentów w oczekiwane przez pracodawców kwalifikacje instruktorskie;**
- **Współpraca z organizacjami zrzeszającymi podmioty rynku turystycznego** takimi jak: Dolnośląska Izba Turystyczna, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Polska Organizacja Turystyczna. W oparciu o kontakty za pośrednictwem pracowników Uczelni pełniących eksponowane stanowiska w tych organizacjach;
- **Współdziałanie kadry dydaktycznej z samorządem lokalnym** (Forum Konsultacyjno-Analitycznego przy Prezydencie Wrocławia);
- **Udział pracowników Uczelni w centralnych gremiach doradczych** (Rada Ekspertów ds. Turystyki - organu pomocniczego Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii (od 2021r.), Rada do Spraw Kształcenia i Doskonalenia Kadr Kultury Fizycznej przy Ministrze Sportu (od 2020r.);
- **Współpraca z uczelnianym Biurem Karier i Rekrutacji** - podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie działań zawodowych i osiągnięć absolwentów AWF na rynku pracy. Biuro Karier i Rekrutacji uzyskuje okresowo opinie pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów Uczelni, co ma na celu uwzględnienie w programach kształcenia potrzeb rynku pracy. Prowadzi także badania ankietowe studentów i absolwentów, które są wykorzystywane w procesach ewolucji treści programu nauczania, modelu praktyk zawodowych i innych form dydaktyki na kierunku TiR (np. Raporty z badań sondażowych z 2016 r. i 2019 r. Biuro KiR).

Dodatkowo, przykładami działań doskonalących program kształcenia na kierunku TiR, które podjęto z inspiracji interesariuszy zewnętrznych oraz w wyniku współpracy z nimi są: opracowanie programu i uruchomienie nowego kierunku studiów drugiego stopnia pod nazwą Usługi rekreacyjne i relaksacyjne – Kierunek ten funkcjonował w okresie 2015-17; przygotowanie oryginalnego programu studiów interdyscyplinarnych na AWF i UE, który z powodu wycofania się Uniwersytetu Ekonomicznego (po zmianie władz Uczelni) nie został wdrożony w życie (2015-2017); podjęcie prac nad utworzeniem kierunku studiów o nazwie Fitness – jako odpowiedzi na dynamiczny rozwój rynku fitness w Polsce. Prace te zostały wstrzymane wskutek niespodziewanej śmierci ich inicjatora – profesora Ryszarda Panfila (2018); rozpoczęcie w bieżącym roku akademickim głębokiej reformy kierunku Turystyka i Rekreacja na obydwu poziomach studiów. Opracowano projekt nowego programu kształcenia, który jest w toku procedowania. Przewiduje się jego wdrożenie od 1 października 2021 roku.

Procedury USJK uwzględniają także w doskonaleniu programu kształcenia wyniki zewnętrznych ocen. Każdorazowo po wizytacji PKA, odpowiednie Wydziałowe Komisje Jakości Kształcenia proponują działania doskonalące, które są sukcesywnie wdrażane.

Jakość kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja w warunkach pandemii Covid-19

W związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa COVID-19, zostały wprowadzone zmiany organizacyjne w procesie kształcenia w AWF we Wrocławiu. W Zarządzeniu nr 116/2020 z dnia 19.10.2020r. [:https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Zarzadzenia%20Rektora/2020/116_Zarzadzenie_Rektora_2020.pdf](https://awf.wroc.pl/files_mce/SERWIS%20WEWNETRZNY/Zarzadzenia%20Rektora/2020/116_Zarzadzenie_Rektora_2020.pdf).

W nowej sytuacji nauczyciele akademicy zgłaszali, że nie byli w stanie w pełni efektywnie zrealizować zajęć programowych (szczególnie ich form praktycznych). Postulowali potrzebę przeprowadzenia większej liczby szkoleń z obsługi i korzystania z platform do prowadzenia zajęć zdalnych oraz wyposażenia ich w sprzęt komputerowy i urządzenia peryferyjne do prowadzenia zajęć online (kamery internetowe, głośniki, słuchawki). Nauczyciele akademicy sygnalizowali także problem braku możliwości automatycznego zweryfikowania tożsamości studentów w formie zajęć zdalnych

oraz sugerowali potrzebę wprowadzenia Regulaminu uczestnictwa studentów w zajęciach w trybie zdalnym.

Studenci wskazywali nieliczne sytuacje nieodbywania się zajęć w wyznaczonym terminie, problemy w kontakcie z prowadzącymi, czy zbyt duże przeciążenie ilością zadań do samodzielnego opracowania, a także słabą efektywność zajęć prowadzonych w formie zdalnej w dużych grupach. Negatywnie oceniali prowadzących, którzy na początku pandemii kontaktowali się z nimi jedynie mailowo, wysyłając zagadnienia do opracowania czy też materiały wyłącznie tą drogą.

Od marca 2020 roku, z uwagi na przejście na zdalne prowadzenie zajęć, które odbyło się bez wcześniejszych przygotowań oraz bez jakichkolwiek doświadczeń w takiej formie realizacji programów studiów i organizacji procesu dydaktycznego jakość kształcenia systematycznie wzrastała. W roku akademickim 2019-2020 wprowadzono szereg nowatorskich procedur usprawniających realizację procesu kształcenia i dyplomowania na kierunku TiR w warunkach pandemii. Powszechnie wprowadzono systemy komunikacji zadanej „ZOOM”, „Cisco Webex”, „Moodle” oraz wdrożono narzędzia wspomagające proces dydaktyczny (planowanie zajęć, weryfikacja obecności itd.). Zorganizowano także wiele edycji szkoleń zakresu korzystania z wymienionych narzędzi e-lerningowych zarówno dla studentów jak i nauczycieli. Sukcesywnie opracowywano i wdrażano procedury mające na celu zachowanie bezpieczeństwa studentów podczas zajęć w trybie zdalnym oraz procedur wspomagających sprawną realizację programu studiów w sytuacji pandemii. Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród studentów po semestrze zimowym 2019/2020 wskazują na wysoki poziom kompetencji nauczycieli prowadzących, co przy pewnym uogólnieniu może świadczyć o ich przystosowaniu się do realizacji procesu dydaktycznego w trudnych warunkach epidemicznych.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokie kwalifikacje i interdyscyplinarność kadry dydaktycznej (zarówno w zakresie wiedzy, jak i umiejętności oraz przygotowania do dydaktyki w szkole wyższej), która reprezentuje nauki o kulturze fizycznej, zdrowiu, przyrodnicze, ekonomiczne, humanistyczne i społeczne. 2. Posiadanie własnej bazy dydaktyczno-naukowej, w tym dostępność do laboratoriów i pracowni, dobrze wyposażonej biblioteki i czytelnicy oraz sieci komputerowej. 3. Interdyscyplinarność programu, którą należy traktować nie tylko w kontekście nauk o kulturze fizycznej, w tym szczególnie w zakresie turystyki i rekreacji, ale również w kontekście innych dyscyplin naukowych. 4. Gotowość i możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników. 5. Coraz większe umiędzynarodowienie oraz mobilność w kształceniu studentów dzięki programom ERASMUS. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczające nakłady na prowadzenie działalności dydaktycznej. 2. Duża liczebność grup zajęciowych (ćwiczenia, seminaria). 3. Ograniczenia w zatrudnianiu specjalistycznej kadry dydaktycznej na umowy cywilno – prawne. 4. Brak swobody wyboru promotora pracy magisterskiej w ramach odbywanej specjalności w danym zakładzie. 5. Ograniczenia możliwości realizacji zajęć praktycznych poza uczelnią.
Czynniki zewnętrzne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Turystyka i Rekreacja to kierunek studiów, który może być odpowiedzią na dynamicznie rozwijające się w Polsce i na świecie zapotrzebowanie na usługi turystyczno-rekreacyjne. 2. Coraz większy odsetek Polaków prowadzi aktywny styl życia oparty na rosnącym udziale usług z zakresu turystyki i rekreacji. 3. Rosnąca atrakcyjność inwestycyjna i turystyczna regionu i kraju poszerza rynek pracy dla absolwentów kierunku studiów Turystyka i Rekreacja. 4. Przygotowanie ofert kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja skupionych na specjalnych grupach turystów i rozwojowych rodzajach turystyki i rekreacji np.: turystyka senioralna, turystyka rowerowa, turystyka zagraniczna, usługi fitness. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okresowe obostrzenia i negatywny wpływ pandemii na gospodarkę, powodujące problemy w realizacji programu kształcenia na kierunku Turystyka i Rekreacja. 2. Liczna konkurencja kilku Uczelni na rynku lokalnym prowadzących kierunek Turystyka i Rekreacja. 3. Mało przewidywalny system finansowania Uczelni z budżetu centralnego oraz ograniczona ilość środków finansowych niepozwalająca na planowaną poprawę jakości i atrakcyjności kształcenia kierunkowego i specjalnościowego. 4. Dalsze obniżanie wymogów egzaminu dojrzałości, a w konsekwencji poziomu wiedzy wejściowej studentów. 5. Ograniczona motywacja ze strony interesariuszy rynku zewnętrznego

	<p>5. Silna pozycja Uczelni i kierunku w środowisku lokalnym, samorządowym i akademickim, jak również potencjał infrastrukturalny Uczelni dają szansę na odgrywanie przez nią kluczowych ról w zakresie kształcenia kadr dla turystyki i rekreacji na potrzeby regionu, ale także Polski i świata we współpracy z organizacjami samorządu, władz i biznesu.</p>	<p>(pracodawców) do współpracy z Uczelnią w procesie kształcenia na kierunku.</p>
--	---	---

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia .....

(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów kierunku³ Turystyka i Rekreacja

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	128	101	-	-
	II	132	87	-	-
	III	115	90	-	-
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	65	49	-	-
	II	96	59	-	-
Razem:		536	386		

Tabela 2. Liczba absolwentów kierunku Turystyka i Rekreacja w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2017-18	164	74	-	-
	2018-19	183	104	-	-
	2019-20	128	66	-	-
II stopnia	2017-18	109	57	-	-
	2018-19	65	41	-	-
	2019-20	79	47	-	-

³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 1. Wskaźniki dotyczące programu studiów na kierunku Turystyka i Rekreacja

Kierunek: Turystyka i Rekreacja, studia I stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin s. stacjonarne	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin s. zaoczne
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 / 184	6 / 180
Łączna liczba godzin zajęć	1960	1232
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	170	166
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	100	96
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	27	27
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	55	55
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	14	14
Wymiar praktyk zawodowych	720 godz.	720 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego	60	36
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:		
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1960 *	Nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.		

* Z powodu pandemii związanej z zagrożeniem epidemią koronawirusa COVID-19 w roku akademickim 2020/2021 proces dydaktyczny jest regulowany „Zarządzeniem nr 116/2020 Rektora Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu z dnia 19 października 2020 roku w sprawie: realizacji procesu dydaktycznego w warunkach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19” z późniejszymi zmianami. Wszystkie wykłady oraz większość ćwiczeń jest realizowana w sposób zdalny.

.Kierunek: Turystyka i Rekreacja, studia II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin s. stacjonarne	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin s. zaoczne
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 / 1050	4 semestry 120 / 630
Łączna liczba godzin zajęć	1050	630
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	104	104
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	H: 72 OPT: 72 OPR: 73 TO: 73	H: 72 OPT: 72 OPR: 73 TO: 73
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	9	9
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	36	36
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	16	16
Wymiar praktyk zawodowych	400 godz.	400 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego	60	36
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:		
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1050 *	nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.		

Skróty nazw specjalności: **H** – Hotelarstwo, **OPT** - Organizator przedsięwzięć turystycznych
OPR - Organizator przedsięwzięć rekreacyjnych, **TO** - Trener Outdoor

* Z powodu pandemii związanej z zagrożeniem epidemią koronawirusa COVID-19 w roku akademickim 2020/2021 proces dydaktyczny jest regulowany „Zarządzeniem nr 116/2020 Rektora

Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu z dnia 19 października 2020 roku w sprawie: realizacji procesu dydaktycznego w warunkach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19” z późniejszymi zmianami. Wszystkie wykłady oraz większość ćwiczeń jest realizowana w sposób zdalny.

Tabela 2. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne⁴

Kierunek: Turystyka i Rekreacja, studia I stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS stacj.=niestacj.*
Moduł 1: Przedmioty podstawowe		117 / 70	11
• Pływanie	Wykłady/ćwiczenia	45 / 27	4
• Język oddziaływań perswazyjnych	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	3
• Kultura słowa	Wykłady/ćwiczenia	42 / 25	4
Moduł 2: Przedmioty kierunkowe		258 / 155	22
• Bezpieczeństwo w turystyce i rekreacji	Wykłady/ćwiczenia	25 / 15	2
• Geografia turystyczna	Wykłady/ćwiczenia	45 / 27	5
• Programowanie i metodyka rekreacji	Wykłady/ćwiczenia	50 / 30	5
• Organizacja ruchu turystycznego	Wykłady/ćwiczenia	51 / 31	4
• Obsługa ruchu turystycznego	Wykłady/ćwiczenia	35 / 21	3
• Funkcje turystyczne obszarów - pilotaż i przewodnictwo	Wykłady/ćwiczenia	52 / 31	3
Moduł 3: językowy		120 / 120	10
• Język obcy	Ćwiczenia	120 / 120	10
Moduł 4: Przedmioty do wyboru		660 / 422	43 / 39
• Przedmiot do wyboru ogólny	Wykłady/ćwiczenia	150 / 90	10
• Przedmiot do wyboru 1 kierunkowy	Wykłady/ćwiczenia	150 / 90	10
• Przedmiot do wyboru 2	Wykłady/ćwiczenia	90 / 54	6

⁴Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

kierunkowy			
• Przedmiot do wyboru: Specjalizacja Instruktorska (w projekcie unijnym III edycja)	Wykłady/ćwiczenia	120 /90	8 / 6
• Organizacja działalności rekreacyjnej i turystycznej w ośrodkach wypoczynku letniego (obóz letni)	Wykłady/ćwiczenia	90 / 62	4
• Zimowe formy rekreacji i turystyki (obóz zimowy)	Wykłady/ćwiczenia	60 / 36	3
• Warsztaty praktyczne na obiektach zewnętrznych (w projekcie unijnym III edycja)	Ćwiczenia	30 / -	2 / 0
Moduł praktyk: Praktyki asystencko- turystyczno-rekreacyjna (6 miesięcy)		6 miesięcy	14
Razem:		1155 / 767	100 / 96

*Liczba punktów ECTS na studiach niestacjonarnych taka sama jak na stacjonarnych za wyjątkiem przedmiotów związanych z programem unijnym, który obejmuje tylko studia stacjonarne

Kierunek: Turystyka i Rekreacja, studia II stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć: stacjonarne /niestacjonarne	Liczba punktów ECTS: stacj.=niestacj.
Moduł 1: Przedmioty podstawowe		15 / 9	2
• Negocjacje i rozwiązywanie konfliktów	Wykłady/ćwiczenia	15 / 9	2
Moduł 2: Przedmioty kierunkowe		180 / 108	15
• Przedsiębiorczość w turystyce i rekreacji	Wykłady/ćwiczenia	25 / 15	3
• Bezpieczeństwo w górach i w środowisku wodnym	Wykłady/ćwiczenia	25 / 15	2
• Aktywność rekreacyjna	Wykłady/ćwiczenia	35 / 21	2
• Techniki reklamowe w turystyce i rekreacji	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	2
• Doradztwo menedżerskie w turystyce i rekreacji	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	3
• Zarządzanie przedsiębiorstwem turystycznym i rekreacyjnym	Wykłady/ćwiczenia	35 / 21	3
Moduł 3:		30 / 18	3

językowy			
• Język angielski w turystyce i rekreacji	Ćwiczenia	30 / 18	3
Moduł 4: Przedmioty do wyboru		H: 330 / 198 OPT: 300 / 180 OPR: 325 / 177 TO: 330 / 198	H: 27 OPT: 27 OPR: 28 TO: 28
• Organizacja i technika pracy w hotelu	Wykłady/ćwiczenia	50 / 30	3
• Funkcjonowanie hoteli - ćwiczenia terenowe	Ćwiczenia	60 / 36	4
• Marketing usług hotelarskich	Wykłady/ćwiczenia	35 / 21	4
• Gastronomia i usługi dodatkowe w hotelu	Wykłady/ćwiczenia	40 / 24	4
• Postawy prawne i uwarunkowania funkcjonowania hoteli	Wykłady/ćwiczenia	20 / 12	2
• Systemy informatyczne i rezerwacyjne w hotelarstwie	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	2
• Kontakty interpersonalne i interkulturowe w hotelarstwie	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	3
• Profesjonalna obsługa gościa hotelowego	Wykłady/ćwiczenia	35 / 21	2
• Współczesne trendy w hotelarstwie	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	3
• Kartografia i nawigacja w turystyce	Wykłady/ćwiczenia	35 / 21	3
• Projektowanie przedsięwzięć turystycznych - ćwiczenia terenowe	Ćwiczenia	60 / 36	5
• Planowanie i organizowanie przedsięwzięć turystycznych	Wykłady/ćwiczenia	55 / 33	4
• Metody statystyczne w zarządzaniu w turystyce	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	3
• Promocja i sprzedaż przedsięwzięć turystycznych (produkt)	Wykłady/ćwiczenia	45 / 27	4
• Organizacja eventów (wydarzeń) turystycznych	Wykłady/ćwiczenia	40 / 24	4
• Innowacje w turystyce	Wykłady/ćwiczenia	35 / 21	4
• Pozyskiwanie funduszy w rekreacji i turystyce	Wykłady/ćwiczenia	20 / 12	2
• Pierwsza pomoc przedlekarska	Wykłady/ćwiczenia	20 / 12	2

• Sporty rekreacyjne	Ćwiczenia	40 / 24	3
• Projektowanie aktywnych form turystyki	Ćwiczenia	40 / 24	2
• Projektowanie gier dla wszystkich	Wykłady/ćwiczenia	40 / 24	3
• Sztuka prezentacji i autoprezentacji	Wykłady/ćwiczenia	20 / 12	3
• Projektowanie usług rekreacyjnych dla klienta specjalnych potrzeb	Wykłady/ćwiczenia	35 / 21	3
• Projektowanie usług fitness i wellness	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	3
• Projektowanie eventów rekreacyjno-sportowych	Wykłady/ćwiczenia	50 / 30	5
• Projektowanie usług związanych z aktywnością w środowisku wodnym	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	2
• Ekstremalne formy rekreacji wodnej	Wykłady/ćwiczenia	35 / 21	3
• Pierwsza pomoc przedlekarska	Ćwiczenia	15 / 9	1
• Planowanie i organizacja imprez outdoor	Wykłady/ćwiczenia	40 / 24	3
• Praca grupowa i budowanie zespołu	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	2
• Podstawy wspinaczki skałkowej	Wykłady/ćwiczenia	25 / 15	2
• Gry i scenariusze zajęć w formie outdoor i indoor	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	3
• Kreowanie innowacyjnych form szkoleń outdoor – warsztat trenerski	Wykłady/ćwiczenia	30 / 18	3
• Survivalowe formy zachowań rekreacyjnych	Wykłady/ćwiczenia	20 / 12	2
• Techniki perswazji w pracy trenera outdoor	Wykłady/ćwiczenia	20 / 12	2
• Coaching kadry kierowniczej	Ćwiczenia	15 / 9	1
• Organizacja wyprawy incentive	Wykłady/ćwiczenia	50 / 30	3
• Pozyskiwanie funduszy w rekreacji i turystyce	Wykłady/ćwiczenia	20 / 12	3
Moduł praktyk - praktyka zawodowa		3 miesiące	16
Moduł pracy dyplomowej –		15 / 9	9

seminarium			
	Razem:	H: 570 / 342 OPT: 540 / 324 OPR: 565 / 321 TO: 570 / 342	H: 72 OPT: 72 OPR: 73 TO: 73

Skróty nazw specjalności: **H** – Hotelarstwo, **OPT** - Organizator przedsięwzięć turystycznych
OPR - Organizator przedsięwzięć rekreacyjnych, **TO** - Trener Outdoor

Tabela 3. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁵ **Nie dotyczy**

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁶

Kierunek: Turystyka i Rekreacja, studia I stopnia

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
nie dotyczy					

Kierunek: Turystyka i Rekreacja, studia II stopnia

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
nie dotyczy					

Część III. Załączniki

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty przygotowane w formie elektronicznej

1. Program studiów – **Cz.III.zał.2.1** (st.I i II stopnia, specjalności).
2. Obsada zajęć na kierunku TiR w roku akademickim 2020/2021 - **Cz.III.zał.2.2**
3. Harmonogram zajęć - **Cz.III.zał.2.3**
4. Charakterystyka nauczycieli akademickich - **Cz.III.zał.2.4**
5. Charakterystyka działań zapobiegawczych - **Cz.III.zał.2.5**
6. Charakterystyka wyposażenia – **Cz.III.zał.2.6** ; **Cz.III.zał.2.6a** ; **Cz.III.zał.2.6b** ; **Cz.III.zał.2.6c**
7. Wykaz tematów prac dyplomowych, licencjackich i magisterskich - **Cz.III.zał.2.7**

⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

